

Výtlačok pre Vás od vydavateľstva Goodwill Publishing

GOODWILL

SEPTEMBER

2011

Ročník III.

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

Cena: 1,50 €

VEĽKÁ BANKOVÁ LÚPEŽ

Ale naruby. Čiže: ako megabanky
pumpli celý svet

Slovenské strojárstvo
v globálnej nepohode

Manažéri, ustrážte
si dobré zdravie

8 588004 237018

Robte váš biznis jednoducho a elegantne

HUAWEI IDEOS X5

S HUAWEI IDEOS X5 bude váš biznis jednoduchší. S týmto praktickým mobilným telefónom hravo zvládnete vašu agendu, kontakty a harmonogram na jednom mieste. Rýchlym mobilným internetom budete môcť prehliadať všetky vaše obľúbené stránky a potrebné informácie.

Váš biznis sa stane elegantnejším.

- Android™ 2.2
- Flash 10.1
- 720p HD
- Gmail™
- Navigácia
- Android™ Market

GOODWILL

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

september 2011

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.
IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25
goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin
šéfredaktor a konateľ
filin@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová
obchodná riaditeľka
nagyova@goodwill.eu.sk
tel./fax: 02/48 28 74 25
tel.: 0911 80 70 10

PhDr. Miloš Nemeček
Senior Partner
nemecek@goodwill.eu.sk
tel.: 02/39 00 44 88

PhDr. Juraj Handzo
redaktor
redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0918 47 70 93

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrosso, a. s.,
Slovenská pošta, a. s., a súkromní distribútori.
Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie.
Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa
a neziskové organizácie a inštitúcie.

Predplatné:

12 € ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Artwell Creative, s. r. o., Bratislava
www.artwell.sk

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Foto na titulnej strane: ISIFA

Koláž: Peter Buček (k článku na s. 8)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela –
textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je
možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú
inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy
nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media
a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Študent ako zákazník vzdelávacej inštitúcie

Bol som s vnukom na hrade na rytierskych dňoch. Podávali sa aj
stredoveké jedlá. No nechutnal som ich – dnes vieme lepšie variť
a výsledok lepšie aranžovať. Jednu takú zmenu poznám zo skúse-
nosti. Súčasné poznatky o „morských príšerách“ som získal
pri návšteve reštaurácii. Keď som neskôr vyhľadal knihu, z ktorej by
som sa o nich viac dozvedel, s prekvapením som zistil, že som sa to
kedysi učil v škole. Vidieť, že hrad i reštaurácia sú niekedy lepšie
miesta na získavanie poznatkov ako učebňa.

Sú však aj iné rozdiely. Povinné školské vzdelávanie je nevyhnutne
všeobecné. Žiakom vravíme: Toto sú smery ľudského poznania,
vyberte si z nich. Učiteľ, ktorý dokáže pre svoj predmet nadchnúť,
má viac nasledovníkov; svojmu predmetu robí „kvalitný marketing“.
Po skončení školy sa človek učí inak. Má svoje povolanie, takže
z ponúkaných poznatkov uprednostňuje tie, ktoré mu pomôžu
rozšíriť si zručnosti a skvalitniť výsledky. Nielenže sa chce zbaviť
medzier vo vedomostiach, vie ich aj identifikovať. Vyberá si, čo sa
naučí a čo nie. Učí sa z vlastnej vôle, takže šanca na zapamätanie
je vyššia.

Školenia, internet, odborná literatúra – všade sú čriepky užitočných
poznatkov. Prvým problémom je nájsť ich. Potom sa objaví druhý
problém – väčšinou ide naozaj len o čriepky mozaiky, ktorú treba
poskladať. Výsledkom môže byť obraz na hony vzdialený od reality,
v ktorom je ešte veľa prázdnych miest. Takmer isto bude odlišný
od obrazu, ktorý si z rovnakých čriepok spraví iný človek.

V tejto chvíli sa objavuje nová úloha školy – systematizovať, zjedno-
covať, sprehľadňovať poznatky – učiť dospelých trochu iné a trochu
inak ako tých, ktorí ešte neokúsili prax. Denným študentom treba
povedať „všetko“. Externým študentom treba povedať, ako veci
súvisia a čo im v obraze chýba. Treba voliť odlišný štýl, orientovaný
na ich potreby, s cieľom doplniť systém ich poznatkov tak, aby
vznikol presný a úplný obraz.

Naše školstvo zatiaľ nie je pripravené na vzdelávanie, v ktorom
„študent je zákazník“ s predstavou, čo sa chce dozvedieť a prečo.
Trvalé opakovanie tézy „určiť, čo majú študenti vedieť, je úlohou
školy“ naznačuje neochotu pochopiť túto zmenu. Tak ako si
záujemca o rybačku vyberá udicu zodpovedajúcu rybám a povodiu,
aj záujemca o vzdelanie má často predstavu, čo sa chce dozvedieť.
Začnime sa ho na ňu pýtať – a potom ponúkať to, v čom mu škola
môže prospieť.

Prof. RNDr. Jozef Hvorecký, PhD.

Vysoká škola manažmentu v Trenčíne

Veľká banková lúpež

Z bánk na Západe zmizli bilióny dolárov – a páchatelmi sú ich vlastní manažéri. Ide o peniaze štátu vyčlenené pôvodne na záchranu bánk, ktoré skončili ako bonusy na osobných účtoch ich zamestnancov. **8**

Ekonomika

- 6** Konkurencieschopnosť SR: to nemôže byť pravda!
- 6** Top 500 KSVE
- 8** Veľká banková lúpež
- 10** Aké boli ekonomické dôsledky 11. septembra
- 10** Európske banky otočili vývoj ziskovosti
- 36** Malta, Euroland-juh
Ostrov žijúci z prílevu turistov a kapitálu

Financie

- 11** Poistiť umelecké diela sa oplatí
- 12** Poistiť sa alebo sporiť?
Ako vybrať optimálny model

Podnikanie

- 16** Aký je rozdiel medzi flexikontom a kontom pracovného času

Energetika

- 18** Energetika si vyžiada obrovské investície
- 16** Nórske ložiská ropy sú väčšie, než sa čakalo

Priemysel

- 20** Strojárstvo SR: veľa snahy dole, málo stratégie hore
Prezident Zväzu strojárskoho priemyslu SR Milan Cagala.
- 21** Priemysel opäť vystavuje v Brne

Doprava a logistika

- 22** Bratislavské letisko chce pritiahnúť dopravcov z Viedne
- 23** Zberná služba – každodenné spojenie s Európou
Kreatívne riešenia skupiny GEFCO
- 24** Na SSCC kódoch všetci ušetria
- 25** Geis bude pôsobiť pod jednou značkou

Automobily

- 26** Automobilový priemysel smeruje k ekologizácii
- 31** Nemeckým automobilkám chýbajú zamestnanci

Za horizontom

- 28** Etika klope na bránu
Anton Hykisch o zodpovednosti v ekonomike

Zdravie máme vo vlastných rukách

Manažéri, pozor na civilizačné choroby! Prinášame rady odborníkov. **38**

Úspory vďaka technológii

Cloud computing a virtuálny desktop prinášajú firmám významné výhody. **59**

Cestovný ruch

- 34** Štát podporí miestny cestovný ruch
- 35** Problémy s autorskými právami v hoteloch

Zdravie

- 38** Zdravie je v našich rukách
- 40** Choroby srdca a ciev si vyžiadali tisíce obetí
- 41** O pupočnikovú krv zo Slovenska majú vo svete záujem
- 42** Čítte sa fajn aj v sychravom počasi
Radí Lucia Medeková
- 43** Aké typy bolesti nás môžu sužovať
- 43** Liek pomáha len vtedy, ak sa užíva správne

Potraviny

- 45** Každý pohár si vrelo vychutnám
Ivan Vojtek, ambasádor
JM Vinárstva Dolány
- 46** V klube Značka kvality SK je ďalších 28 výrobkov

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 48** Dobrovoľníci pomáhajú neziskovým organizáciám

Štýl

- 50** Byť hosťom na vlastnej svadbe
- 51** Ako sa dobre cítiť v reštaurácii
- 52** Lietadlo Avro pre biznis aj hlavy štátov

Informačné a komunikačné technológie

- 54** ASUSPRO séria – notebooky pre biznis
- 56** ESET uvádza novú generáciu produktov
- 57** „Deň otvorených dverí“ s HELIOS-om
- 58** IT Summit sa blíži
- 59** Úspory vďaka technológii
- 60** 2x Stevie Awards pre ACE enterprise
- 61** Keď skener dokáže oveľa viac, ako iba skenovať
- 62** Upgrade systému chce čas – a dobrú prípravu

Marketing

- 64** | Pomôže nám marketingový vírus?

Aká otvorená je naša ekonomika

Slovensko má piatu najotvorenejšiu ekonomiku v Európskej únii, a to vďaka relatívne vysokému podielu dovážaných a vyvážaných tovarov a služieb na HDP. V minulom roku predstavoval import 82 % a export takmer 81 % HDP, takže celková otvorenosť bola 163 % HDP. Uvádza sa to v materiáli Poštovej banky, ktorý cituje údaje Eurostatu. Spomedzi krajín V4 sa svetovým trhom vlni viac otvorilo iba Maďarsko (166 % HDP). ČR sa zaradila za SR s otvorenosťou 154 % HDP. Diametrálne odlišne je na tom Poľsko s úrovňou otvorenosti iba 84 %. Práve nižšia závislosť jeho produkcie od zahraničného dopytu bola jedným z dôvodov, prečo sa ako jediný v EÚ v roku 2009 vyhlo recesii.

Spomedzi 27 krajín EÚ bolo vlni najotvorenejšou ekonomikou Luxembursko (318 % HDP), nasledovalo Írsko, Malta a Maďarsko. Na opačnom konci rebríčka je Grécko s 29 % HDP. „Otvorenosť nižšiu ako 30 % HDP však vykázali i svetoví ekonomickí obri ako USA a Japonsko,“ upozornila banka.

Konkurencieschopnosť SR: to nemôže byť pravda!

Slovensko sa v hodnotení konkurencieschopnosti podľa Svetového ekonomického fóra prepadlo oproti minulému roku o 9 miest a skončilo na 69. priečke v rebríčku 142 krajín. Získalo rovnaké bodové hodnotenie ako Rwanda. Po minuloročnom poklese o 13 miest tak opäť dosiahlo historicky najhoršie umiestnenie v tomto rebríčku. Hodnotenie vyplýva zo Správy o globálnej konkurencieschopnosti pre roky 2011 a 2012. Ostatné krajiny V4 si pozície udržali alebo zlepšili. Česku patrí 38. priečka, Poľsku 41. a Maďarsko zastáva 48. pozíciu. Najkonkurencieschopnejšou krajinou sveta je podľa SEF Švajčiarsko. Nasledujú Singapúr, Švédsko a Fínsko. USA, ktoré v rebríčku už tretí rok pomaly klesajú, obsadili 5. miesto. V top 10 naďalej prevážajú krajiny severnej a západnej Európy. Pred Slovensko okrem nich potom preniklo aj niekoľko ázijských a latinskoamerických krajín.

Čomu pripísať zlý výsledok SR? Podľa Róberta Kičinu z Podnikateľskej aliancie Slovenska (PAS) sa ukazuje, že potenciál minulých reforiem je už vyčerpaný, pričom nové reformy v čase zostavovania rebríčka buď ešte neboli zavedené, alebo sa nestihli prejavíť. S podobným vysvetlením prišiel aj Inštitút finančnej politiky (IFP) Ministerstva financií SR. „Väčšina indikátorov je získaná na základe prieskumu názorov riadiacich pracovníkov z apríla 2011, z čoho je zrejme, že ešte mnohé nové reformy vlády SR neboli v tom čase zrealizované,“ informoval IFP vo vyhlásení. Upozornil, že časť indikátorov je založená na údajoch z rokov 2008 až 2010.

Minister hospodárstva Juraj Miškov pripisuje výsledok dedičstvu predchádzajúcej vlády a chcel by, aby sa Slovensko stalo opäť tigrom Európy. „Pre mňa osobne je to signál k tomu, aby sme boli ešte viac prreformní,“ povedal. **TA/JF**

Top 500 KSVE

Medzi 500 firmami s najvyššími tržbami v strednej a juhovýchodnej Európe je 28 slovenských spoločností – oproti minulému roku o jednu menej. Vyplýva to z rebríčka CE TOP 500, ktorý už po piaty raz zverejnila spoločnosť Deloitte. Najvyššie stojí Volkswagen Slovakia, ktorý obsadil 21. miesto. Automobilka tak s tržbami viac ako 4 miliardy eur vystriedala na čele slovenských firiem Samsung Electronics, ktorý sa v rámci SR umiestnil ako tretí a v rebríčku KSVE zaujal 33. miesto. Druhou najvýkonnejšou slovenskou spoločnosťou je v súčasnosti rafinéria Slovnaft. Slovenské spoločnosti v rebríčku dosiahli dovedna tržby 500 miliárd eur, čo je v porovnaní s predošlým rokom o 25 miliárd eur menej. Ich podiel na tržbách všetkých zaradených spoločností klesol o 0,2 bodu na 5,9 %.

Zmena v počte slovenských spoločností v top 500 nastala aj v dôsledku poklesu tržieb energetických podnikov či zníženia tržieb v telekomunikačnom sektore. Súčasne v rebríčku pribudlo 10 českých a 6 maďarských firiem.

„Kým vrcholu rebríčka v posledných rokoch dominovali regionálne energetické spoločnosti, najvyšší nárast v počte spoločností zahrnutých do tohto rebríčka zaznamenalo výrobné od-

	Spoločnosť	Krajina	Tržby (mil. eur)
1	PKN Orlen	Poľsko	20 915,1
2	MOL	Maďarsko	15 530,5
3	Škoda	ČR	8 698,1
4	Naftogas	Ukrajina	8 643,7
5	ČEZ	ČR	7 861,6
6	Metinvest	Ukrajina	7 057,2
7	Energorynok	Ukrajina	5 346,2
8	PGNiG	Poľsko	5 327,5
9	PGE	Poľsko	5 126,0
10	Jeronimo Martins	Poľsko	5 061,1
11	Lotos	Poľsko	4 926,8
12	Audi Hungaria	Maďarsko	4 758,1
13	RWE Transgas	ČR	4 677,5
14	Petrom	Rumunsko	4 421,9
15	Orlen Lietuva	Lotyšsko	4 367,9
16	Foxconn CZ	ČR	4 358,6
17	KGHM	Poľsko	4 329,0
18	Metro Group	Poľsko	4 289,4
19	Ukrajinské železnice	Ukrajina	4 239,3
20	Fiat	Poľsko	4 107,0

vetvie,“ komentuje vývoj Deloitte. Za „porazených“, t. j. odvetvia, ktoré zaznamenali najväčší pokles v počte spoločností v top 500, sa považujú technológie, médiá a telekomunikácie (pokles zo 43 spoločností v roku 2009 na 39 v roku 2010) a spotrebný priemysel a doprava (zo 169 na 157). Jedným z hlavných zistení piateho ročníka sprá-

	Spoločnosť	Krajina	Tržby (mil. eur)
21	Volkswagen SR	SR	4 040,0
22	TPSA	Poľsko	3 934,1
23	Tauron	Poľsko	3 862,4
24	Rompelrol	Rumunsko	3 827,7
25	GE Maďarsko	Maďarsko	3 667,4
26	Nokia Komárom	Maďarsko	3 649,9
27	Agrofert	ČR	3 642,8
28	Agrokor	Chorvátsko	3 634,8
29	Samsung Electronics Magyar	Maďarsko	3 568,4
30	INA	Chorvátsko	3 547,0
31	Slovnaft	SR	3 513,1
33	Samsung Electronics SR	SR	3 250,0
35	SPP	SR	3 133,0
36	Kia Motors SR	SR	2 888,7
47	U.S. Steel Košice	SR	2 467,8
58	Slovenské elektrárne	SR	2 181,3
89	PCA SR	SR	1 648,0
111	Foxconn SR	SR	1 426,7

vy Deloitte CE Top 500 je, že väčšina vedúcich pracovníkov sa sústreďuje na rast, finančnú výkonnosť a inovácie ako na tri najvýznamnejšie aspekty podporujúce udržateľné oživenie ich organizácií, ako aj celého regiónu. Rebríček CE Top 500 bol zostavený na základe konsolidovaných tržieb spoločností zo 16 krajín za finančný rok končiaci sa v roku 2010. **DK/TA**

Slovensko-ruské podnikateľské fórum

Začiatkom septembra sa v Sankt Peterburgu uskutočnilo Slovensko-ruské podnikateľské fórum, na ktorom sa zúčastnil aj minister hospodárstva SR Juraj Miškov. Vo vystúpení zdôraznil záujem o prehĺbovanie obchodnej výmeny, o projekty s vysokou pridanou hodnotou a o spoluprácu najmä v oblasti energetiky. Práve tam vidí potenciál spolupráce s RF s dôrazom na projekty súvisiace s bezpečnosťou dodávok plynu, ropy a elektriny, ako aj s využitím jadrovej energetiky.

„Ruská federácia je pre slovenskú ekonomiku významný partner. Prioritou je rozvoj spolupráce najmä v oblastiach hospodárstva a obchodu, energetiky a priemyslu, cestovného ruchu, in-

vácií, ako aj finančného a bankového sektora,“ informovalo na margo podujatia MH SR. Vývoj vzájomného zahraničného obchodu SR s RF sa v roku 2010 začal približovať objemom spred krízy. Vývoz zo SR bol 1,921 miliardy eur, dovoz dosiahol 4,656 miliardy eur. **DH**

Mincovňa získala kontrakty za oceánom

Mincovňa Kremnica získala objednávku na dodávku mincí pre Uruguajskú centrálnu banku. Napriek vyššej cene oproti konkurencii z Juhoafrickej republiky získala zákazku na 10 miliónov obetvých mincí s nominálnou hodnotou 50 pesos s motívmi k 200. výročiu nezávislosti Uruguaja. Takisto vyrobí sedemtisíc strieborných

a bronzových pamätných mincí s historickými motívmi s vyššími nominálnymi hodnotami. Mincovňa zo Slovenska dostala prednosť vďaka overenej vyššej kvalite a dobrej povesti na juhoamerických trhoch. V minulom roku sa presadila v Argentíne, kde získala významný kontrakt nasledovaný ďalšou objednávkou v tomto roku.

GW 110910

Priveľa priorit

Slovenská republika potrebuje menej priorit a viac skutočných priorit, vyhlásil podpredseda vlády a minister dopravy Ján Figel' po rokovaní s eurokomisárom pre regionálnu politiku Johannesom Hahnom o čerpaní eurofondov. „Máme 11 operačných programov, čo je rekord medzi štátmi Únie, a samo osebe to relativizuje váhu priorit. Menej je v tomto prípade viac,“ poznamenal minister. Podľa neho, ak sa priority sústredia, bude to znamenať účinnejšie investície a celkový rozvoj. Jednou z hlavných priorit by mala byť aj oblasť dopravy.

SARIO pomôže aj etablovaným investorom

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) spúšťa program zameraný na zvýšenie starostlivosti o investorov, ktorí už na Slovensku podnikajú. Dôvodom je najmä skutočnosť, že až tretina z etablovaných investorov rozširuje alebo má v pláne rozšíriť v blízkej budúcnosti svoje aktivity na našom území.

Ako informoval generálny riaditeľ SARIO Róbert Šimončič, trend vo vývoji PZI dokazuje, že investori majú dobrú skúsenosť s aktivitami na Slovensku a oceňujú snahu zjednodušiť a zlepšiť tunajšie podnikateľské prostredie.

6. - 8. 10. 2011 HOTEL SENEC, SENEC 2011

MANAGER EXPO

www.managerexpo.sk

33
prednášok

26
spíkov

03
dni

02
sály

04
workshopy

01
raut

marketing internet biznis
mobilný facebook
sociálne média

osobný rozvoj SCRAM
plánovanie GTD
time management produktivita

Hlavní partneri

FranklinCovey

ETARGET
targeted advertising

VISIBILITY
targeted advertising

Abstore

Mediální partneri

GOODWILL

eSCAPE

konferencie.sk
databáza konferencií

Veľká banková lúpež

Z bánk na Západe zmizli tisíce miliárd dolárov – páchatelmi sú ich vlastní manažéri. My ostatní sme ticho a celé to platíme.

Pre americkú ekonomiku, ako aj pre hospodárstva ostatných vyspelých krajín je to ako slon v miestnosti, o ktorom sa nehovorí. Máme na mysli peniaze, ktoré sa vyplatili bankárom za ostatných 5 rokov. Len v USA sa táto suma vyšplhala na šokujúcich 2,2 bilióna dolárov. A keď zohľadníme nadchádzajúcu dekádu, priblíži sa toto číslo k 5 biliónom. Táto suma výrazne preyšuje škrtov, ktoré sú vo verejných financiách ochotní urobiť prezident Barack Obama aj jeho republikánski oponenti.

Extra zdanenie navyše?

Spomínaných 5 biliónov však nie sú peniaze investované do budovania ciest, škôl alebo do iných dlhodobých projektov. Sú to peniaze priamo tečúce z americkej ekonomiky na osobné účty bankových manažérov a zamestnancov. Takéto transfery predstavujú najprekážkavejšiu daň pre všetkých ostatných, akú si viete predstaviť. Je evidentne dosť nespravodlivé, že bankári, ktorí významne prispeli k dnešným finančným a ekonomickým prob-

lémom, tvoria jedinú skupinu, ktorá neutrpeľa – a v mnohých prípadoch z týchto problémov v skutočnosti profitujú.

Mainstreamové megabanky zahmlievajú skutočnosť v mnohých smeroch. Už nie je žiadne tajomstvo, že doteraz fungovali ako obrovské prerozdeľovacie schémy, ktoré zakrývali možnosť, že nastane udalosť typu „čierna labuť“ – niečo neočakávané, čo je síce málo prav-

Suma na odmeny bankárom v USA výrazne preyšuje politicky únosný objem škrtov verejných výdavkov.

depodobné, ale má silný dopad. Súčasne tieto banky požívajú výhodu implicitných garancií na ťarchu verejných zdrojov, ktoré ich nič nestoja.

Kríza-nekríza, bonusy musia byť

Za ziskami veľkých bánk treba vidieť skôr pákový efekt ako ich reálne schopnosti. Výsledné zisky tiekli (nerovnomerne) na účty zamestnancov. A to je aj dôvod občasných masívnych strát, ktorých bremeno však niesli už akcionári a daňoví poplatníci.

Inými slovami, banky akceptujú riziko, nechávajú si zaplatiť, keď je dobre, a potom, keď je

zle, prenášajú straty na akcionárov, daňových poplatníkov či dokonca na dôchodcov. Na to, aby zachránil bankový systém, udržiaval napríklad Federálny rezervný systém úrokové sadzby na umelo nízkej úrovni. A ako bolo zverejnené len nedávno, bankám poskytol aj tajné úvery vo výške 1,2 bilióna dolárov. A hlavným výsledkom toho celého doteraz

Fed poskytol bankám tajné úvery za 1,2 bilióna dolárov – a tie si rozdelili bonusy ako pred krízou.

bolo, že sa pomohlo bankárom k ďalším bonusom prostredníctvom zakrývania výdavkov – namiesto poskytovania pôžičiek klientom. Nakoniec tieto výdavky dopadajú na daňových poplatníkov, rovnako ako na dôchodcov a všetkých tých ostatných, ktorí sa spoliehajú na výnosy zo svojich úspor. Ba čo viac, politika nízkych úrokových sadzieb presúva inflačné riziko na všetkých sporiteľov – a na budúce generácie. No a zrejme najväčšia urážka daňových poplatníkov je, že vyplatené kompenzácie pre bankárov za minulý rok boli už späť na predkrízovej úrovni.

Samozrejme, predtým, ako ich zachraňovali vlády, sa banky nikdy nepozreli do svojej histórie, aby zistili, že ich aktíva podliehajú trhu. Nevrátili sa ani k dlhodobjším stratégiám a ich obchodný model zostáva rovnaký, len s malými kozmetickými úpravami ohľadom manažmentu rizika.

Prečo ešte niekto investuje do akcií bánk?

Takže fakty sú jasné. Ale ako daňoví poplatníci sme bezmocní, pretože nemáme kontrolu nad rozhodnutiami, ktoré vznikajú buď koordinovaným úsilím záujmových skupín alebo – čo je ešte horšie – tvorcov ekonomickej politiky. Naše dotovanie bankových šéfov a manažérov je kompletne nedobrovoľné.

Záhadou je však ďalší, ešte väčší slon v miestnosti. Prečo nejaký investičný manažér kupuje akcie bánk, ktoré vyplácajú veľmi veľkú časť svojich výnosov vlastným zamestnancom? Dôvodom asi nie je prísľub opakovania ziskov z minulosti, vzhľadom na ich neadekvátnosť. V skutočnosti, ak by sme vyseletovali cenné papiere podľa výnosov, by sa znížilo čerpanie investícií vo finančnom sektore za ostatných 20 rokov o viac ako polovicu, ale bez zníženia ziskov.

Prečo portfólioví manažéri a správcovia penzijných fondov očakávajú, že ich klienti nepotrestajú? Nie je týmto investorom zrejme, že dobrovoľne presúvajú peniaze klientov do vreciek bankárov? Nespreneverujú manažéri fondov prijatú dôveru a neporušujú morálne pravidlá? Nestrácame ich vinou jedinou mož-

nosť, ako umravniť banky a donútiť ich navzájom súťažiť v zodpovednom prístupe k riziku? Je ťažké pochopiť, prečo trhový mechanizmus neeliminuje takéto otázky. Dobre fungujúci trh by totiž vytvoril podmienky, zvyhodňujúce tie banky, ktoré prijímajú správnu mieru rizika, majú správne schémy odmeňovania, a teda správnu „corporate governance“.

Človek by sa mohol začudovať: ak investiční

Investiční manažéri majú v portfóliu akcie veľkých bánk, lebo si to vyžadujú kritériá stability.

manažéri a ich klienti nedostávajú dosť vysoké výnosy z akcií bánk – teda také, aké by boli v prípade, že by tiež profitovali z prenesenia rizika bankármi na daňových poplatníkov – tak potom prečo vôbec tieto papiere držia? Odpoveďou je takzvaná „beta“: banky totiž tvoria veľkú časť zoznamu S&P 500 (beta je stu-

peň volatility akcií vzhľadom na pohyby trhu – pozn. red.) a investiční manažéri do nich potrebujú investovať.

Regulácia a etika

Nemyslíme si, že regulácia je všeliak na tento stav vecí. Najväčšie a najsofistikovanejšie banky sa stali expertmi na to, aby boli stále krok pred regulátormi – ustavične vytvárajú zložité finančné produkty a deriváty, ktoré ležia na hranici stanovenej aktuálnymi pravidlami. Za týchto okolností znamenajú komplikovanejšie regulačné predpisy sotva viac ako len vyšší počet vyúčtovaných hodín pre právnikov, väčšie príjmy pre regulátorov a viac zisku pre obchodníkov s derivátmi.

Investiční manažéri majú morálnu a profesionálnu zodpovednosť za to, aby urobili svoju časť práce pri zavedení disciplíny v bankovom systéme. Ich prvý krok by malo byť rozdeliť banky v závislosti od ich kritérií odmeňovania. Investori v minulosti už využili etické kritériá – napríklad keď vylúčili z portfólia tabakové spoločnosti podporujúce apartheid v Južnej Afrike, a tým vytvorili

efektívny tlak na ich akcie. Investovanie do bánk znamená dvojitý prehrášok – etický a profesionálny. Pre investorov aj pre nás ostatných by bolo lepšie, keby peniaze z týchto fondov tiekli do produktívnejších spoločností – a prostriedky v ekvivalentnom objeme k bonusom pre bankárov by sa mohli presmerovať napríklad do dobre spravovaných charitatívnych organizácií.

Nassim Nicholas Taleb,
New York University

Mark Spitznagel, investičný manažér

© Project Syndicate

Perex a medzitulky redakcia;

foto TASR a SXC

Aké boli ekonomické dôsledky 11. septembra

Teroristické útoky, ktoré pred 10 rokmi uskutočnila al-Káida, poškodili USA v rozsahu, o akom Usáma bin Ládin ani nespíval.

Podľa amerického ekonóma, laureáta Nobelovej ceny za ekonómiu Josepha Stiglitzza prezident George W. Bush kompromitoval svojou reakciou americké základné princípy, podkopával ekonomiku krajiny a oslabil jej bezpečnosť. Útok na Afganistan bol pochopiteľnou reakciou na 11. september, ale následný vstup do Iraku nemal s al-Káidou už nič spoločné.

Vojny a veteráni zaťažujú rozpočet

Prítom iracká vojna bola veľmi drahá. Náklady na ňu mnohonásobne prekročili pôvodne ohlásených 60 miliárd dolárov – podľa konzervatívneho odhadu spred troch rokov iracká vojna dovedy vyšla Spojené štáty na 3 až 5 biliónov USD.

Asi polovica vojakov, ktorí sa vrátili z Iraku, má nárok na dávky za obmedzenú pracovnú spôsobilosť. Viac ako 600 000 veteránov zostáva v štátnej zdravotníckej starostlivosti, pričom možno predpokladať, že výdavky na ich sta-

rostlivosť dosiahnu 600 až 900 miliárd USD. A potom ešte treba zobrať do úvahy aj sociálne náklady, ktoré sú spojené so samovraždami veteránov (v minulých rokoch ich bolo v priemere vyše 18 denne) a s rozvrátenými rodinami, ktoré sa však nedajú vyčíslieť.

J. Stiglitz tvrdí, že nezamestnanosť a deficit, ktoré sú hrozbou pre budúcnosť Spojených štátov, do značnej miery súvisia s vojnou v Afganistane a Iraku. Rast nákladov na obranu a zníženie daní sú hlavnými faktormi rastu ame-

rického dlhu a rozpočtového schodku. Priame vládne výdavky na obe vojny sa vyčíslujú na dva bilióny USD.

Pozrieť sa do očí ekonomickej realite

Problémy na Blízkom východe viedli aj k zdraženiu ropy a USA museli na jej dovoz vynakladať podstatne vyššie sumy. Pri lacnejšej rope by Američania peniaze, za ktoré kupovali pohonné látky, miňali aj za výroby amerických firiem.

V Afganistane a Iraku bolo Spojeným štátom a ich spojencom jasné, že ak chcú dosiahnuť dlhodobé víťazstvo, musia získať hlavy a srdcia ľudí. Ale chyby, ktoré sa stali v úvode vojen, sťažili dosiahnutie cieľa, ktorý bol aj tak ťažkou úlohou. Všeobecné škody sú enormné. Podľa odhadov zomrelo v Iraku v priamom či nepriamom dôsledku vojnových udalostí viac ako milión ľudí. Z Iraku ušlo 1,8 milióna ľudí, asi 1,7 milióna ich bolo vyhnaných.

No možno nie všetky dôsledky vojen boli katastrofálne. Deficit prinútil Spojené štáty, aby sa pozreli do očí realite možností ich rozpočtu. Dve desaťročia po skončení studenej vojny sú vojenské výdavky USA ešte stále rovnako vysoké ako ostatného sveta dokopy. Veľa sa miňa na zbrane, ktoré nie sú potrebné a ktoré mieria na nejestvujúcich nepriateľov. Bude teda treba konečne preskúpiť zdroje a USA sa aj pri nižších výdavkoch môžu stať bezpečnejšími.

TA/FT

Európske banky otočili vývoj ziskovosti

Pätnásť vedúcich európskych bánk vytvorilo v roku 2010 dovedna zisk vo výške 85 miliárd eur.

To je dvakrát viac ako v roku 2009; pritom v roku 2008 boli ešte v strate 25 miliárd eur. Zdá sa, že tieto banky sú pripravené na oživenie (ak by boli normálne podmienky), optimizmus však brzdia problémy s dlhmi štátov.

Správa KPMG s názvom Focus on Transparency zistila, že retailové a komerčné banky zlepšili svoju výkonnosť najmä na rozvíjajúcich sa trhoch. Výnosy investičného bankovníctva pritom mierne klesli – o 2 % na 121 miliárd eur. Značná časť zvýšených ziskov bánk je výsledkom významného zníženia opravných položiek na zlé úvery. Znehodnotenie úverov sa v retailovom a komerčnom bankovníctve znížilo

o 27 % na 79 miliárd eur a v investičnom bankovníctve o 29 % na 80 miliárd eur.

Prísnejšia regulácia

Bankovníctvo sa stále nachádza na križovateľke. Aj keď banky od čiernych dní úverovej krízy zaznamenali veľký pokrok, rastúce obavy z dlhov krajín by ich mohli vrátiť späť na nebezpečné územie,“ uviedol Michal Maxim, manažér auditu bánk z KPMG na Slovensku. „Ak sa pozrieme dopredu, uvidíme, že sa začne prejavovať vplyv vlny regulačných zmien. Problém s dlhmi nezmizol, len sa presunul z bánk na vlády,“ dodal.

Všetky banky zahrnuté do prieskumu KPMG zverejnili svoje ukazovatele kapitálovej primeranosti podľa pravidiel Basel II, ktoré sa vo všeobecnosti zvýšili, pričom v priemere predstavovali 14,83 % (2010). Tretina bánk vie, že splní aj nové požiadavky Basel III v roku 2013.

Príliš veľa otáznikov

Prísnejšia regulácia prináša vyššie náklady, ale mnoho bánk má obavy aj z nejednotnosti regulácie v rôznych častiach sveta, čo ich môže v zámorí znevýhodniť. Najväčšou súčasťou obavy sú však dlhy krajín a ich potenciálny vplyv na bankový sektor. Posledné kolo záťažových testov Európskeho orgánu pre bankovníctvo (European Banking Authority) vyžaduje, aby banky zverejnili svoju expozíciu voči dlhom krajín podľa účtovných portfólií a lehôt splatnosti. Banky vykazujú vo svojich súvahách odložené daňové pohľadávky vo výške 92,5 miliárd eur. Ak sa majú vyrovnáť tieto sumy, budú potrebné budúce zdaniteľné zisky vo výške asi 334 miliárd eur.

Na tomto pozadí správa KPMG upozorňuje na trend návratu bánk k ťažiskovým bankovým aktivitám so zameraním na vzťahy so zákazníkmi a znižovanie nákladov.

MW

Poistiť umelecké diela sa oplatí

V auguste uplynulo 100 rokov od asi najslávnejšej krádeže obrazu v histórii; z Louvru ukradli da Vinciho Monu Lisu.

O pár rokov bola naspäť; nie všetky krádeže umeleckých diel však majú šťastný koniec. Omnoho častejšie sa majiteľom po návšteve zlodejov nevráti ani obraz ani peniaze. Väčšina umeleckých diel totiž nie je poistená.

Čo všetko hrozí vašim pokladom

Napriek tomu, že špecializovaní zlodeji spôsobia každý rok na celom svete škody v hodnote približne šesť miliárd eur, zberatelia podceňujú riziko krádeže. Toto číslo je jedným z najvyšších v oblasti trestnej činnosti – hneď po praní špinavých peňazí či obchodovaní s drogami.

Na umelecké diela si však nebrúšia zuby len zlodeji. Na ich zničenie alebo poškodenie stačí aj živelná pohroma. A zoznam rizík pokračuje – od nečakanej povodne počas dovolenky až po požiar hoci od skraty v rýchlovarnej kanvici. „Veľmi často sa stretávame s prípadmi poškodenia umeleckých diel vodou, ktorá vytekla z vo-

dovodných zariadení,“ hovorí Jozef Hrdý, riaditeľ likvidácie poistných udalostí v neživotnom poistení z Allianz – Slovenskej poisťovne.

Umelecké diela sú tiež dosť častým predmetom poistných udalostí z poistenia zodpovednosti. Môže sa napríklad stať, že dieťa na návšteve niečo cenné rozbije – väzu, sklo na starožitnom nábytku a pod. Môže sa to stať aj pri premiestňovaní vecí s pomocou neopatrných známych. Napríklad keď kolegyňa príde na pomoc pri upratovaní alebo sused so sťahovaním. Škodu pritom môže spôsobiť aj pád obrazu a poškodenie jeho rámu. Aj keď podľa J. Hrdého takéto prípady občas zavážajú poistným podvodom.

Poistenie diel „na cestách“

Poisťovne nechránia umelecké diela len v domácnosti, ale aj pri ich prípadnej preprave či na výstave – ako sa vraví, „z klinca na kliniec“. Allianz – SP takto poistila napríklad úspešnú tohtoročnú výstavu „Galandovci – Legendy slovenskej moderny“ či výstavu „Umenie reštaurovania II“ v Galérii mesta Bratislava.

A na záver rada: Pre prípad krádeže či nehody a poškodenia diela je účelné mať zoznam predmetov s podrobným popisom, prípadne aj znalecké posudky, doklady o nadobudnutí atď. Pri pátraní pomôže aj ich fotodokumentácia.

LM

BKS Bank je spokojná s 1. polrokom

Polročné výsledky rakúskej BKS Bank potvrdili rast najdôležitejších bilančných a výsledkových súm a pokračovanie v postupnej expanzii. Zisk za prvý polrok 2011 na úrovni 24,3 mil. EUR bol medziročne vyšší o 10,6 %, bilančná suma narástla na 6,6 miliardy EUR. Objem úverov bol 4,7 mld. EUR s rastom asi o 70 mil. EUR oproti 31. 12. 2010. Podľa banky sú dosiahnuté čísla dôkazom správnosti jej trvalo udržateľ-

nej obchodnej politiky smerom dovnútra i von. S pobočkou v Bratislave s 12 zamestnancami od marca tohto roka začala BKS Bank pôsobiť aj na slovenskom trhu. „V tomto časovom období sa už podarili akvizície v úverovom objeme zhruba 9,6 mil. EUR. Spoločnosť BKS-Leasing a. s. dosiahla so svojimi 21 zamestnancami objem obchodov vo výške cca. 43,0 mil. EUR,“ uvádza sa v tlačovej správe.

OH/VN

Včela sa vracia do Erste Group

Pojmy „usilovnosť“ a „ťažká práca“ si dnes, v roku 2011, verejnosť málokedy spája s bankovníctvom. Ale od 19. storočia bola symbolom sporiteľní v Rakúsku a v celej podunajskej monarchii včela – nositeľka uvedených atribútov. A vedenie Erste Group rozhodlo, že včela sa opäť stane súčasťou loga Erste Group v krajinách, kde skupina pôsobí. Nový symbol uvedú do života na jeseň 2012.

„Včela stále symbolizuje sporenie, delenie sa o hodnoty a ťažkú prácu. Spolu s týmto symbolom sa opäť vraciame k vlastným koreňom sporiteľne, ktorá bola založená s cieľom podporiť ekonomický rast a umožniť ľuďom postaviť sa na vlastné nohy,“ povedal generálny riaditeľ Erste Group Andreas Treichl.

Erste Group pôsobí v ôsmich krajinách, kde má viac ako 50 tisíc zamestnancov a kde poskytuje služby približne 17 miliónom klientov. Súčasťou skupiny je aj Slovenská sporiteľňa, a. s.

JF

OTP Banka Slovensko generuje zisk

OTP Banka Slovensko, a. s., v druhom štvrtroku pokračovala v raste zisku po zdanení. Zisk dosiahol k ultimu prvého polroka výšku 895 tis. EUR. „Výsledky za prvý polrok 2011 potvrdzujú, že banka už úspešne prešla obdobím rekonvalescencie a je v tomto roku schopná generovať zisk, čo je podporené zlepšenými obchodnými výsledkami hlavne v oblasti retailu a SME,“ hovorí Rastislav Matejsko, člen predstavenstva a zástupca generálnej riaditeľky. Prevádzková výkonnosť banky podľa neho ďalej rastie a konsolidácia úverového portfólia sa pozitívne prejavila v klesajúcich nákladoch na riziká. V 1. polroku rástla banka hlavne v segmente obyvateľstva, kde bol rast 2 % na strane vkladov a až 7 % na strane úverov. Bolo to najmä v dôsledku pozitívnej reakcie klientov na kampaň zameranú na úvery na bývanie. Medziročný rast čerpania úverov bol viac ako 90 %.

Factoring Tatra banky rástol

Objem prefinancovaných pohľadávok Faktoringu Tatra banky sa vyšvihol z 97 mil. EUR v prvom polroku 2010 na 158 mil. EUR v roku 2011, čo je medziročný nárast o viac ako 62 %. Zažíva tak svoj historicky najlepší rok. „Za týmto rastom je oživenie na trhu, ako aj prílev nových klientov so záujmom o faktorin- gové financovanie. To potvrdzuje predpoklady, že produkty pre financovanie pohľadávok vrátane faktoringu majú rastúci potenciál pre firemnú klientelu na Slovensku,“ vysvetľuje riaditeľ Faktoringu Tatra banky Ľubor Procházka. Banka potvrdila pozíciu lídra na faktoringovom trhu, kde jej tržový podiel dosahuje 31,2 %.

MS

Poistiť sa alebo sporiť?

Pár rád, ako vybrať optimálny model zhodnotenia finančných prostriedkov

K často diskutovaným témam v rámci finančného sprostredkovania patrí otázka, ako sporiť čo najlepšie pre svoje dieťa.

Čo a kedy je výhodnejšie – stavebné sporenie, životné poistenie, investovanie do podielových fondov alebo do bankových vkladov? Je dôležité vedieť, koľko finančných prostriedkov máme k dispozícii, aký čas chceme sporiť, aký výnos si predstavujeme, akú dostupnosť prostriedkov uprednostňujeme a čo chceme sporením vlastne dosiahnuť.

Rodičia spravidla sporia pre svoje deti na štúdium, na štart do života, na bývanie, prípadne ich pritom chcú aj zabezpečiť proti neočakávaným udalostiam. Na výber je široká škála programov z rôznych segmentov finančného trhu, avšak každý má svoje plusy a mínusy. Ako optimálna vychádza kombinácia viacerých. Predstavíme vám základné vlastnosti tých najpopulárnejších.

1. Termínované vklady

Pri nich má klient 100-percentnú ochranu, ktorú garantuje Fond na ochranu vkladov do výšky 100 000 eur, a tiež istý výnos, no ten je spravi-

dla pod úrovňou inflácie – takže aj keď nominálna hodnota rastie, reálna hodnota vkladu klesá. Napríklad v súčasnosti je na ročných termínovaných vkladoch úrok okolo 2,7 %, ale inflácia je približne 4 % – a to sme ešte výnos nezdaňovali. Klient tak reálne zhodnocuje so záporným výnosom. Prostriedky však môžu byť relatívne rýchlo dostupné – cca do 14 – 30 dní.

2. Podielové fondy

Tu už je možností výrazne viac. Prvý zásadný rozdiel je, že prostriedky nie sú na 100 % garantované, a to i napriek tomu, že si klient kúpi podielový fond v banke. Možné sú i podstatne

Popularitu stavebného sporenia zvyšuje i 100-percentná garancia Fondu na ochranu vkladov.

vyššie výnosy ako pri termínovaných vkladoch alebo pri stavebnom sporení. V závislosti od zvolenej stratégie však kolísanie hodnoty môže v kratšom časovom horizonte i výrazne dočasne znížiť hodnotu účtu.

Či už klient využije peňažné, dlhopisové, akciové európske, americké alebo dnes populárne ázijské fondy, prípadne fondy nehnuteľností alebo špeciálne fondy, je zrejme, že by

mal mať aj istú dávku finančnej gramotnosti. Historické údaje o výkonnosti podporené pozitívnymi (ale často i účelovými) grafmi sú obvyklou pomôckou predajcov. Žiaľ, nehovorí nič o tom, kam sa výnos uberie v budúcnosti, a u klientov tak môžu vzbudiť aj nereálne očakávania. Dostupnosť vložených prostriedkov býva spravidla do 14 dní.

3. Životné poistenie

Jeho úlohou je okrem sporenia tiež zabezpečiť dieťa proti úrazu, prípadne rodiča proti neočakávaným udalostiam – najmä proti nedožitiu alebo invalidite, kde poisťovňa potom na seba preberá povinnosť sporiť.

Toto zabezpečenie však nie je zadarmo – a klient by sa mal zaujímať o to, koľko z vkladovaných prostriedkov ide na sporenie, koľko na zabezpečenie a koľko na náklady poisťovne. Tu práve býva najčastejšia tretia plocha. Klientovi nie vždy vysvetlia, že väčšinou prvé 2 alebo i 3 roky, ak by chcel prostriedky vybrať, nemusí dostať skoro nič. Preto cestou poistenia nie je vhodné zhodnocovať prostriedky v krátkom, ale ani v strednom časovom horizonte.

Samotné zhodnocovanie úspor prebieha dvoma spôsobmi – buď **podielovými fondmi** pri investičnom životnom poistení, alebo v rezervách poisťovne cestou kapitálového životného poistenia, kde býva garantovaný buď výnos, alebo i suma pri dožití. Klienti by mali vedieť, že v takom prípade je garantovaný výnos (dnes

Stavebné sporenie a životné poistenie sa vhodne dopĺňajú.

2,5 %) už obsiahnutý v poisťnej sume. Pri potrebe mimoriadneho výberu je dostupnosť nasporovaných prostriedkov spravidla do 14 až 30 dní.

4. Stavebné sporenie

Napriek stále sa znižujúcej štátnej prémii je to stále veľmi populárny spôsob sporenia. Spája v sebe pevne úročené sporenie – 2 %, podporené štátnou premiou – dnes 67 eur pri ročnom vklade 664 eur – spolu s možnosťou zabezpečiť v budúcnosti bývanie cestou dostupného stavebného úveru.

Popularitu stavebného sporenia zvyšuje i 100-percentná garancia Fondu na ochranu vkladov. Výhodou býva v prípade sporenia pre dieťa ako bonus napr. pripoistenie pre prípad úmrtia rodiča pokračovaním sporenia sporiteľňou a dosporenie 6-ročného cyklu, prípadne

zľava z poplatku za uzatvorenie zmluvy. Ako bonus počas kampani sa pridáva dodatočný úrok po dokončení 6-ročného cyklu. Pri výbere prostriedkov do 2 rokov by klient nedostal štátnu prémie, po 2 rokoch je potrebné výber účelovo dokladovať a po 6 rokoch má klient prostriedky dostupné bez dokladovania. Treba pripomenúť, že na plnú štátnu prémie má klient nárok vtedy, ak okrem ročného vkladu vloží prostriedky aj na poplatok za vedenie účtu

a na poplatok za uzatvorenie zmluvy. Práve ten sa často odvíja od výšky cieľovej sumy a môže sporenie predražiť.

Najnovšie pripravované zmeny, ktoré by mali platiť od budúceho roka, prinášajú na jednej strane úsporu pre klientov – napríklad v navrhovanom miernom znížení poplatku za uzatvorenie zmluvy (z 1 % na 0,9 % cieľovej sumy) alebo poplatku za vedenie účtu (z 18 na 12 eur ročne), čím klientom ušetria časť zdro-

ju. Na druhej strane, nárok na celú štátnu prémie bude mať však len ten klient, ktorý v prvom roku vloží celý ročný vklad v januári. Ak začne so sporením neskôr, pripíše sa mu len alikvotná časť štátnej prémie. V ďalších rokoch sporenia už môže vkladať, ako chce. Zároveň sa očakáva zrušenie vyplácania štátnej prémie pre sporiteľov, ktorí čerpajú medziúver.

Pre budúce benefity

Vyššie uvedené vlastnosti stavebného sporenia i životného poistenia sa vhodne dopĺňajú. Využitie štátnej prémie a pevného úroku stavebného sporenia strednodobo, spolu s možnosťou dynamického výnosu v kombinácii so

Stavebné sporiteľne ponúkajú aj akciové bonusy vo forme dodatočného úroku.

zabezpečením rodiča i dieťaťa dlhodobu, poskytnú dieťaťu zaujímavé benefity. Sú nimi určitá ochrana, neskôr prostriedky na štúdium, prípadne na štart do života, a to aj s pripravenou možnosťou zabezpečiť si výhodné bývanie.

Anton Čorba, Salve Finance
Ilustračné foto: TASR, SXC

GW 110916

zlatá minca
2010
1. MIESTO
Stavebné sporenie

ZÍSKAJTE AŽ O 600 € VIAC S RODINNÝM STAVEBNÝM SPORENÍM

- pre rodičov a až 4 nepĺnoleté deti
- štátna prémie až pre 6 osôb na 1 zmluve
- výrazná úspora na poplatkoch

Viac informácií na www.wustenrot.sk
alebo na infolinke 0800 111 123

wüstenrot
STAVEBNÁ SPORITEL'ŇA
... člen vašej rodiny

Svet investoval do realít viac

Priame investičné transakcie do komerčných nehnuteľností dokončených od apríla do júna 2011 dosiahli 103,5 miliardy USD (71,95 miliardy eur). Podľa spoločnosti Jones Lang LaSalle (JLL) sa medzinárodné investície do realít zvýšili v 2. štvrtroku tohto roka oproti 1. kvartálu o 50 percent. „S ohľadom na silný začiatok roka spoločnosť Jones Lang LaSalle očakáva, že celoročný objem transakcií dosiahne predpokladanú úroveň 440 miliárd dolárov,“ informovala JLL.

V 1. polroku investovali firmy podľa JLL na domácich trhoch, pričom súkromní investori a nekótované fondy investovali skôr v zahraničí. „Fondy sú pri investíciách opatrnejšie, uprednostňujú domáce trhy a pri zahraničných investíciách dôverujú skúseným manažérom,“ uviedol vedúci medzinárodných investícií JLL Arthur de Haast a dodal, že tento trend by mal pokračovať aj v druhej polovici roka.

V 2. kvartáli 2011 smerovalo najviac investícií do kancelárskeho sektora, ktorý tvoril viac ako 40 percent z celkového objemu transakcií. Podiel maloobchodných nehnuteľností sa zvýšil z 28,5 percenta na 33 percent. Zvýšený objem pri nákupoch hotelov spôsobil, že tento sektor predbehol s 11-percentným podielom sektor priemyselných nehnuteľností. Ten tvoril z celkového objemu 10 percent.

Areál v Lozorne zmenil majiteľa

Realitná skupina CPI dokončila akvizíciu autopriemyselného areálu v Lozorne. Logistický park kúpila od nemeckej spoločnosti AIRE GmbH & Co. Hodnota transakcie dosiahla 72 miliónov eur.

Logistický park Lozorno predstavuje prvý a najväčší autopriemyselný park v strednej Európe, ktorý bol navrhnutý špeciálne pre dodávateľské a montážne firmy automobilky Volkswagen. Výstavba areálu s celkovou rozlohou 25 hektárov sa uskutočnila v rokoch 2001 až 2005. Park tvorí 5 hál s prenajímateľnou plochou 118 000 m².

Logistika sa koncentruje v okolí Bratislavy

Na konci prvej polovice roka 2011 dosiahla na Slovensku celková plocha priemyselných a skladových priestorov viac ako 1 milión m². Ponuka sa zvýšila len v hlavnom meste, a to o 4 000 m².

Približne 69 percent z celkovej plochy na Slovensku sa momentálne nachádza v Bratislavskom kraji, 21 percent v Trnavskom a 6 percent v Trenčianskom. Zvyšok je rozdelený medzi Prešovský a Žilinský kraj. „Moderné logistické priestory v štandarde A sa v ostatných regiónoch Slovenska zatiaľ stále nenachádzajú,“ informovala poradenská spoločnosť Colliers.

Od začiatku januára do konca júna zaznamenal slovenský trh aj nárast transakcií. Ich celková prenájatá plocha predstavovala 69 000 m².

V samotnom druhom štvrtroku sa z tohto objemu prenajalo 49 000 m².

Miera neobsadenosti dosiahla na konci júna hodnotu 1,54 percenta. Celková plocha neobsadených priemyselných a skladových priestorov predstavuje 15 500 m² a nachádzajú sa v Bratislavskom kraji. V ostatných častiach Slovenska sa podľa Colliers neobsadené priestory nenachádzajú.

Podľa poradenskej spoločnosti Cushman & Wakefield sa na Slovensku postupne zvyšuje výstavba nových priemyselných plôch na prenájom. V porovnaní s prvým štvrtkom 2011 dochádza k zvýšenej aktivite developerov v tejto oblasti. Nová výstavba prebieha najmä v Košickom kraji a začína sa aj v Žilinskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji.

V hlavnom meste obchody s kancelárskymi priestormi rásli

Na bratislavskom trhu s kancelárskymi priestormi sa v druhom štvrtroku 2011 rozbehlo obchodovanie. Od začiatku apríla do konca júna sa prenajali priestory s celkovou plochou vyše 31 600 m², čo predstavuje 32-percentný pokles v porovnaní s minuloročným druhým kvartálom. „Keby sme však porovnávali tento súhrn s prvým kvartálom roku 2011, objemy sa takmer strojnásobili,“ tvrdí poradenská spoločnosť v oblasti realít CB Richard Ellis.

Podľa jej analytikov kancelársky trh v Bratislave zaznamenáva stabilný dopyt po kanceláriách. „Očakávame, že tento trend sa v najbližších me-

siacoch udrží a vytvorí potenciál na mierny nárast v nových priestoroch A kategórie,“ tvrdí vedúci oddelenia kancelárskych priestorov CB Richard Ellis Oliver Galata.

Hoci sa v druhom štvrtroku aktivita na bratislavskom trhu stupňovala, ponuka sa nijako nerozšírila. Nepribudli žiadne nové ani zrekonštruované kancelárske objekty a celková plocha tak ostala na úrovni zhruba 1,38 milióna m². „V druhej polovici roka sa očakáva prírastok na trhu na ploche 47 000 m². V roku 2012 by malo pribudnúť ďalších 67 000 m²,“ sumarizuje rozostavané projekty spoločnosť.

Investície do nehnuteľností sa zvýšili

V prvom polroku 2011 smerovali do slovenských nehnuteľností investície v celkovej hodnote takmer 80 miliónov eur. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka to bol nárast o 77 percent. „Slovenský investičný trh zaznamenáva prvé známky oživenia, ktoré dokumentujú počet dokončených transakcií a rovnako aj počet transakcií v príprave,“ uvádza poradenská spoločnosť Jones Lang LaSalle (JLL).

V priebehu prvého polroka 2011 boli na Sloven-

sku uzatvorené tri transakcie. Český investor Czech Property Investments Group kúpil sieť obchodných centier Family Centrum s prevádzkami v niekoľkých slovenských mestách, pričom spoločnosť Best Hotel Properties získala do svojho portfólia Grand Hotel Kempinski High Tatras za 31 miliónov eur. Tretou transakciou uzatvorenou v uvedenom období bol nákup kancelársko-priemyselnej budovy v Bratislave nemeckou firmou Bosch od predávajúceho Dachser Slovakia.

■ naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy?
Je dnes dôležitejší ako v minulosti?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

LENKA JAKUBČOVÁ,
konateľka spoločnosti **FANERON, s. r. o.**

1 Dobré meno spoločnosti je z nášho hľadiska jedným z najvýznamnejších faktorov úspechu firmy, pretože je tvorené názormi klientov, ktorí majú skúsenosti s našimi službami. V porovnaní s minulosťou je v dnešnej dobe oveľa vyššia konkurencia v akejkolvek oblasti na trhu a vyššia tendencia klientov rozhodovať sa na

základe skúseností svojho okolia, či už negatívnych alebo pozitívnych. Z tohto pohľadu je goodwill základnou podmienkou úspechu každej firmy, pretože odráža reálny prínos firmy pre konečného spotrebiteľa.

V dnešnej dobe je vyššia tendencia klientov rozhodovať sa na základe skúseností svojho okolia.

2 Pre budovanie goodwillu je potrebné zabezpečiť kvalitu v každom kroku pri komunikácii s klientom. Pre nás to znamená, že sa snažíme zabezpečiť profesionálny prístup a služby od prvotného kontaktu s klientom až po finálnu kvalitu našich lektorov a kurzov.

Mgr. RASTISLAV ŠIPOŠ,
husľový virtuóz

1 Goodwill je prezentáciou veľmi úspešných ľudí a firiem z oblasti biznisu, ale aj

umenia, ktorí vytvárajú nadčasové hodnoty, či už materiálne alebo duchovné. Vybudovať si dobré meno je dlhodobá, poctivá, tvrdá práca, korunovaná úspešným završením. Dobrá značka dáva možnosti zviditeľnenia a propagácie, ktoré sú v podmienkach 21. storočia, keď majú informácie nesmiernu cenu, nevyhnutné.

2 Budovanie goodwillu má dimenzie maximálnej kvality poskytovania poradenských, znaleckých, akustických služieb, je zárukou sumáru vedomostí, skúseností získaných

Dobrá značka dáva možnosti zviditeľnenia, ktoré sú v podmienkach 21. storočia nevyhnutné.

doma i v zahraničí u popredných odborníkov, z návštev husľových ateliérov, múzeí, konfrontácie názorov s poprednými sólistami, ako aj zvukového porovnávania nástrojov, neustáleho štúdia rozsiahlej literatúry, sledovania najnovších trendov v súvislostiach v Európskej únii a vo svete.

GW 110920

POZVÁNKA NA VI. ROČNÍK KONFERENCIE:

INFÓRUM

Organizátori:

Generálny partner:

„Motivácia – mýtus, alebo skutočnosť?“
09.11.2011 DOUBLETREE BY HILTON, Trnavská cesta 27/A, Bratislava

Na konferencii vystúpia so svojimi príspevkami formou „success talks“ špičkoví a úspešní manažéri ako:

- Vladimír BEZDĚK** (predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, Generali Slovensko poisťovňa, a.s.), **Soňa SODOMA LACUŠKOVÁ** (bývalá HR manažérka spoločnosti Penta Investments Ltd.), **Bohumil KRATOCHVIL** (generálny riaditeľ, SPP-distribúcia, a.s.), **Václav NOVÁK** (predseda predstavenstva, M.L.Moran, a.s.), **Silvia JELENÍKOVÁ** (Central Europe Countries HR Manager – Co-site lead, Dell s.r.o.), **Dušan ŠVALEK** (výkonný riaditeľ pre marketing, Slovak Telekom, a.s.), **Anna ČAPKOVÁ** (výkonná riaditeľka HR Expertného centra, Československá obchodná banka, a.s.), **Rudolf MATĚJKA** (predseda predstavenstva, EUROPHARM a.s.), **Ivan RUSKO** (generálny riaditeľ, Stavex-Plast, s.r.o.) a **Mária RUSKOVÁ** (manažérka ľudských zdrojov, OTP banka, a.s.)

Témy konferencie

Ako, kedy a koho správne motivovať?

Aké nástroje motivácie využívať?

Ako prostredníctvom motivácie zvyšovať efektivitu a výkonnosť ľudských zdrojov a spoločnosti?

Čo nám prinesie nový Zákonník práce?

Záštita konferencie

Konferencia sa koná pod záštitou podpredsedu vlády SR a Ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR – pána **RNDr. Jozefa Mihála**.

V špeciálnej podobe relácie **NA TELO** naživo a exkluzívne vyspovedá **Zlatica Puškárová** podpredsedu vlády SR a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny **RNDr. Jozefa Mihála** o jeho motivácii a o novom Zákonníku práce.

Partneri:

Mediálni partneri:

Aký je rozdiel medzi flexikontom a kontom pracovného času?

Dva inštitúty, ktoré majú znižovať riziko prepúšťania zamestnancov

Flexikonto a konto pracovného času zavádzajú flexibilitu do pracovnoprávných vzťahov.

Podľa dôvodovej správy k novele Zákonníka práce by malo znížiť riziko prepúšťania zamestnancov a tiež motivovať zamestnávateľov vytvárať nové pracovné miesta.

Paušálna mzda

Flexikonto je paušálna dohoda, na ktorú je potrebné kolektívne vyjednávanie. Jeho podstata spočíva v tom, že zamestnanec dostáva paušálnu mesačnú mzdu bez ohľadu na počet hodín, ktoré u zamestnávateľa v danom mesiaci odpracoval. Napríklad, ak v jednom mesiaci nemohol odpracovať všetky hodiny, dostane riadne celú výplatu a chýbajúce hodiny si odpracuje ako nadčasy v ďalších mesiacoch,

Flexikonto je paušálna dohoda, na ktorú je potrebné kolektívne vyjednávanie.

keď sa prevádzka u zamestnávateľa oživí. V mesiaci, v ktorom bude pracovať viac hodín, opäť dostane rovnakú paušálnu mesačnú mzdu, pretože reálne nepôjde o nadčasy, ale o hodiny neodpracované pre nedostatok práce v predchádzajúcich mesiacoch.

Podmienkou uplatnenia tohto inštitútu je vznik prekážky, pre ktorú zamestnanec nemôže pracovať, napr. dodávateľ nedodá materiál.

Pružný systém

Konto pracovného času je spôsob nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času, ktorý zamestnávateľ môže zaviesť len po písomnej dohode so zástupcami zamestnancov a s daným zamestnancom, ktorý podľa konta bude pracovať. V porovnaní s flexikontom je pružnejšie a zatiaľ čo pri flexikonte je potrebná prekážka, pri konte pracovného času je zamestnávateľ od začiatku pripravený na možnosť pružne reagovať v určitých obdobiach. Flexikontom teda zamestnávateľ reaguje na aktuálny výpadok práce, zatiaľ čo konto pra-

Flexikonto a konto pracovného času sa využívajú napríklad v automobilom priemysle.

covného času je komplexné nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času, ktoré sa uplatňuje po celú dobu trvania pracovného pomeru. Zamestnávateľ platí zamestnancovi dohodnutú mzdu bez ohľadu na to, či v danom mesiaci odpracoval viac alebo menej. Tento spôsob je výhodný predovšetkým pre zamestnávateľov, ktorých výroba alebo služby závisia od sezóny, teda od začiatku sú pripravení na sezónne výkyvy (napríklad v poľnohospodárstve, turizme atď.).

Povinnosti zamestnávateľa

Pri uplatňovaní konta pracovného času je zamestnávateľ povinný viesť účet pracovného času, účet vyplatennej mzdy a rozdielový účet. Na účte pracovného času zamestnávateľ evi-

Konto pracovného času je v porovnaní s flexikontom pružnejšie.

duje skutočne odpracovaný čas zamestnanca, na účte vyplatennej mzdy skutočne vyplatenú mzdu a na rozdielovom účte rozdiel medzi ustanoveným týždenným pracovným časom a skutočne odpracovaným časom zamest-

nanca a rozdiel medzi skutočne vyplatenou mzdou a mzdou, na ktorú by mal zamestnanec právo za skutočne odpracovaný čas.

Čo v prípade výpovede

Ak sa pracovný pomer skončí výpoveďou zo strany zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. d) a e) Zákonníka práce alebo okamžitým skončením pracovného pomeru zamestnávateľom a zamestnanec neodpracuje celý rozsah pracovného času, ktorý pripadá na dobu, v ktorej sa konto pracovného času uplatňovalo, zamestnávateľ môže v lehote dvoch mesiacov od skončenia pracovného pomeru uplatniť na súde právo na vrátenie vyplatennej mzdy.

Obojstranné výhody

Význam týchto dvoch inštitútov pracovného práva spočíva v tom, že umožňujú zamestnávateľovi efektívne reagovať na aktuálny výpadok práce bez toho, aby bol nútený zamestnancov prepustiť, a súčasne sa snažia presadiť zamestnávanie na plný pracovný úväzok aj pri prácach so všeobecne známymi výkyvmi potreby práce.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum, s. r. o.
www.pravnecentrum.sk

Uniq s novým generálnym riaditeľom

Andreas Kössla (45) vymenovali za generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva slovenskej dcérskej spoločnosti skupiny UNIQA. Od 1. septembra tak vo funkcii nahradil Haralda Chrstosa, ktorý sa ako člen predstavenstva poisťovne Raiffeisen vrátil do Viedne.

Mag. A Kössl je dlhoročný zamestnanec koncernu UNIQA. Vyštudoval podnikovú ekonomiku na Viedenskej ekonomickej univerzite a svoju kariéru odštartoval pred 17 rokmi v poisťovni Bundesländer, ktorá bola predchodcom skupiny UNIQA. V januári 2008 ho vymenovali za člena predstavenstva UNIQA Sachversicherung AG. V tom čase mal na starosti niekoľko projektov v krajinách SVE a vyvíjal v Rakúsku inovačné produkty a servisné balíky.

JH

Nový obchodný riaditeľ Microsoft Slovakia

Spoločnosť Microsoft Slovakia oznámila nové meno obchodného riaditeľa divízie pre riešenia malých a stredných podnikov. Od 1. septembra 2011 je ním Ondřej Novodvorský, ktorý bude vo svojej funkcii zodpovedný za obchod

a marketing spoločnosti v rámci segmentu SME. Ďalej bude zodpovedný za rozvoj a riadenie partnerskej siete Microsoftu, ktorá na Slovensku predstavuje spoluprácu s viac ako 3 500 partnermi.

VN

Posila v IDS Scheer Slovakia

Spoločnosť IDS Scheer Slovakia získala od júla 2011 nástupom Martina Déneših nového Consulting & Services riaditeľa. M. Déneši je bývalý zamestnanec IDS Scheer, kde v rokoch 2003 – 2005 pracoval ako senior konzultant

pre biznis riešenia založené na technológií SAP, hlavne v odvetví sieťových (utility) spoločnosti. Vyštudoval Technickú univerzitu vo Zvolene.

JH

Zmena vo vedení Peugeot Slovakia

Spoločnosť Peugeot Slovakia vedie od 1. septembra vo funkcii generálneho riaditeľa Marc Bénier. Vystriedal Guillaumea Ducresta, ktorý v spoločnosti pôsobil od apríla 2008 a odchádza do spoločnosti Peugeot Polska taktiež na post generálneho riaditeľa.

Marc Bénier počas celej svojej profesionálnej kariéry pôsobil v spoločnosti Peugeot, v rámci ktorej zastával riadiace funkcie v Nemecku, Poľsku a vo Francúzsku.

VN

AutoBinck má country manažera pre SR

Koncom augusta boli vykonané zmeny v štruktúre riadenia spoločnosti skupiny AutoBinck na Slovensku, ktorá na automobilovom trhu v ČR a SR pôsobí už dvadsať rokov. Do novovytvorenej pozície country manažera pre Slovensko bol vymenovaný Jan Červinka. Vyštudoval Vysokú školu Škoda Auto a pôsobí v automobilovom biznise v regióne strednej Európy už viac ako 12 rokov.

Vo svojej novej funkcii bude J. Červinka zodpovedať priamo regionálnemu vedeniu skupiny AutoBinck Central Europe. Do jeho kompetencií bude spadať výkonné riadenie spoločnosti Auto Palace Bratislava, s. r. o., ako aj ďalší rozvoj obchodných aktivít skupiny na Slovensku.

JF

Ivaylo Fanev do tímu IBM Slovensko

Manažerský tím IBM Slovensko posilnil od augusta vo funkcii riaditeľa divízie technologických služieb Ivaylo Fanev. V spoločnosti IBM pôsobí viac ako 15 rokov; zastával o. i. funkciu finančného riaditeľa IBM Bulharsko a obchodnú funkciu v rámci divízie IBM Global Financing a Integrated Technology Services na medzinárodnej úrovni. Prináša so sebou mnohoročné skúsenosti v oblasti financií, technologických služieb a obchodu. I. Fanev je absolventom Ekonomickej univerzity v Sofii.

JH

GW 110905

ŠŤASTIE V PRÁCI - PRÁCA Č. 1?

Hlavní spíkrí:

JON KJAER NIELSEN,
ŠŤASTIE V PRÁCI - PRÁCA Č. 1
PRE VEDÚCICH PRACOVNÍKOV A MANAŽÉROV
Projekt Arbejdsgaede, Dánsko

JACKIE SIBBALD,
PREBUŽTE SKUTOČNÉ HODNOTY UČENIA!

Emerge Development
Consultancy Ltd., Veľká Británia

Generální partneri:

Riešenia pre kvalitu každodenného života

Hlavní partneri:

Hotel Gate One, Bratislava | 21. 9. 2011 | www.informslovakia.sk

Najväčšie ropné rezervy má Venezuela

Venezuela podľa jej ministerstva energetiky a ropného priemyslu disponuje najväčšími dokázanými zásobami ropy. Predbehla tak už v ich objeme Saudskú Arábiu. Ministerstvo v druhej polovici júla informovalo, že k 31. decembru 2010 predstavoval objem dokázaných ropných rezerv krajiny 296,5 miliardy barelov (1 barel = 159 litrov). Na porovnanie – zásoby Saudskej Arábie predstavujú 265,1 miliardy barelov.

Na konci roka 2010 sa do venezuelských rezerv pripočítalo 86,41 miliardy barelov, najmä z ložísk v povodí rieky Orinoco. Do procesu vyčíslenia a certifikácie ropných rezerv sú zapojené okrem domáceho koncernu Petróleos de Venezuela (Pdvs) aj zahraničné spoločnosti.

Kapacita plynových zásobníkov v SR vzrastie

Celková kapacita plynových zásobníkov na území SR dosiahla v minulom roku 2,86 miliardy kubických metrov, pričom maximálny denný ťažobný výkon bol približne 35 miliónov m³ a maximálny denný vŕtačný výkon 29 miliónov m³.

„Pre potreby SR bola využívaná kapacita približne 1,5 miliardy m³,“ vyplýva zo správy Ministerstva hospodárstva SR o výsledku monitorovania bezpečnosti dodávok plynu za rok 2010. „Plánované rozšírenie kapacity zásobníkov na území SR na obdobie najbližších troch rokov je približne 0,25 miliardy m³,“ avizoval rezort v správe. Prevádzkovateľmi zásobníkov na Slovensku sú spoločnosti Nafta, a. s., Bratislava a POZAGAS, a. s., Malacky. Pre potreby SR sa využíva aj podzemný zásobník situovaný na území ČR v Dolných Bojanoviciach s kapacitou 0,57 miliardy m³, ktorý prevádzkuje spoločnosť SPP Bohemia, a. s., Praha.

Gazprom zvýšil dodávky plynu do Európy

Ruský energetický gigant Gazprom v 1. polroku 2011 výrazne zvýšil objem dodávok plynu do Európy. Dôvodom sú nepokoje v Líbyi, v dôsledku ktorých dopyt po ruskom plyne v Európe vzrástol. Oznamilo to vedenie ruského štátneho monopolu.

Podľa najnovších údajov Gazprom od začiatku januára do konca júna 2011 dodal európskym odberateľom 82,5 miliardy kubických metrov plynu. To je o 17 percent viac ako v rovnakom období vlani.

Zo štatistik tiež vyplýva, že v druhom štvrtroku tohto roka zvýšil Gazprom vývoz plynu do západnej a strednej Európy medziročne o 20 percent na 38,3 miliardy m³ z 31,8 miliardy m³ v 2. kvartáli 2010.

Gazprom profitoval z nepokojov v Líbyi, ktoré odrezali talianskych importérov od zdrojov plynu v tejto africkej krajine. Taliansko tak v 2. štvrtroku kúpilo od Gazpromu 4,15 miliardy m³ plynu, čo predstavuje medziročný nárast o 149 percent.

Aj vo Švajčiarsku uzatvoria jadrové elektrárne, rozhodol o tom tamjší parlament.

Energetika si vyžiada obrovské investície

Európsky elektroenergetický priemysel bude v nasledujúcich 25 rokoch potrebovať približne 1,9 bilióna eur.

Túto sumu bude potrebné vynaložiť, ak má uspokojit rastúci dopyt po elektrine a zároveň spĺňať čoraz prísnejšie environmentálne normy. „Podľa najlepších odhadov bude v najbližších 15 rokoch potrebný približne 1 bilión eur na financovanie výstavby nových výrobných kapacít s výkonom viac ako 600 GW v celej Európe. Z týchto peňazí bude treba približne 24 percent na programy veterných turbín a ďalších 18 percent na solárnu energiu, pričom budú potrebné aj nové veľké kapacity v tradičnejších formách výroby energie, ako sú uhlie, plyn, hydroenergetika a jadrová energia,“ uvádza sa v aktuálnej správe zverejnenej spoločnosťou KPMG a pripravenej na základe rozhovorov s vybranými vedúcimi európskymi bankami. Zatiaľ čo väčšiu časť týchto kapacít absorbuje západná Európa, očakáva sa vyšší rast dopytu aj v strednej a východnej Európe s 2,1-percentným ročným rastom v porovnaní

s 1,3-percentným v rozvinutejšej západnej Európe. Tento región bude tiež potrebovať proporcionálne viac investícií do nových kapacít, ktoré majú nahradiť staršie zariadenia energetickej infraštruktúry.

„Všetky banky bez výnimky zdôraznili zásadný význam stabilného a podporujúceho regulačného režimu pre úspech dohody o financovaní akéhokoľvek projektu. Pre poskytovateľov úverov je rozhodujúce, aby vlády vytvárali dôveru a poskytovali jasné usmernenia a stabilnú legislatívu na podporu špecifického projektu alebo technológie,“ uviedol globálny vedúci oddelenia KPMG pre energetiku a sieťové odvetvia Peter Kiss.

Banky predovšetkým vyslovili najväčšie obavy z retroaktívnej legislatívy, pretože takéto praktiky úplne narušujú starostlivo vypracované podnikateľské modely. „Niet pochyb, že ak chcú byť nové, kapitálovo náročné energetické projekty úspešné, musia prejsť čoraz väčším počtom prísnych skúšok, aby dokázali, že spĺňajú finančné kritériá. Developeri, ktorí venujú veľkú pozornosť etape plánovania a podarí sa im základné veci, dostanú aj financie – a za primerané náklady – na veľmi potrebné budúce investície do elektroenergetického odvetvia. Tí, ktorí tak neurobia, budú mať ťažkosti a môžu nakoniec zaplatiť vysokú konečnú cenu,“ dodal Kiss.

TA

Nórske ložiská ropy sú väčšie, než sa čakalo

Nórska ropná spoločnosť Statoil oznámila výrazný nárast ropných rezerv. Ako informovala, dve nedávno objavené náleziská v Severnom mori sú prepojené, čo by znamenalo najväčší objav ropných rezerv v oblasti nórskeho kontinentálneho šelfu za ostatných 30 rokov. Statoil informoval, že nálezisko Aldous Major South, ktorého objav oznámila firma začiatkom augusta, je prepojené s náleziskom

Avaldsnes, ktoré objavila švédka firma Lundin Petroleum, a spolu obsahujú od 500 miliónov do 1,2 miliardy barelov ropného ekvivalentu (1 barel = 159 litrov). Práve Aldous je bohatšie, než sa pôvodne očakávalo, a namiesto 200 až 400 miliónov barelov ropného ekvivalentu by malo obsahovať od 400 do 800 miliónov barelov. Statoil vlastní 40-percentný podiel v oboch náleziskách.

V Gelnici pribudol priemyselný park

Nový gelnický priemyselný park otvoril prezident SR Ivan Gašparovič spolu s primátorkou mesta Annou Nemčikovou a generálnym riaditeľom SEZ Kropachy Imrichom Smaržikom. „Žiadali sme o nenávratný finančný príspevok od ministerstva hospodárstva v rámci programu konkurencieschopnosť. Oprávnené náklady na rekonštrukciu budovy boli vo výške 4,249 milióna eur,“ povedala A. Nemčiková. Spresnila, že na tejto sume sa podieľali fondy Európskej únie, štátny rozpočet a rekonštrukciu priestorov spolufinancovalo aj mesto Gelnica.

„Ak sa objekt naplní a vytvorí sa 240 nových pracovných miest, odídem z postu primátorky

so vztyčenou hlavou,“ vyhlásila A. Nemčiková. Prezident republiky v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že na Slovensku sú veľké regionálne problémy. „Každú realizáciu takéhoto projektu vnímam ako krok nádeje do budúcnosti,“ povedala hlava štátu. Dodala, že Gelnica akútne potrebovala priestory, kde by sa mohli zabezpečiť pracovné miesta. „Samozrejme, samotní predstavitelia mesta na to nestacia a potrebujú pomoc od štátu,“ zdôraznil I. Gašparovič.

Počas slávnostného aktu prisľúbil generálny riaditeľ SEZ Kropachy, že jeho firma urobí všetko, aby sa časť jej výrobného programu vrátila do Hnileckej doliny.

Zrekonštruovaná budova v Gelnici sa bude využívať ako priemyselný park.

Ružomerské papierenské stroje lámu rekordy

Papierenské stroje ružomerského celulózovo-papiernického podniku Mondi SCP prekonávajú vlastné svetové rekordy. Jeden z nich, najrýchlejší papierenský stroj svojho druhu s typovým označením PS18, stanovil novú rekordnú hranicu, keď za minútu vyrobil až 1 620 metrov papiera. Hodinová produkcia rekordného stroja predstavuje viac ako 10 miliónov hárkov papiera rozmeru A4. „Nech to neznie ako kliše, ale dnešný rekord je zajtrajší výrobný cieľ, aby sme uspokojili požiadavky zákazníkov,“ skonštatoval prezident Mondi SCP Roman Senecký. Dlhodobú prvú pozíciu v prestížnom medziná-

rodnom porovnávacom rebríčku minimálneho percenta prestojov, prietrhov a výmetu strojov vyrábajúcich nenatieraný bezdrevený papier si podľa Seneckého udržal už štvrtý raz po sebe ďalší stroj ružomerských papierní PS16. Nezapustiteľnú úlohu ľudského faktora pri zvyšovaní produkcie zdôraznil riaditeľ divízie výroby papiera nadnárodného koncernu Mondi SCP Franz Aigner. „Rozhodne nie je všetko ukryté v technológii, aj keď je dôležitá. Potvrďujú to objektívne fakty, že rovnaké stroje majú rôznu produkciu. Rozhodujúcimi sú špičkové zručnosti ľudí, ktorí ich obsluhujú,“ dodal.

Žiaromat za polrok s rekordnými tržbami

Tržby viac ako 4,67 milióna eur za predaj vlastných výrobkov vykázala za prvý polrok 2011 spoločnosť Žiaromat Kalinovo. Firma vyrábajúca žiaruvzdorný materiál na výmurovky pecí tak zinkasovala o 15 percent viac, ako jej stanovoval plán. Zvýšil sa predaj všetkých výrobkov, no najmä predaj šamot-

vých výrobkov, ktorých sa predalo 4 309 ton. Spoločnosť v 1. polroku dosiahla celkové výnosy takmer 4,9 milióna eur a zisk vo výške 283 600 eur. Vlani za celý rok inkasovala 8,09 milióna eur. Firma s takmer 120-ročnou históriou v súčasnosti zamestnáva približne 200 ľudí.

Záujem o Diakovce prejavili štyria investori

Do priemyselného parku v Diakovciach v okrese Šaľa prichádzajú po troch rokoch od odovzdania do užívania prví investori. Podľa starostu L. Hajdu bola dôvodom doterajšieho nezájmu investorov hospodárska kríza. Firmy, ktoré plánujú umiestniť svoje prevádzky v Diakovciach, by mali v priebehu dvoch rokov vytvoriť 90 pracovných miest. Miestni poslanci schválili v máji tohto roka nájomné zmluvy so štyrmi investormi. Ročný príjem z prenájmu týchto pozemkov predstavuje 71 000 eur. Záujem o podnikanie v priemyselnom parku v Diakovciach prejavili firmy ProImpex, s. r. o., Vlčany, TyBobo LLC Košice, Hyc, s. r. o., Pezinok a G G Trans, s. r. o., Šaľa. Výstavba parku sa začala v apríli 2008, park bol odovzdaný do užívania koncom októbra toho istého roka.

V Levoči by malo byť zamestnaných 150 ľudí

V areáli bývalých levočských strojárni sa už začalo s výstavbou nového priemyselného parku, ktorý bude niesť názov Hnedá priemyselná zóna Juh. Primátor Levoče Milan Majerský uviedol, že v horizonte jedného roka by tam mohlo byť zamestnaných prvých zhruba 150 zamestnancov.

„Uzavreli sme zmluvu s prvým investorom, je ním firma Shalter Co Ltd Nicosia, Cyprus, ktorá bude vyrábať strojné komponenty do lietadiel a vrtuľníkov,“ priblížil Majerský. Do konca roka 2017 je Levoča zmluvne zaviazaná zamestnať v zóne 500 ľudí. Na jej vybudovanie totiž dostala príspevok z Ministerstva hospodárstva a výstavby SR prostredníctvom Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu vo výške takmer 8 miliónov eur. Spolufinancovanie zo strany samosprávy predstavuje asi 450 000 eur.

InnoTec plánuje rozšíriť výrobu v Seredi

Spoločnosť InnoTec so sídlom v Bratislave plánuje v priemyselnom parku Sereď – Juh rozšíriť výrobu plechových výliskov pre strojársky a automobilový priemysel. V zamýšľaných halách a administratívne by tak mohlo vzniknúť 47 nových pracovných miest.

Predpokladané celkové náklady plánovanej investície sú na úrovni odborného odhadu vyčíslené približne na 1,557 milióna eur bez dane z pridanej hodnoty.

K súčasnej výrobnéj hale s administratívou by tak mala pribudnúť nová skladovacia hala s rozlohou vyše 1 200 m² a výrobná hala s viac ako 2 100 m². Začiatok výstavby sa navrhuje v priebehu tohto roka, pričom celá realizácia by mala trvať 12 mesiacov.

Strojárstvo SR: veľa snahy dole, málo stratégie hore

O situácii, problémoch a perspektívach odvetvia hovorí prezident Zväzu strojárskeho priemyslu SR Milan Cagala.

■ Môžete charakterizovať súčasnú pozíciu strojárskeho odvetvia v ekonomike SR?

Strojárstvo má v našej ekonomike stále nezaštupiteľné miesto, lebo zamestnáva približne 140-tisíc pracovníkov a viac ako 30 percentami sa podieľa na tvorbe nášho HDP. V uplynulom roku sa situácia vo väčšine strojárskych firiem u nás stabilizovala. Objemy výroby boli sice ešte nižšie ako napríklad v roku 2008, ale nezaznamenali sme už ďalší pokles – naopak, výroba oproti roku 2009 vzrástla. Strojárstvo tak zostáva aj naďalej ťahúňom slovenského priemyslu, pretože jeho podiel na objeme jeho produkcie je nadpolovičný a na exporte až dvojtretinový.

■ Ako ovplyvnila jeho výkony kríza?

Kým do roku 2008, presnejšie do jesene uvedeného roku, bola krivka výkonov slovenského strojárstva rastúca, vplyvom krízy sa mnohé spoločnosti ocitli v nezávideniahodnej situácii. Väčšina z nich sa po roku 2008, teda po roku vypuknutia krízy, sústredila viac-menej na svoju existenciu. Teda skôr na samotnú výrobu ako na rozvoj, kde spravidla chýbali kapacity. Odbýť niektorých výrobkov klesol natoľko, že si mnohé firmy museli hľadať nové trhy a s tým spojené nové výrobné programy. Niektoré to zvládli lepšie, iné museli prepúšťať a šetriť.

■ Dajú sa tieto trendy vyjadriť číslami?

Pokles, ktorý nastal vplyvom krízy, by som nechcel percentuálne vyčíslovať, ale v súčasnosti sa väčšina slovenských strojárskych podnikov ešte len približuje výkonom a objemom z roku 2008. Trend je však pozitívny, hoci vo vzduchu visí možnosť novej vlny krízy, pred ktorou varujú aj svetoví ekonómovia. Mnohé naše podniky sa však na ňu pripravili – hoci netvrdím, že to budú mať ľahké.

■ Ktoré segmenty sa ukázali ako najodolnejšie voči recesii? Kde sú silné stránky odvetvia?

Tých oblastí je viac, no u nás v zásade stále platí, že prioritou väčšiny strojárskych firiem je pokryť výrobu, odbýť a zabezpečiť export a až po-

tom môžu niektoré firmy myslieť na to, že by si mohli dovoliť vlastný vývoj. Ten je – až na malé výnimky – zatiaľ skôr hudbou budúcnosti.

Problémom je aj skutočnosť, že už iba málo našich firiem vie prežiť bez spojenia so zahraničným kapitálom. Ak aj existujú čisto slovenské firmy, je to skôr výnimka a takým subjektom sa nedýcha ľahko. Napriek tomu sa však rozvíjajú aj také druhy výrob, ktorých odberateľom nie je len automobilový priemysel. Je to napríklad výroba ložísk, hydraulických zariadení, prevodov, robotizovaných zariadení, železničných vozňov či pohyblivých schodov.

■ Ako vyzerá inovačný potenciál slovenských strojárskych firiem?

Firmám záleží na zavádzaní inovácií do praxe, no nie vždy stačí iba ich snaha. V tomto smere vyvíja pomerne malé úsilie o ich podporu štát, ktorý zostáva aj tu veľkým dlžníkom.

oddeliteľnou súčasťou strojárskeho priemyslu, hoci na jeho rozvoji sa už dnes významne podieľa aj elektrotechnický, chemický, metalurgický, sklársky či gumársky priemysel. Napriek tomu slovenské hospodárstvo nemôže stáť stále iba na jednej nohe.

Pomáhame upriamiť pozornosť aj na iné strojárske výrobky a segmenty, z ktorých časť som tu už spomenul. Zatiaľ sa však u nás nevytvorila priaznivá situácia na tvorbu tzv. pridanej hodnoty, čo je podmienené vlastným vývojom.

■ Ako vnímate perspektívy slovenského strojárstva v globálnom kontexte? Ktoré sú nádejné smery rozvoja?

Budem kritický. Náročnosť odberateľov je z roka na rok vyššia a pri kvalite našej pracovnej sily je z roka na rok ťažšie ich uspokojiť, pretože nám chýbajú odborníci so stredoškolským, ale aj vysokoškolským vzdelaním. Podpora štátu v tejto

Milan Cagala

Na druhej strane, príkladov medzinárodne úspešných podnikov by sme našli nemalo aj medzi členmi Zväzu strojárskeho priemyslu. Za všetky spomeniem Konštruktúru Industry Trenčín s výrobou zariadení na výrobu pneumatík, spoločnosť Andritz Jochman zo Spišskej Novej Vsi a jej unikátne kalolisy, Spineu Prešov so svetovým patentom ložiskových reduktorov, PSL Považská Bystrica s ložiskami rôzneho druhu najmä pre energetiku či TOMARK Prešov s unikátnou výrobou malých dopravných lietadiel.

■ Na Slovensku sa rozvinul silný automobilový priemysel. Ako by ste charakterizovali jeho vzťah k strojárstvu?

Automobilový priemysel je vo veľkej miere ne-

oblasti je skôr vo forme deklarácií a vyhlásení ako v reálnom záujme o to, aké podmienky majú v oblasti inovácií slovenské strojárske firmy, univerzity či vedecké a výskumné ústavy.

Navyše, naša ekonomika je príliš malá na to, aby sme tu vyrábali všetko. Treba definovať stratégiu, ktorá určí 5 – 6 nosných výrobných odvetví, o výrobky ktorých bude vo svete záujem tak, aby boli konkurencieschopné a zároveň vytvárali patričnú pridanú hodnotu. Tu sa žiada tiež väčšia angažovanosť rezortu hospodárstva, ale aj iných rezortov, pretože bez jasnej stratégie ani firmy nebudú mať celkom jasno, akým smerom sa vydať.

Pripravil Jozef Hübel

Foto: TASR

Priemysel opäť vystavuje v Brne

Brnianske výstavisko očakáva návštevníkov 53. ročníka Medzinárodného strojárského veľtrhu.

Najvýznamnejšia prehliadka priemyselných technológií v stredoeurópskom regióne sa tento rok teší zvýšenému záujmu vystavovateľov. Usporiadatelia očakávajú približne 1 700 firiem, medzi nimi tretinu zahraničných, čo predstavuje medzinárodný nárast o viac ako desať percent. Návštevníci sa môžu tešiť na obsadené výstavné haly, rad zaujímavých novinek a bohatý sprievodný program. 53. medzinárodný strojársky veľtrh sa uskutoční od 3. do 7. októbra 2011 spoločne so 6. bienálnym veľtrhom Transport a Logistika.

Znaky oživenia

Priemysel sa opäť stavia na nohy a na strojárskom veľtrhu to bude poznať. I keď oživenie nastupuje len postupne, v porovnaní s poslednými dvomi rokmi firmám pribudli zákazky a svoje pozitívne očakávania premietajú do účasti na

veľtrhu. Na MSV sa tento rok vracajú aj niektoré podniky, ktoré tu vystavovali naposledy v roku 2008, ďalšie rozširujú svoje výstavné plochy a dovážajú viac exponátov.

„Väčšina hál bola už týždeň pred začiatkom vypredaná do posledného miesta. Známkou zvýšeného záujmu sú tiež čakacie listiny, ktoré sme v minulých dvoch rokoch nepotrebovali. Navyše je isté, že pre všetkých neskorých záujemcov, ktorí by chceli vystavovať na krytej ploche, tento rok miesto mať nebudeme,“ hovorí riaditeľ MSV Jiří Rousek.

Ťahúňom zostáva strojárstvo

Aj keď Medzinárodný strojársky veľtrh už dávno nie je len o strojárstve, toto odvetvie preň naďalej zostáva kľúčové. Česká republika je krajinou s tradične silnou výrobnou základňou v segmente obrábacích strojov a brniansky veľtrh vždy predstavoval najdôležitejšiu výkladnú skriňu tejto ponuky. Rozsah veľtrhu tak do istej miery kopíruje vývoj v odvetví. Rovnako ako sa v rokoch 2009 a 2010 na MSV negatívne prejavil prepád svetového dopytu po kovobrábacia strojoch, teraz veľtrh, naopak, faží zo stabilizácie a oživenia ekonomiky.

Zväz strojárkej technológie, ktorý združuje najvýznamnejších domácich výrobcov z odvetvia, zaregistroval už v poslednom štvrtroku 2010 obrat v počte zákaziek a nárast priemyselného dopytu. Zároveň vzrástla príťažlivosť českého trhu pre zahraničných dodávateľov. Len v prvom štvrtroku tohto roka vzrástol dovoz obrábacích a tvárniacich strojov do ČR v medziročnom porovnaní o 121 percent.

Špičková obrábacia a tvarovacia technika bude na MSV k nahliadnutiu predovšetkým v najväčšom pavilóne P, kde rozsiahle expozície sľubujú zaujímavé strojárské exponáty. Záujemcovia o obrábaciu a tvarovaciu techniku sa tento rok oboznámia s ponukou niekoľkých desiatok nových vystavovateľov.

Energetika hybe priemyslom

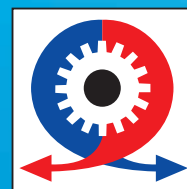
O potrebe zefektívniť výrobu a znížiť náklady sa hovorí už dlho, ale práve po nástupe ekonomickej krízy sa energetická úspornosť stala jednoznačným imperatívom. Energetika preto tiež patrí ku kľúčovým témam tohtoročného MSV a jeho sprievodného programu, ktorý sa na problematiku pozerá z rôznych uhlov pohľadu.

BV

GW 110925

3.–7. 10. 2011
Brno – Výstavisko

MSV 2011

53. medzinárodný strojársky veľtrh

www.bvv.cz/msv

6. medzinárodný veľtrh dopravy a logistiky

www.bvv.cz/translog

JobFair MSV 2011
Veľtrh pracovných príležitostí

5.–6. 10., pavilón D

Najdôležitejšia udalosť českého priemyslu – inovácie a trendy v kľúčových odboroch: strojárstvo, elektrotechnika, energetika, automatizácia, plasty, doprava, manipulácia, skladovanie, balenie, logistika.

Zaregistrujte sa pred svojou návštevou veľtrhu, ušetríte čas a peniaze!

www.bvv.cz/msv

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 1
647 00 Brno
tel.: +420 541 152 926
fax: +420 541 153 044
e-mail: msv@bvv.cz
translog@bvv.cz
www.bvv.cz/msv
www.bvv.cz/translog

BVV

Veletrhy Brno

V Nemecku začnú vlakom konkurovať autobusy

Nemecká vláda rozhodla o zmiernení pravidiel, ktoré doteraz bránili firmám prevádzkovať diaľkové autobusové linky. Desaťročia trvajúce obmedzenia na diaľkovú autobusovú dopravu v Nemecku vláda obhajovala snahou dostať v prípade dlhších trás ľudí do ekologickjších vlakov, z čoho profitoval najmä železničný kolos Deutsche Bahn.

Nemecké ministerstvo dopravy však koncom augusta oznámilo, že vláda schválila zmeny, ktoré by mali tieto obmedzenia zrušiť. Podľa vlády sa totiž veľa Nemcov rozhodlo namiesto vlaku pre auto. Politici preto veria, že liberalizáciou diaľkovej dopravy odľahčia prehustené cesty a znížia obsah emisií v ovzduší.

Doteraz boli žiadosti prevádzkovateľov autobusov na diaľkové linky v Nemecku, ktoré už pokrývala železničná spoločnosť, obyčajne odmietnuté. Najnovšie síce prevádzkovatelia autobusov budú musieť opäť požiadať o licenciu, no vo väčšine prípadov by ju mali získať. Zmeny by mali nadobudnúť platnosť na budúci rok, vyžadujú si však ešte súhlas parlamentu.

Na verejnú dopravu sa vynaložia dve miliardy

Rezort dopravy bude môcť v roku 2012 na svoje ciele minúť 2,126 miliardy eur. Celkové výdavky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja (MDVRR) SR sa tak oproti tohtoročnému rozpočtu majú zvýšiť o 12,93

percenta. Vyplýva to z návrhu rozpočtu na nasledujúci rok, ktorý zverejnilo Ministerstvo financií SR (MF).

„V rozpočte verejnej správy nebolo doposať nikdy v histórii na cestnú a železničnú infraštruktúru rozpočtovaných toľko finančných prostriedkov ako na roky 2012, 2013 a 2014,“ konštatuje v návrhu MF. Spolu s vlastnými zdrojmi Národnej diaľničnej spoločnosti bude na investície a údržbu cestnej a železničnej infraštruktúry k dispozícii 2,04 miliardy eur.

ŽSR opäť obhájili rating A 1

Železnice Slovenskej republiky (ŽSR) získali opäť rating emitenta A1 a dlhodobý lokálny rating Aaa.sk, ktorý im udelila spoločnosť Moody's Investors Service. „Rating ŽSR na úrovni ratingu vlády SR (A1/stabilný) odzrkadľuje špecifický právny charakter a ekonomické postavenie spoločnosti, ktoré momentálne neumožňuje privatizáciu, vylučuje úpadok spoločnosti a, naopak, garantuje mandát ŽSR ako poskytovateľa verejných služieb,“ informovala hovorkyňa ŽSR Martina Pavlíková.

Bratislavské letisko chce pritiahnúť dopravcov z Viedne

Letisko v Bratislave nie je priamou konkurenciou neďalekého rakúskeho Schwechatu, snaží sa však byť jeho alternatívou, preto dopravcom z Viedne ponúka rôzne produkty, uviedol predseda predstavenstva a. s. Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava (BTS) Maroš Jančula. „Ide o niektoré lety, ktoré by mohla ponúkať Bratislava, o lety z bodu do bodu, možno aj charterové, ktoré by mohli ‚konkurovať‘ letom z Viedne,“ objasnil M. Jančula, podľa ktorého výhodami bratislavského letiska sú konektivita a pružnosť, ktoré Schwechatu pri jeho veľkosti chýbajú.

Rakúska vláda zároveň od marca tohto roka zaviedla pre letecké spoločnosti takzvanú ekologickú daň, ktorá v konečnom dôsledku zaťažuje cestujúcich pre zvýšenú cenu letenky. Podľa obchodného riaditeľa BTS Tomáša Kiku môže

byť práve táto daň rozhodujúca pre niektorých dopravcov. Odhaduje totiž, že na lietadlo môže celkovo predstavovať sumu niekoľko sto až tisíc eur. Bránami bratislavského letiska prešlo v prvom polroku tohto roka medziročne o 5 percent menej cestujúcich. Letisko tak na priletie a odlete vybavilo takmer 642 000 ľudí. Väčšina z nich, až 542 412, využila pravidelné linky. Aj napriek poklesu rástla vyťaženosť medzinárodných liniek o 9 percent. Zároveň stúpala aj charterová doprava, rovnako o 9 percent. „Letecké spoločnosti začali zefektívňovať činnosť,“ poznamenal M. Jančula.

Najobľúbenejšou destináciou bol tradične Londýn, prepravu na a z letiska Stansted a Luton využilo 156 925 cestujúcich. Za britskou metropolou nasledovali talianske Miláno (45 641) a írsky Dublin (44 152).

Príchod KHL pomôže popradskému letisku

Hráči HC LEV Poprad budú počas hokejovej sezóny na zápasy Kontinentálnej hokejovej ligy (KHL) lietať priamo z popradského letiska. Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Ján Figeľ predpokladá, že tento fakt výrazne prispieje k rozvoju regiónu vo viacerých oblastiach. Okrem Popradu, kde sa bude hrať seniorská súťaž, sa podľa neho zvýši záujem o celý Spiš. Mládežnícka hokejová liga (MHL) sa bude totiž hrať v neďalekej Spišskej Novej Vsi. „Som rád, že klub

HC Lev spojil svoju cestu a budúcu perspektívu práve s týmto mestom. Je to jedinečná príležitosť rozvinúť hospodársky, turistický a sociálny potenciál východného Slovenska, osobitne Popradu – Tatier,“ zhodnotil J. Figeľ. Letisko je však potrebné upraviť. Jednou z potrebných investícií je rekonštrukcia odletovej haly asi za 2,5 milióna eur. „Druhou oveľa náročnejšou investíciou je úprava samotnej dráhy tak, aby mohli v Poprade pristávať aj väčšie lietadlá,“ priblížil minister.

Zberná služba – každodenné spojenie s Európou

Skupina GEFCO navrhuje a zabezpečuje pre výrobné podniky komplexné logistické riešenia a riadi dodávateľské reťazce mnohých medzinárodných i lokálnych spoločností.

O jednom z jej produktov – zbernej službe, ako aj požiadavkách priemyselných zákazníkov sme sa rozprávali s Milanom Majtánom, obchodným a marketingovým riaditeľom GEFCO SLOVAKIA.

■ Ako by ste charakterizovali vašu ponuku služieb?

Našou prioritou je ponúknuť zákazníkom kreatívne riešenia, neustále ich zlepšovať a stať sa tak referenciou v logistických službách. Vďaka našej celosvetovej pôsobnosti sme dnes schopní zákazníkom na Slovensku ponúknuť vysoko-kvalitné logistické služby pod jednou strechou, garantovať bezchybné riadenie dodávateľského reťazca a zabezpečiť exekutívu, ktorá sa na celom svete riadi vysokými jednotnými štandardmi. Zákazníkom ponúkame komplexnú logistiku, ktorá zahŕňa cestnú, námornú, leteckú prepravu, logistiku skladovania, ako aj colné služby a riadenie vratných priemyselných obalov.

GW 110803

■ Jedným z vašich produktov je zberná služba, ktorej ponuku neustále rozširujete. Komu je určená?

Zberná služba je určená všetkým priemyselným zákazníkom, ktorí v rámci importu či exportu hľadajú efektívny spôsob prepravy tovaru s hmotnosťou do 3 ton alebo 2,4 ložného metra, pričom je pre nich rozhodujúca cena. Tovar je konsolidovaný do pravidelných liniek, celkové náklady sa tak efektívne prerozdeľujú na viac prepravovaných zásielok. Je však samozrejme, že ak má zákazník tovar, ktorý nespĺňa kritériá prepravy cez zbernú službu, vieme mu zabezpečiť transport tovaru dokládkou alebo celovozom. Dnes GEFCO disponuje jednou z najväčších súkromných sietí zbernej služby a k dispozícii má 40 logistických platóriem. Tieto platformy sú súčasťou husto prepojenej siete, ktorú tvorí viac ako 140 uzlov a terminálov v Európe.

■ Akú úlohu zohráva Slovensko v rámci zbernej služby?

Vďaka výhodnej geografickej polohe sme sa stali významným medzinárodným strediskom zbernej služby. Denne sme v spojení s 35 krajinami a našim zákazníkom ponúkame okrem samotnej prepravy aj etiketovanie, manipuláciu či preskladnenie tovaru, ako aj colné služby alebo online sledovanie zásielok.

■ Ktorú zo slovenských prevádzok využivate na zbernú službu?

Dôležitú úlohu v rámci Slovenska zohrávajú logistické prevádzky v Trnave a Kechneči, ktoré majú výhodnú polohu na export aj import a zároveň sú našimi zbernými centrami pre celé Slovensko.

ZL

GEFCO distribuuje bicykle Peugeot

Oddelenie zbernej služby logistickej skupiny GEFCO SLOVAKIA začalo v júli tohto roka distribuovať bicykle Peugeot na území Slovenska. Bicykle sa v rámci pravidelných liniek zbernej služby importujú cestnou prepravou z Francúzska z mesta Romilly-sur-Seine do trnavského skladu zbernej služby.

Po prijatí zásielky a kontrole kvality sú jednotlivé bicykle zoskupené do zásielok podľa jednotlivých príjemcov – dilerov vozidiel Peugeot na Slovensku. Bicykle Peugeot sa vyznačujú vysokou kvalitou a sú určené nielen na použitie v meste, ale aj na športové účely. GS

Airbus získal objednávky na 785 lietadiel

Európsky výrobca lietadiel Airbus zaknihoval od začiatku tohto roka 785 objednávok. Celkový počet objednaných Airbusov tak vyskočil na nový rekord 4 038 lietadiel.

Bez započítania stornovaných objednávok ich tento rok získal 922, informovala dcérska spoločnosť koncernu EADS. Airbus tento rok zatiaľ dodal 298 lietadiel, z toho 12 veľkokapacitných strojov A380.

Airbusu sa v poslednom čase darí

výrazne lepšie než jeho najväčšiemu konkurentovi Boeingu. Veľký počet objednávok získal európsky koncern na leteckom salóne Le Bourget, kde bol veľký záujem predovšetkým o úsporný model pre stredne dlhé linky A320neo.

Bratislava z juhovýchodu dostupnejšia

Komunikácia I/63 smerom na juhovýchod Slovenska rozšírená o jeden jazdný pruh je prínosom pre dopravu do Bratislavy a ponúka kvalitnú vozovku pre vodičov. Uviedol to minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ján Figel' (KDH). Touto cestou vstupuje podľa jeho slov do Bratislavy denne 20 000 áut.

„Práce pokračujú aj na ďalších križovatkách pri Slovnafte a pri výjazde na diaľnicu D1 s tým, že koncom septembra budú práce ukončené a odovzdané,“ pokračoval minister.

Na SSCC kódach všetci ušetria

V Českej republike po prvý raz použili elektronické dodacie listy s identifikáciou paliet cez SSCC kódy.

Spoločnosti Henkel ČR a Ahold Czech Republic spustili v spolupráci s firmou CCV Informačné systémy prvýkrát v Českej republike projekt EDI komunikácie elektronických dodacích listov s identifikáciou paliet cez SSCC (Serial Shipping Container Code). Cieľom je nielen zlepšenie sledovanosti tovaru v dodávateľskom reťazci, ale aj nákladovo efektívnejšia logistika s rýchlejšími závozmí. Projekt je postavený na využívaní noriem pre elektronickú výmenu údajov EDI (Electronic Data Interchange) a pokrýje viac ako 160 rôznych výrobkov spoločnosti Henkel ČR.

Nekonečné možnosti pomocou EDI

Pre obe spoločnosti je zvýšenie automatizácie a rozvoj elektronickej výmeny dát jednoznačnou prioritou. Už dlhý čas využívajú EDI, cez ktoré si posielajú elektronicky celý rad dokumentov, nielen objednávky a faktúry. Mnohé dokumenty sú však stále doručované v papierovej forme. „Práve realizácia projektu identifikácie paliet cez SSCC kódy je príklad, keď vďaka EDI dochádza k ďalšiemu posunu v zefektívnení procesov, čo

je pre obidve spoločnosti dlhodobá stratégia vedúca k zjednodušeniu práce,“ hovorí Václav Kameníček, marketingový manažér CCV Informačné systémy.

SSCC kód predstavuje osemnásťmiestne číslo, ktoré sa používa na identifikovanie konkrétnej logistickej jednotky pri manipulácii a prechádzaní tovaru dodávateľským reťazcom. Spravidla je „vnesené“ do čiarového kódu, z ktorého je možné jednoducho načítať snímačom. Použitie SSCC kódov predstavuje jednak uľahčenie

Spoločným zámerom zainteresovaných strán je najmä zrýchlenie prijatia tovaru u odberateľa.

prípravy a dodávky tovaru, ako aj zrýchlenie pri príjmech a vstupe do skladu, keď sa súčasne prevezme celá logistická jednotka (napr. paleta) bez potreby rozbalenia, pretože jej obsah sa načíta z elektronickeho dodacieho listu podľa SSCC kódu.

Projekt prospešný pre všetky subjekty

Spoločným zámerom všetkých zainteresovaných strán je najmä zrýchlenie prijatia tovaru u odberateľa. Zatiaľ čo obchodným spoločnostiam ide najmä o úsporu nákladov, logistický operátor môže navyše lepšie využiť skladovú a závoznú kapacitu. Projekt je tak jednoznačne prínosom pre každú zo zúčastnených strán.

Cieľom je, aby príjem jedného kamióna úplne naloženého tovarom netrval dlhšie ako 20 minút. „Projekt zlepší sledovanosť tovaru v dodávateľskom reťazci a tiež pomôže dosiahnuť pružnejšie a rýchlejšie závozy. Vyššia účinnosť potom v konečnom dôsledku vedie k výraznému zníženiu nákladov,“ uviedol František Štika, logistic manager spoločnosti Henkel ČR. Dodávateľ technológie zabezpečuje vytváranie a výmenu elektronických dodacích listov so SSCC kódmi dodávaného tovaru. Realizuje konverziu týchto dokumentov v súlade s príslušnou normou a má za úlohu doručiť dokumenty elektronickou cestou obchodnej spoločnosti, a to v čase pred fyzickým príchodom tovaru.

Rýchlosť, jednoduchosť, spoľahlivosť

Pilotný projekt je zameraný na kozmetický tovar, pri ktorom iba 20 percent predstavujú homogénne palety (obsahujúce iba jeden druh výrobku). Zvyšok tvoria heterogénne palety s rôznymi typmi tovaru, ktoré sú vrstvené na sebe. Každá vrstva má svoj vlastný SSCC kód. V niektorých prípadoch, najmä pri malej kozmetike, môžu aj jednotlivé vrstvy obsahovať rôzne typy výrobkov. V tomto prípade sa používa SSCC „vyčítačka“, ktorá umožňuje sumarizáciu rôznych druhov tovaru v rámci jednej vrstvy a obsahuje zoznam

Prínosy zavedenia kódov SSCC v elektronickej komunikácii sú celkom jasné.

jednotlivých produktov. Pri dodávkach väčších ako jeden kamión je výhodou predchádzajúceho zaslania elektronickeho dodacieho listu so SSCC kódmi ihneď pri prvom vozidle, ktoré dorazí na príjmové miesto, možnosť prijať tovar veľmi pružne, jednoduchým snímaním kódov. Ak nie je dodací list vopred zaslaný elektronicke, vezie ho jedno z vozidiel. Pri prijímaní tovaru je potom potrebné čakať na doručenie dokumentu, a často sa stáva, že vznikajú oneskorenia pri príjme, vo výnimočných prípadoch dokonca k zablokovaniu príjmu.

Po vyhodnotení pilotného projektu bude prípadne nasledovať rozšírenie o ďalší sortiment. O zmysluplnosti SSCC kódov však V. Kameníček nepochybuje: „Prínosy zavedenia kódov SSCC v elektronickej komunikácii sú celkom jasné a v budúcnosti možno očakávať ich rozšírenie aj v ďalších spoločnostiach pôsobiacich v oblasti maloobchodu.“

VK

Foto: SXC

Geis bude pôsobiť pod jednou značkou

Integrácia logistickej skupiny Geis umožní významné skvalitnenie poskytovaných služieb.

Medzinárodná logistická skupina Geis uskutočnila v posledných dvoch rokoch zjednotenie celého radu procesov a SW podpory vo svojich spoločnostiach na slovenskom a českom území. Teraz pristúpila k ďalšej fáze procesu. Od 1. októbra 2011 budú spoločnosti skupiny – TEN Expres Slovakia, Geis CZ, Geis CZ Air + Sea a General Parcel Čechy – vystupovať pod spoločným logom Geis.

Cieľavedomé zmeny

„Týmto krokom sa taktiež úspešne završil proces integrácie spoločnosti do štruktúry medzinárodnej logistickej skupiny Geis, ku ktorému smerovali všetky zmeny, ktoré nás v posledných rokoch sprevádzali,“ uviedol Dušan Vilhan, obchodný riaditeľ spoločnosti.

Slovenský expresný prepravca kusových zásielok TEN Expres Slovakia (na slovenskom trhu od roku 1992) sa stal súčasťou skupiny Geis v roku 2006.

Ambíciou manažmentu skupiny bolo rozšíriť a významne skvalitniť logistické služby poskytované na Slovensku a zabezpečiť tak zhodný štandard servisu pre klientov celej skupiny.

TEN Expres Slovakia si od začlenenia do skupiny upevnil pozíciu na slovenskom trhu a postupne sa vypracoval medzi popredných slovenských poskytovateľov úplného portfólia logistických služieb „z jednej ruky“. Zabezpečuje vnútroštátnu a medzinárodnú balíkovú logistiku, prepravu paletových a kusových zásielok, celozozovové prepravy, skladovanie a lo-

gistické služby, letecké a námorné prepravy a colné služby. „Všetky tieto jednotlivé služby zabezpečujeme na Slovensku i v Česku na takej vysokej úrovni, akú poskytujú spoločnosti špecializované iba na konkrétny jednotlivý produkt. Jednotná značka úplne vystihuje túto našu stratégiu,“ zhodujú sa Daniel Knaisl, Michal Martinovič a Luboš Scheinost, konatelia spoločností skupiny Geis v Českej a Slovenskej republike.

Synergické efekty

„Výhod synergických efektov tejto stratégie je mnoho. Napríklad pri zabezpečení prepráv sme schopní u klientov naložiť všetok tovar bez rozdielu do jedného návesu (balíky, palety). V našich pobočkách je potom tovar ďalej disponovaný do špeciálneho paletového či balíkového systému prepravy. Klient tak pri expedovaní ušetrí skladové priestory či nákladové brány a pritom vo finále dostane skutočnú balíkovú službu a skutočnú paletovú prepravu, tak ako ju ponúkajú ostatné firmy špecializované na tieto produkty, ktoré však obidva produkty pri zvoze nemôžu kombinovať,“ uvádza Daniel Knaisl.

TS
Foto: GE

Ruské železnice zvažujú kúpu podielu v Cargo Slovakia

Ruská štátna železničná spoločnosť Ruské železnice má záujem o kúpu kontrolného podielu v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, uviedol viceprezident Ruských železníc Salman Babajev.

Zároveň zopakoval, že ruská železničná firma už podala ponuku na poľskú spoločnosť PKP Cargo, ktorá je 2. najväčším prepravcom tovaru po železnici v Európe. O PKP Cargo majú zároveň záujem aj Česi, ktorí by chceli poľského prepravcu spojiť so svojim ČD Cargo a vytvoriť najambicióznejší projekt nákladnej železničnej prepravy v strednej Európe.

Dieselový vlak Mária vyrazil na slovenské koľajnice

Posledný augustový deň vyrazil zo železničnej stanice Vrútky na prvú jazdu po slovenských koľajniciach dieselový vlak Mária, vyrobený v spoločnosti ŽOS Vrútky.

Vlak by mal byť uvedený do užívania cestujúcej verejnosti v októbri tohto roka. Výroba

vľaku, ktorý dostal meno Mária, bola spolufinancovaná z fondov EÚ v rámci Operačného programu Doprava. Celkovo pribudne do vozového parku slovenských železníc 12 dieselových vlakových jednotiek, ktoré budú premávať na tratiach v okolí Nitry, Humenného, Prešova, Košíc a Prievidze.

Nové vlaky sú nízkopodlažné, s multifunkčnými priestormi pre imobilných cestujúcich s vozíčkmi, pre kočíky a bicykle. Sú vybavené informačným systémom, klimatizáciou, samočinnou tlakovou brzdou, záchrannou brzdou s premostením a zaisťovacou brzdou. Prepravná kapacita motorovej jednotky je 317 cestujúcich, z toho 177 miest je určených na sedenie.

Vietnam postaví nové obrovské letisko

Vietnamská vláda vydá štátne dlhopisy, aby získala prostriedky na výstavbu obrovského medzinárodného letiska Long Thanh 43 kilometrov od Hočiminovho Mesta. Náklady na výstavbu vzdušného prístavu dosiahnu 10 miliárd USD (7,02 miliardy eur) a na jeho financovanie sa budú podieľať aj súkromní zahraniční investori. Letisko sa bude stavať de-

sať rokov na tri etapy. Od roku 2020 má od-baviť ročne 25 miliónov cestujúcich. Do roku 2035 sa jeho kapacita zvýši na 100 miliónov cestujúcich ročne.

Travel Service zaznamenala 15-percentný nárast

Charterová spoločnosť Travel Service prepravila v tomto roku na dovolenky 340 426 cestujúcich zo štyroch slovenských letísk, a to z Bratislavy, Košíc, Popradu a Sliaču. Aerolinka tak zaznamenala 15-percentný nárast počtu cestujúcich v porovnaní s minulým rokom.

„Najviac klientov cestovných kancelárií smerovalo v tomto období do tureckej Antalye, približne 118 000. Na druhom mieste v obľúbenosti skončil bulharský Burgas a tretiu pozíciu obsadila egyptská Hurghada,“ uviedla hovorkyňa českej spoločnosti Vladka Dufková.

Letecká spoločnosť Travel Service má dominantné postavenie na trhoch v Českej republike, Slovensku, Maďarsku a pôsobí aj v Poľsku. Okrem charterových letov prevádzkuje tiež pravidelné linky pod obchodnou značkou SmartWings a privátne lety – aerotaxi kategórie Business Jet.

Automobilový priemysel smeruje k ekologizácii

Ekonomická aktivita automobilového priemyslu je zvyčajne v zhode s celkovým ekonomickým cyklom.

Rozvinuté priemyselné krajiny, ako sú napr. USA, Japonsko, Nemecko alebo Francúzsko, majú túto závislosť intenzívnu. Bola však zistená vyššia volatilita v porovnaní s HDP. Taktiež bola zistená korelácia medzi súkromnou spotrebou a predajom automobilov, pričom opäť rozvinuté krajiny majú túto závislosť intenzívnejšiu v porovnaní s menej rozvinutými krajinami. Vzhľadom aj na tieto skutočnosti sa v kríze zrealizovali resuscitačné štátne intervencie – tzv. šrotovné, pričom automobilový priemysel bol celosvetovo podporený výraznými fiskálnymi stimulmi mnohých vlád. Stimuly mnohých krajín boli výrazné, pričom napríklad len Nemecko podporilo trh 5 miliardami eur (tabuľka). Vláda Slovenskej republiky taktiež v rámci „európskej solidarity“ prispela k podpore automobilového priemyslu realizáciou dvoch „vln“ tzv.

šrotovného s cieľom podporiť stagnujúci trh. Na realizáciu tohto opatrenia bolo na Slovensku vyčlenených 55,25.106 EUR.

Ekologizácia a technologické zmeny

Po ukončení nedávnej hospodárskej krízy OECD predpokladala vzrast predaja automobilov v mnohých krajinách. Ťahúňom sa podľa predpovedí mali stať rozvíjajúce sa krajiny ako India a Čína s vysokým rastom HDP, ako aj životnej úrovne obyvateľov. Tieto predpoklady

sa viac-menej naplňajú, pričom už v najbližšej budúcnosti možno očakávať intenzívnu ekologizáciu dopravy. Prítom práve prudký nárast predaja automobilov v Indii a Číne môže vytvoriť predpoklady (technologický tah) na očakávané technologické zmeny.

Tlak na zvyšovanie ekologických štandardov aj v tomto sektore je enormný. Už evidentné globálne klimatické zmeny sú vetrom do plachiet mnohých progresívnych, ale aj vynárajúcich sa producentov (Fisker Automotive). Hlavnou motiváciou je hroziace oteplenie, pričom najnegatív-

Novinka VW už čoskoro na trhu

Prvé automobily Volkswagen up! z bratislavského závodu koncernu Volkswagen by na slovenský trh mali prísť začiatkom budúceho roka. Uvedeniu u nás bude predchádzať začatie predaja v Nemecku. Ako povedal hovorca spoločnosti Vladimír Machalík, v súčasnosti finišujú práce na kompletizácii linky. V celom závode sa pracuje na štyri zmeny sedem dní v týždni. Od začiatku augusta spustili v súvislosti s výrobou nového automobilu náborovú kampaň a plánujú v jej rámci prijať 1 500 pracovníkov. Spustením výroby na novej linke sa zvýši celková ročná kapacita závodu na 400 000 vozidiel. V ponuke budú tri verzie: take up! je vstupná verzia modelu, move up! komfortne orientovaná a high up! s naj-

vyššou výbavou. Premiéru má nová generácia 3-valcových benzínových motorov s výkonom 44 kW/60 k a 55 kW/75 k. Kombinovaná spotreba paliva pri verzii BlueMotion (vrátane štart/stop systému) predstavuje 4,2 l/100 km. TA

Goodyear pripravuje revolučnú novinku

Ručné dofukovanie podhustených pneumatík by sa mohlo stať minulosťou vďaka novej inovácii, ktorá je práve vyvíjaná v laboratóriách spoločnosti Goodyear.

Technológia udržiavania správneho tlaku v pneumatike AMT (Air Maintenance Technology) od spoločnosti Goodyear umožní pneumatikám, aby zostali optimálne nahustené bez potreby akýchkoľvek externých pumpy či elektroniky. Všetky súčasti systému AMT vrátane miniaturizovaných púmp budú umiestnené vnútri pneumatiky. „Zatiaľ čo technológia systému je komplikovaná, nápad ukrývajúci sa za systémom AMT je pomerne jednoduchý, pričom systém poháňa energia vyrobená samotnou rotujúcou pneumatikou,“ uviedol Jean-Claude Kihn, Goodyear senior vice president and chief technical officer.

„Pneumatika, ktorá sa dokáže sama dofukovať podľa potreby, je to, na čo vodiči čakajú veľa rokov,“ dodal. TS

Ocenenie pre Citroën

Citroën DS5 získal 5 hviezdíček podľa protokolu Euro NCAP so skóre 97 percent v kategórii asistenčných systémov. Vozidlo ponúka dynamické a spoľahlivé jazdné vlastnosti a disponuje silnou výbavou, ktorá ťaží z expertizy značky.

Vo výbave je elektronický rozdeľovač brzdného účinku, systém podpory brzdzenia v núdzovej situácii, inteligentná kontrola pohonu, programovateľný obmedzovač rýchlosti a prídavné svetlomety do zákruty. Ďalej je to výstražná signalizácia pri neželanom opustení jazdného pruhu novej generácie, ktorá „číta“ cestu vďaka kamere zabudovanej v hornej časti čelného skla a upozorňuje vodiča, keď sa vozidlo odkloní z dráhy. Nechýbajú ani automatické svetlomety, ktoré sa za pomoci tej istej kamery automaticky zapnú a vypnú podľa svetelných podmienok a okolitej premávky. V príslušenstve je aj Head-up display, ktorý umožňuje vizualizáciu najdôležitejších informácií v zornom poli vodiča, ako

nejšie predpovede prognózujú nárast teploty až o 6° C, čo by spôsobilo ireverzibilnú deštrukciu životného prostredia. Automobilizmus ako významný znečisťovateľ tak môže významne prispieť k eliminácii týchto negatívnych trendov.

Ekotrendy sú viditeľné už dnes

Podľa Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) je pri znižovaní skleníkových plynov potrebné zamerať pozornosť okrem tradičných oblastí energetických zdrojov a elektrizačnej sústavy, priemyslu, stavebníctva a energetickej efektívnosti aj na sektor dopravy. V prípade budúcnosti bez významných cieľených technologických zmien dosiahnu podľa IEA kumulatívne investície do energetiky a energetických technológií až 254 biliónov USD. Naopak, v prípade významných snáh o znižovanie emisií skleníkových plynov by náklady narástli nad rámec základného scenára o cca 45 biliónov USD.

Ekologizácia dopravy ako najvýznamnejšieho znečisťovateľa bude najdrahšia, pričom až 84 percent zdrojov základného scenára by malo smerovať práve do tohto sektora. V prípade masívnej ekologizácie dopravy sa investície zvýšia o 33 biliónov USD. Nastupujúce technologické zmeny výrazne zmenia celý sektor dopravy. Dnes asi najviditeľnejšie sú hybridné automobily, ktoré postupne penetrujú trh. Špeciálnym prípadom sú biopalivá, ale najmä biopalivá druhej generácie, ktoré významne zefektívnia ich získavanie a znížia negatívne tlaky na ceny potravín. Tento technologický medzistupeň bude nahradený elektromobilmi alebo palivový-

Fiskálne stimuly vybraných krajín

Krajina	Stimul	
	Per car	Kumulatívne
Nemecko	2 500 €	5 mld. €
Japonsko	125 000 – 250 000 ¥	370 mld. ¥ (2,8 mld. €)
Holandsko	750 – 1 750 €	85 mil. €
V. Británia	1 000 £	300 mil. £
USA	3 500 – 4 500 \$	3 mld. \$
Čína	3 000 – 6 000 CNY	4 mld. CNY

mi článkami. Dnes je ešte ťažké určiť víťaznú technológiu, v každom prípade by podľa predpokladov IEA v roku 2050 mala byť na cestách až miliarda ekologických vozidiel. Tieto snahy sú už v súčasnosti katalyzované aj v rámci EÚ napr. prostredníctvom nariadení, ktorými sa určujú výkonové emisné normy nových osobných automobilov. Je teda zrejme, že EÚ vyvíja aktívny tlak na potrebné pro-ekologické technologické zmeny.

Slovensko vo víre zmien

V prípade presadenia nových progresívnych technológií v doprave je možné predpokladať celosvetový a dlhodobý rozvoj automobilového priemyslu. Producenti pôsobiaci aj na Slovensku by tak opäť mali mať vytvorený trhový priestor na zvyšovanie produkcie z dôvodu postupného nahrádzania technologicky zastaraného vozového parku. Tieto tendencie podporí aj vysoká a nestabilná cena ropy na svetových trhoch.

Otvorenou otázkou zostáva, či Slovensko doká-

že vyťažiť z týchto globálnych trendov. Jednou z možností je okrem podporení eko-mobility aj podpora výrobcov a ich subdodávateľov. V období budovania tzv. znalostnej ekonomiky sa zvýrazňuje podpora najmä pri činnostiach stimulujúcich a generujúcich inovácie, ako napr. spolupráca s univerzitami pri riešení výskumno-vývojových projektov. Cieľené inovačné politiky (orientované nielen na dopravu) orientované na rôzne štádiá inovačného cyklu (najmä sektora MSP) by tak mohli prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky. Chýbajúce priemyselné politiky cieľne orientované na dopravu, ale aj iné perspektívne sektory (napr. IKT), majú potenciál vytvoriť vhodné podmienky nielen rozvoja finálnych výrobcov, ale najmä ich dodávateľského reťazca, v ktorom sú zapojené aj naše firmy.

Ing. Miroslav Balog, PhD.
Slovenská inovačná a energetická agentúra, Bratislava
 Foto: TASR

rýchlosť, pokyny obmedzovača rýchlosti alebo navigačného systému. **TS**

Micra DIG-S už aj na slovenskom trhu

Nissan uvádza na slovenský trh obľúbené mestské vozidlo Micra s novým, kompresorom preplňovaným motorom 1.2 DIG-S, ktorý zaručuje spotrebu len 4,1 l/100 km a najnižšie emisie CO₂ vo svojej triede. Micra DIG-S je živým stelesnením koncepcie Pure Drive. S emisiami CO₂ iba 95 g/km patrí jej motor medzi najčistejšie zážihové motory na svete. Toto vozidlo ponúka pôsobivú kombináciu nízkych prevádzkových nákladov so silným výkonom a zároveň osobitú inováciu s originálnym zážitkom z jazdy.

Nová Micra DIG-S, nabitá inovatívnymi technológiami už v štandardnej výbave, vznikla ako ideálny automobil do mesta. Má kompaktné vonkajšie rozmery, malý priemer otáčania a zabezpečuje výbornú viditeľnosť do všetkých smerov. Všetky verzie sú vybavené napr. systémom ESP či tlačidlom štartovania a vypínania motora. Voliteľne dostupný je napríklad systém merania parkovacieho miesta (PSM) a Nissan Connect s integrovanou 5-palcovou obrazovkou so satelitnou navigáciou. **VN**

Vlajková loď Audi bude hybridom

V roku 2012 začne Audi sériovo vyrábať limuzínu A8 hybrid. Benzinový štvorvalec 2.0 TFSI a elektromotor poskytujú systémový výkon 180 kW (245 k) a krútiaci moment 480 Nm. Priemerná spotreba paliva je pod 6,4 litra na 100 km. Luxusná limuzína môže do rýchlosti 100 km/h jazdiť výlučne s elektrickým pohonom, pri konštantnej rýchlosti 60 km/h má dojazd približne tri kilometre úplne bez emisií. Vlajková loď Audi je koncipovaná ako vysoko účinný paralelný hybrid. Krátkodobý systémový

výkon a systémový krútiaci moment zabezpečujú agilné jazdné výkony. Dosahuje maximálnu rýchlosť 235 km/h. Priemerná spotreba v kombinovanom cykle podľa metodiky EÚ je menšia ako 6,4 litra na 100 km, hodnota emisie CO₂ leží pod 148 gramov na kilometer. **VN**

GM sa stal najväčším výrobcem áut

Americký koncern General Motors (GM) v 1. polroku 2011 vytlačil japonskú Toyotu z pozície najväčšej svetovej automobilky. Na príčine sú ničivé marcové zemetrasenie a prívalové vlny, ktoré poškodili továrne dodávateľov autokomponentov. Viaceré japonské automobilky tak museli zastaviť výrobu. To sa prejavilo na poklese ich produkcie. Podľa najnovších údajov GM za šesť mesiacov do konca júna predal 4,536 milióna áut, čo je o 8,9 percenta viac ako v rovnakom období minulého roka. Na druhom mieste skončil Volkswagen, ktorého odbyt dosiahol 4,13 milióna vozidiel, a tretia Toyota v sledovanom období predala celkovo 3,71 milióna automobilov vrátane luxusných modelov Lexus a vozidiel dcérskych firiem Daihatsu Motor a Hino Motors. **TA**

Etika

klope na bránu

Každodenný život nás chce presvedčiť (a médiá v tom výdatne pomáhajú), že ekonomika a etika majú pramálo spoločného.

O konflikte ekonomiky a morálky sa dočítame nanajvýš pri kauzách hospodárskej kriminality, daňových podvodoch, korupcii či mafiánskych zoskupeniach v biznise. To všetko sa považuje skôr za vybočenie, porušenie legislatívy daného štátu, právny problém, ale nedotýka sa podstaty ekonomickej činnosti. Chod ekonomiky sa predsa riadi inými pravidlami či priam zákonitosťami.

Moc ekonomického diania

Nuž, ekonomické zákony. Ľudia staršej generácie sa pamätajú na neomylné poučky mar-

xizmu-leninizmu. Svet je materiálny, ovládajú ho zákony prírody. Úlohou človeka je tieto zákony spoznať, odhaliť a potom ich využiť vo svoj prospech. Rovnako to platilo aj v politickej ekonómii. Svet ekonomiky ovládajú zákony dialektického materializmu, boj protikladov, protirečenia, presne podľa schémy sa striedajú spoločenské formácie (feudalizmus – kapitalizmus – socializmus – komunizmus...).

Tento pohľad na svet urobil z človeka akéhosi detektíva, čo v spleti sveta s námahou pát-

ra, kým naďabí na nejaký zákon. Ten mu stranickí teoretici osvetlia a ostatní ľudia sa tomuto zákonu musia podrobiť a podľa neho žiť. Zákon hodnoty, zákon nadhodnoty, zákon o cyklických krízach kapitalizmu... Svet ekonomického diania sa stal všeládnym Golemom, nezávislým od želania ľudí konkrétneho storočia. Marxisticko-leninský socializmus upadol, ale myslenie o nezávislosti ekonomiky od ľudskej vôle v iných podobách ostalo. Napriek pluralite ekonomických teórií väčšina z nich stále zdôrazňuje obrovskú moc ekonomického diania. Vďaka médiám sa vytvorila priam mágia ekonomického sveta. Donekonečna sa opakujúce zábery z počítania bankoviek, newyorskej burzy či mrakodrapov bankových domov iba zosilňujú vedomie, že ekonomické dianie je niečo nadpozemské, takmer neovládateľné konkrétnymi ľuďmi, nezrozumiteľné pre obyčajných smrteľníkov. Dobrý džob pre desiatky ekonomických a finančných „analytikov“ v masmédiách. Tí s tajomnými tvármi akože vysvetľujú, dešifrujú najnovšiu krízu, recesiu, zmeny úrokových sadzieb a bankrotov popredných firiem. Sú to ani nie tak veľkňazi, skôr farári a kapláni globálnej cirkvi tajomnej ekonomiky. Usilujú sa vysvetliť (niekedy skôr utuľtať) tajomstvá za dverami globálnej ekonomiky. Keďže napodiv ide o zamestnancov popredných bankových centrál, núka sa podozrenie, že ich vysvetľovania sú skôr apologetikou než analýzou skutočného stavu.

Najnovšia svetová finančná kríza zosilnila vedomie, že ekonomické procesy nám prerástli cez hlavu. Fundované, často rozdielne vysvetlenia ekonomických celebrit, často laureátov

Nobelovej ceny, iba zosilňujú podozrenie širokých mas, že ekonomika nie je niečo celkom nezávislé od vôle ľudí, ale sa stále riadi tajomnými zákonmi, do ktorých „my dole“ nemáme strkať nos. Vedomie o „vševládosti“ tzv. ekonomických zákonitostí (či trendov) dostáva vážne trhliny.

To sme už niekde počuli

Nedávno slovenský futuroológ v mienkotvorcom denníku v rozhovore povedal, že súčasná kríza určite nie je cyklická, ale transformačná. Globálny ekonomický systém narazil na svoje limity a musí zmeniť pravidlá hry. Etika klope na bránu.

Štúdiá najväčšieho svetového futurologického projektu Milénium o novom ekonomickom systéme obsahuje kľúčové slovo etika. Mravné, miliónom ľudí slúžiace ekonomické prostredie môže byť úspešné iba vtedy, ak vezme do úvahy základné etické normy. Trhová ekonomika áno, ale nie hocijaká. S prívlastkom, ktorý rozčuluje guruov liberálneho kapitalizmu – etická trhová ekonomika.

Mravné, miliónom ľudí slúžiace ekonomické prostredie môže byť úspešné iba vtedy, ak vezme do úvahy základné etické normy.

To sme už niekde počuli. Kresťania si spomenú na pápežské encykliky. Niektoré ešte z 20. storočia, iné z našich čias. Sociálna trhová ekonomika. Humánna globalizácia. S týmito prívlastkami sú problémy. Nielen preto, že sú z ríše náboženstiev, čo sa zdá mnohým neprijateľné. Problémom je, že tieto humánne prívlastky bude ťažko v praxi realizovať.

Ekonomika a etika sú si oveľa bližšie, než sa zdá. Od úsvitu ľudských dejín sa objavujú snahy limitovať nemorálne ekonomické správanie, napr. predpismi o zabránení úzery, proti falšovaniu mincí, znižovaniu hodnoty platidiel. Nielen kresťanské náboženstvá, ale rovnako aj islam obsahuje prísne pravidlá ekonomického života (bankovníctvo, bezúročné úverovanie). Ekonomika feudálneho stredoveku v Európe (systém remeselníckych cechov) bola prísne reglementovaná, aby zabránila nadprodukcii, nezamestnanosti. Až prvá fáza divokého kapitalizmu v 19. storočí rozmetala všetky kontrolné mechanizmy.

Pokusy „umravniť“ systém slobodného trhu zosilneli v 20. storočí. Vznikli nielen koncepcie demokratického či družstevného socializmu, ale aj pravicové pokusy o reformu, napr. stavovské zriadenie, korporatívny štát. (Žiaľ, niektoré si prívlastnili fašizujúce či autoritárske režimy.) Boli to všetko modely nespokojnosti

s odtrhnutím sa ekonomiky od ľudského základu. Prečo sa o tom nikde nepíše?

Nastane radikálna zmena?

Teraz sa teda znova uvažuje o fundamentálnej zmene nazerania na ekonomiku. Vôbec nejde o novinku. Len povrchná verejná mienka, dirigovaná mediálnymi magnátmi a neschopnými politikmi, zatajuje pred svetovou verejnosťou varovné signály, ktoré už od konca minulého storočia zdôrazňujú, že etika je nevyhnutná pre úspešne fungujúci ekonomický systém. Spomeňme len amerického filozofa slovenského pôvodu Michaela Novaka a jeho knihu *Business as a Calling* (Biznis ako poslanie, slovenské vydanie 1998). Pre Novaka je ekonomické podnikanie službou človeka človeku. Dobrý podnikateľ prináša šťastie a blahobyt spoluobčanom. Vytvárať nové výrobky alebo služby je vznešené poslanie. Podnikanie je vlastne pokračovaním Božieho stvoriteľského diela. Biznis nevyhnutne podlieha mravným zákonom. Podnikaniu sa najlepšie darí medzi ľuďmi s pevne zakorenenými morálnymi cnosťami. Podnikanie zvyšuje súdržnosť ľudí, firma je novým tvorivým spoločenstvom. Novak uvádza

príklady miliardárov z nedávnych dejín (Carnegie, Rockefeller), ktorí druhú časť života strávili v úsilí – zbaviť sa bohatstva, sponzorovať vrcholové vzdelávacie, vedecké či humanitárne projekty. (Dnes sú azda takýmto príkladom Bill Gates a ďalší boháči z oblasti IT.)

Pravdaže, pre mnohých je novakovské naďevanie nie celkom presvedčivé. Nejedno zo slovenských podnikajúcich politikov o Michaelovi Novakovi jakživ nepočul a ak počul, tak ho

Dobrý podnikateľ prináša spoluobčanom šťastie a blahobyt.

prepočul. Naši novopodnikatelia sa preslávili všelichím, len nie vedomým zbavovaním sa ziskaného majetku na humanitárne ciele. Slovenskí spisovatelia, odkázaní na sponzorovanie svojich nových kníh, o tom vedia svoje (čest nemnohým výnimkám).

Neviem, ako dopadne pokus využiť súčasnú

hospodársku krízu na základný prevrat v ekonomickom myslení. Skôr som pesimistom. Zisk stále ostáva hlavným meradlom výkonnosti každej ekonomickej činnosti. Niet iného kvantifikovateľného meradla. Ide len o to, čo sa s tým ziskom ďalej deje, kam putuje, komu slúži. Osobne si myslím, že k zmravneniu ekonomiky neprispievajú patetické výzvy o potrebe mravnosti. Skôr by zabrala výzva na návrat k zdravému rozumu.

Etika je vecou zdravého rozumu. Požiadavky biblického Desatora sú predpokladmi na ochranu ľudského života, spoločenskej zhody, zachovania zdravého rodu a pre kontinuálnu výmenu generácií.

Bublina nad hlavami

Je normálne bohatnúť z výroby. Je normálne bohatnúť z obchodu. Je normálne bohatnúť z požičiavania peňazí. Tu vždy a všade boli peniaze vyjadrením nejakého reálneho prínosu hodnôt. Podstatou financií boli vždy pôvodné hmotné bohatstvá. Viacej kvalitných a lacnejších výrobkov či služieb. Menej normálne je bohatnúť z obchodovania s financiami. Celý chaos globálnej finančnej ekonomiky sa datuje

od deregulácie finančných trhov v 70. rokoch minulého storočia. Na devízových burzách sa začalo obchodovať a špekulovať s kurzmi národných mien, následne s ďalšími financiami (úrokmi, predajnými právami a najmä tisícnásobným rastom obchodu s derivátmi). Veľmi rýchlo sa vytvoril napuchnutý svet medzinárodných finančných operácií. Každoročne sa rapídne vzdaloval od reálnych ekonomických procesov „dole“. George Soros, ktorý zbohatol na týchto operáciách, koncom 90. rokov varoval pred týmto virtuálnym finančným svetom, pred globálnou bublinou nad našimi hlavami.

Uplynulo dvadsať rokov a máme globálnu finančnú krízu. Je naozaj nepochopiteľná? Nemá vinnikov? Politikov, čo pre svoju popularitu chránili finančné giganty poskytujúce im predvolebné podpory? Bankárov, čo v mene virtuálneho blahobytu dopustili miliardy nekrytých hypoték?

Nie je stratou zdravého rozumu šialená výška rozpočtových deficitov takmer všetkých štátov sveta? Keynes v časoch hospodárskej krízy pripustil možnosť dočasného deficitu štátu,

očné linky či prací prášok... Ak nemáte v hotovosti, je módne si to všetko kúpiť na úver. „Všetci ste potratili rozum,“ povedala by naša prababička. (Keď nemáš peniaze, nekupuj. Ak niečo kupuješ, tak len ak to nevyhnutne potrebuješ, aby si prežil.) Špirála narastajúceho konzumu nás vedie do záhuby nielen ekologickej, ale aj ekonomickej. Môj starý otec, vlastník obchodu s potravinami v malom meste na korze, mi takto radil

Špirála narastajúceho konzumu nás vedie do záhuby nielen ekologickej, ale aj ekonomickej.

keď financuje veľké spoločenské projekty (priepravy vodných elektrární, diaľnice), a tým zníži nezamestnanosť. Keynesiánsky prístup v čase druhej svetovej vojny umožnil enormné výdavky na obranu, zbrojársku výrobu, všetko pre víťazstvo – to bolo rozumné. Ak však pol storočia po víťaznej vojne má líder kapitalistického sveta stomiliardové schodky v štátnom rozpočte, o čom to svedčí? Čo to má spoločné so zdravým rozumom? Aké ekonomické zá-

kony to diktujú? Túto otázku si dnes musí dať každý mysliaci človek aj v 27 štátoch dnešnej Európskej únie. Aký efektívny môže byť sľubovaný hospodársky rast, ak na chrbtoch nesieme ťarchu nesplatených dlhov a úrokov z minulých desaťročí?

„Svet je vyklbený,“ povedal kedysi surrealistický dramatik. Dnes nás každovečerné inzeráty presvedčajú o tom, že je nutné kúpiť si všetko: nové auto, novú strešnú krytinu, nové

pred odchodom na vysokú (ekonomickú!) do Bratislavy: „Synku, nikdy sa nespriahni so ženou, ktorú nemiluješ! A nikdy si nepožičiavaj peniaze. Nikdy! Lebo raz ich musíš vrátiť!“ Etika a zdravý rozum klopujú na bránu. Tí starí a dávno mŕtvi azda majú pravdu. Možno znova príde čas, keď sa oplátí byť mravným. Bude to ekonomická nutnosť.

Anton Hykisch
Medzitulky: redakcia
Obrazky: SXC

GW 110917

2. - 3. novembra 2011, Radisson Blu Carlton Hotel, Bratislava

Konferencia

EU Generation

Management pohľadávok 2011

Vymáhanie pohľadávok alebo sebaobrana slovenského podnikateľa

Zmeny v právnych úpravách insolvenčného a exekučného konania / V podnikaní sa každý raz stane veriteľom alebo dlžníkom / Rozhodcovské konanie v 21. storočí / Poznáte naozaj svojho obchodného partnera? / Ako sa dostať z bludného kruhu veriteľov a dlžníkov? / Neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách / Nedajte sa zničiť Vašimi dlžníkmi / Registre dlžníkov ako nástroj na elimináciu rizík / Nezaplatená faktúra je pre dlžníka najlacnejším úverom / Elektronická komunikácia v obchodnom styku / Fakturačné podvody v praxi / Nebojte sa stratiť zákazníka – neplatiča / Ako vychováva trestné právo dlžníka / S dlžníkmi komunikujte, ušetríte / Exekútor nečaká / Súdny nie sú zadarmo a trvajú dlho

Viac informácií na: www.eugeneration.com

Nemeckým automobilkám chýbajú zamestnanci

Nemecké automobilky Porsche a BMW očakávajú tento rok rekordný predaj svojich luxusných modelov, chýbajú im však mladí odborníci, ktorí by ich vyrábali. Starnutie pracovnej sily a pokles záujmu o štúdium technických odborov majú za následok, že Nemecko zápasi s nedostatkom kvalifikovaných technikov. Nemecká asociácia inžinierov (VDI) odhaduje, že v lete chýbalo v nemeckom priemysle rekordných 77 000 technikov.

Automobilky pritom pre rastúci dopyt plánujú rozšíriť výrobu. Okrem toho sa firmy na celom svete pripravujú na spustenie výroby elektromobilov. Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily tak môže ohroziť konkurencieschopnosť BMW, Porsche, Volkswagenu i Daimlera.

Podľa prieskumu, ktorý sa uskutočnil 15. augusta a zúčastnilo sa na ňom viac ako 500 firiem, až tretina veľkých nemeckých podnikov označila nedostatok kvalifikovaných technikov za hrozbu. „Je to veľmi vážny problém, ktorý môže zdržať

výskum a vývoj nových áut,“ varuje Willi Fuchs, riaditeľ VDI. Nemecké automobilky sa snažia bojovať s týmto problémom náborm ľudí v zahraničí. Spolupracujú tiež s univerzitami, aby získali „prístup“ k novým talentom, a zároveň si samy školia zamestnancov na výrobu elektromobilov.

Aj vláda sa im snaží pomôcť. Od 1. júna pre niektoré odbory zrušila nariadenie, podľa ktorého firmy museli najskôr dokázať, že nevedia danú pozíciu obsadiť zamestnancom z Nemecka, až potom mohli prijať uchádzača zo zahraničia.

Firmy sa však obávajú, že potrvá celé roky, kým tieto zmeny prinesú želaný efekt, preto sa snažia o partnerstvo s čo najväčším počtom univerzít a tiež organizujú školiace programy pre budúcich zamestnancov.

Škoda predstavuje dizajnový koncept MissionL

Na tohtoročnom medzinárodnom autosalóne vo Frankfurte predstavila ŠKODA vo svetovej premiére dizajnový koncept MissionL. Koncept blízky sériovej výrobe odhaľuje podobu šiesteho modelového radu, ktorý sa stane symbolom štartu modelovej ofenzívy českej automobilky. Kompaktný päťdverový automobil bude uvede-

ný na trhy v Európe, Rusku a v Číne. V duchu princípov internacionalizácie prejde kompaktný liftback špecifickými modifikáciami pre každý z týchto regiónov. Indický trh navyše získa vlastný variant v podobe kompaktného sedanu. Tieto kroky priblížia spoločnosť Škoda k cieľom rastovej stratégie 2018, ktoré boli vytyčené minulý rok. Do roku 2018 chce automobilka posilniť svoj predaj na 1,5 milióna vozidiel.

„MissionL odhaľuje podobu nášho nového kompaktného modelu. Veľmi presne ukazuje, kadiaľ sa bude uberať cesta našej značky,“ hovorí predseda predstavenstva spoločnosti ŠKODA Winfried Vahland. „Svetová premiéra vo Frankfurte dáva jasný signál, že ŠKODA teraz ide na plný plyn. V najbližších dvoch až troch rokoch budeme predstavovať každých šesť mesiacov nové auto.“

TS

Prichádza dieselové SLK

Športový roadster Mercedes-Benz SLK dostal prvýkrát aj vznetový pohon. Mercedes-Benz SLK 250 CDI s dieselovým štvorvalcom 2,143 litra (150 kW/204 k, 500 Nm), najsilnejším v tejto triede, a so sériovou automatickou prevodovkou 7G-TRONIC PLUS zrýchli z 0 na 100 km/h za 6,7 s; z 80 na 120 km/h za 4,3 s (najlepšia hodnota triedy); pričom dosiahne rýchlosť až 243 km/h. SLK s novou motorizáciou tak dokazuje, že pre svižný roadster sa hodí nielen benzínový, ale aj moderný dieselový agregát.

Dieselový roadster Mercedes-Benz SLK 250 CDI pritom priemerne spotrebuje iba 4,9 litra motorovej nafty na 100 km (podľa NEFZ), čo zodpovedá emisii CO₂ 128 g/km. Aj vďaka použitiu techniky Common Rail štvrtej generácie so vstrekovacím tlakom 2 000 barov, s precíznym časovaním vstrekovania, s dvojstupňovým prepíňovaním, ako aj so sériovým systémom ECO štart – stop dosahuje tak najnižšiu spotrebu a najekologickejšiu prevádzku v segmente.

TS

Fiat investuje pol miliardy eur do výroby Maserati

Talianska automobilka Fiat potvrdila plány, že investuje 500 miliónov eur do výroby vozidiel Maserati v závode neďaleko Turína.

Fiat oficiálne potvrdil investíciu do bývalého závodu firmy Bertone koncom augusta. Investíciu plánoval už skôr, no v marci ju pozastavil po tom, ako sa v tom čase nedohodol s odbormi na novej pracovnej zmluve v závode. Tá predpokladala pružnejšie pracovné podmienky.

Automobilka v priebehu roka rokovala s odbormi všetkých závodov, aby presadila flexibilnejšie pracovné podmienky, ktoré

sú podľa nej nevyhnutné na zabezpečenie produkcie. Podobné dohody ako s odbormi pri Turíne dosiahla aj s odborovými organizáciami závodov Mirafiori a Pomigliano. Celkovo chce Fiat investovať do modernizácie talianskych závodov 20 miliárd eur, čo je súčasť plánov, v rámci ktorých chce spoločne s Chryslerom do roku 2014 vyrábať ročne 6 miliónov áut.

Renault Twingo prvý s novým dizajnom

Nový Renault Twingo predstavil na jesennom medzinárodnom autosalóne vo Frankfurte. Počas fotoshootu v Amsterdame boli zhotovené špiónážne fotografie, ktoré sa už objavili na viacerých internetových

stránkach. Nový Renault Twingo je prvým sériovo vyrábaným automobilom inšpirovaným novou dizajnovou identitou značky. Predná časť prešla najväčšou štylistickou obnovou. Čelné logo bolo zväčšené a pozornosti neujde ani jeho vertikálnejšie umiestnenie na kapote.

VN

Pripravujú sa na uplatnenie na vidieku

SOŠ v Ivanke pri Dunaji je zameraná na poľnohospodárstvo a agropodnikanie.

Nový školský rok sa začal aj v Strednej odbornej škole v Ivanke pri Dunaji, ktorá ako jediná zo škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja znamená väčší prílev žiakov ako ich úbytok. V tomto školskom roku sa otvára aj nový študijný odbor bioenergetika.

„Pre mňa je veľkým potešením, ale aj záväzkom, že taká škola, ktorú navštevujú študenti z celého Slovenska a ktorá výrazne podporuje rozvoj vidieka, je práve v Bratislavskej župe. To, že do školy nastupuje viac žiakov, ako ju skončilo, je vecou povesti tejto školy,“ povedal predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo. V školskom roku 2011/2012 nastúpilo do prvých ročníkov 150 žiakov, čo je viac ako v minulom, keď ju skončilo 134 žiakov. Škola je zameraná na poľnohospodárstvo

a agropodnikanie – chov koní a jazdeckvo, kynológiu, rybárstvo, logistiku, obchod a podnikanie.

Podľa ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Zsolta Simona, stredné odborné školstvo v poľnohospodárstve a lesníctve upadá, preto ho teší, že existuje aj takáto škola, kde je z roka na rok viac žiakov a škola pokrýva takmer všetky oblasti podnikania na vidieku. „Žiaci tu majú možnosť učiť sa a na vysokej úrovni sa pripraviť na svoje uplatnenie na vidieku. Nemôžeme dopustiť, aby sa slovenský vidiek vyľudnil. Aby sme tomu vedeli čeliť, musíme mať odborníkov, ktorí sa budú vedieť starať o ryby, kone, prírodu, lesy,“ dodal Zsolt Simon.

Na stredné školy v pôsobnosti Bratislavského kraja je v školskom roku 2011/2012 zapísaných 3 732 žiakov do prvých ročníkov v dennej forme štúdia. V porovnaní s predošlým rokom je to o 556 žiakov menej. Z celkového počtu sa na gymnáziá zapísalo takmer 1 100 žiakov a na odborné školy 2 700 žiakov.

Pre župu je tiež dôležité dostatočne motivovať učiteľov stredných škôl, preto pre nich pripravuje ubytovacie kapacity. V bytoch môžu učiteľia bývať aj so svojimi rodinami za regulované nájomné, jeho výšku chce BSK prispôsobiť platom a možnostiam učiteľov tak, aby sa im znížili životné náklady. Podľa župana je táto možnosť aj istou formou nepriameho odmeňovania učiteľov.

TI

Obnova mosta v Tomášove pokračuje

Druhá etapa rekonštrukcie značne poškodeného mosta ponad Malý Dunaj v Tomášove pokračuje podľa harmonogramu. „Druhá fáza je zameraná na spevnenie a sanáciu svahov pri vodnom toku. Takto opravený most bude slúžiť dlhodobo a bezpečne,“ uviedol bratislavský župan Pavol Frešo. Podľa neho je most v Tomášove jeden z najzaťaženejších v regióne, preto bol priebeh rekonštrukčných prác osobne skontrolovať. Župan zároveň zdôraznil, že most opravujú v záujme bezpečnosti občanov.

Bratislavská župa začala s druhou etapou opráv mosta koncom augusta, práce budú trvať približne desať týždňov. Na začiatku rekonštrukcie sa urobil technologický výkop pre stabilizačné prá-

ce, nasleduje debnenie, armovanie a betonáž základov. Následne sa budú osádzať dilatčné závery, prechodové dosky, záverné múry, zriadi sa podkladové vrstvy komunikácie, zarov-

najú sa svahy a nakoniec sa označí vodorovné dopravné značenie. Most je pre rekonštrukciu uzavretý, obchádzkové trasy sú značené dočasným dopravným značením a vedú cez obce Studené, Zálesie, Malinovo, Ivanka pri Dunaji, Bernolákovo, Veľký Biel, Nová Dedinka.

Prvá etapa rekonštrukcie mosta z konca minulého roka bola zameraná na opravu povrchu. Komplexne sa zrekonštruovala mostovka, znovu sa urobila hydroizolácia aj odvodňovače, položili nový asfalt, krajnice a obrubníky. Druhá etapa je zameraná na opravu statiky aj mostných záverov, stabilizujú sa svahy mikropilotami a vybudujú prechodové dosky.

TI

Frešo hovoril s Pröllom o rozvoji infraštruktúry

Dolné Rakúsko je jedným z najvýznamnejších susedov BSK, s ktorým má hranicu na rieke Morave. Rozvoj dopravnej infraštruktúry, spoločné projekty na čerpanie eurofondov či rozvoj pohraničných oblastí boli témami nedávneho pracovného stretnutia predsedu Bratislavského kraja Pavla Freša a predsedu krajinskej vlády Dolného Rakúska Erwina Prölla.

Podľa Pavla Freša je veľmi zaujímavé diaľničné prepojenie v rámci nultého obvodu D4 s budúcou rakúskou rýchlostnou cestou S8, v hre je tiež most v Angerne a rozvoj celého Záhoria

ako takého. „Ak by sa podarilo premosťovanie medzi D4 a rakúskou S8, tak všetky kamióny, ktoré chodia z Čiech smerom do Rakúska, by obchádzali Bratislavu – a to je veľmi silná téma,“ konštatoval župan.

Ďalšou témou bolo aj čerpanie eurofondov, v ktorom má Bratislavská župa obmedzené možnosti. Čerpať peniaze však môže napríklad na projekty, ktoré pripravuje a realizuje v spolupráci so zahraničnými partnermi. V prípade Dolného Rakúska je to Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013.

Jedným zo spoločných projektov je cyklotrasa medzi Devínskou Novou Vsou a Schlosshofom, ktorý P. Frešo považuje za „vlajkovú loď“. Významnými projektmi sú aj cyklotrasy popri rieke Morave či revitalizácia pohraničných vojenských bunkrov. Témami stretnutia boli aj ďalšie spoločné projekty v rámci tohto programového obdobia, aby bolo čerpanie fondov maximálne. Rovnako však venovali pozornosť príprave ďalšieho programového obdobia s cieľom, aby sa zjednodušil proces refundovania prostriedkov, ktorý je v súčasnosti pre žiadateľov náročný. TI

Úspora vďaka elektronickej aukcii

Elektronickou aukciou na územný generel dopravy ušetrila Bratislavská župa 20-tisíc eur. Generel dopravy podrobne rozpracuje dopravnú infraštruktúru na území župy z pohľadu jej významu a začlenenía, ako aj z pohľadu predpokladaných smerov vývoja v rámci dopravného rozvoja regiónu.

Do aukcie sa zapojili traja záujemcovia. Najvyššia vstupná cena bola 63 600 eur, najnižšiu výstupnú cenu 43 340 eur ponúkla firma KPM Consult, a. s., z Brna.

„Po našom nástupe do orgánov župy sme zaviedli otvorené nakladanie s majetkom. Výsledkom bolo, že sme predávali majetok len cez elektronické aukcie, aby sme získali najlepšiu možnú cenu. Tak sme obstarávali aj územný generel dopravy a ušetrili vyše 20-tisíc eur, čo je takmer tretina z pôvodne plánovanej ceny. Samozrejme, s takýmto výsledkom sme spokojní, keďže sa šetrí peniaze kraja,“ zhodnotil župan Pavol Frešo.

Ako ďalej uviedol, jednou z hlavných priorit župy je vytvoriť optimálne usporiadanie trás

a zariadení dopravnej infraštruktúry, ktoré na území zabezpečia koordinovanosť pre trvalo udržateľný rozvoj regiónu. Župan zároveň dodal, že generel dopravy bude podkladom na spracovávaný územný plán regiónu BSK.

Územný generel dopravy bude vypracovaný na základe komplexného rozboru súčasného stavu územia, pri využití jestvujúcich spracovaných územnoplánovacích podkladov. Bude analyzovať zaťaženie komunikácií, zhodnotí ich technický stav, označí kritické miesta na cestách a tiež vyhodnotí dostupnosť jednotlivých územných častí a centier v rámci župy. Dôležitou úlohou generelu dopravy je tiež určenie hlavných smerov rozvoja dopravnej infraštruktúry v regióne. Je potrebné rozpracovať cestnú infraštruktúru, na ktorú sú na území kraja kladené najväčšie prepravné nároky, sústrediť sa aj na rozvoj cykloturistických trás, verejnej autobusovej dopravy, železničnej dopravy, integrovanej hromadnej dopravy či leteckej dopravy. **BZ**

V Pezinku obnovili verejné priestranstvá

Záhradnú ulicu v Pezinku zrevitalizovali za eurofondy. Celková výmera revitalizovaného územia obce predstavuje viac ako 4 700 m². Mesto získalo z Operačného programu Bratislavský kraj nenávratný finančný príspevok 152-tisíc eur, celková hodnota projektu predstavuje viac ako 160-tisíc eur.

Podľa primátora mesta Olivera Solgu bolo hlavným cieľom oživenie verejného priestoru v centrálnej zóne mesta. „Vďaka eurofondom sa podarilo obnoviť a zatraktívniť ďalší zelený oddechový priestor pre obyvateľov i návštevníkov mesta Pezínok,“ doplnil župan Pavol Frešo.

V rámci projektu bola zrevitalizovaná časť priamo nadväzujúca na centrum mesta. Projektové územie je rozdelené na dve časti – prvá časť sa nachádza v smere od ulice Trnavská, druhá v smere od ulice Meisslova. Na Záhradnej ulici sa zrekonštruovali chodníky, osadili lavičky, zábradlie a odpadkové koše, oplotilo sa existujúce detské ihrisko. Tiež sa obnovila verejná zeleň, vysadili sa okrasné stromy a zrevitalizovala jestvujúca zeleň. V rámci rekonštrukcie verejného osvetlenia bolo celkovo vymenených 55 svietidiel. **TI**

Podporia najmä viacero menších projektov

Bratislavský samosprávny kraj rozdelil dotácie na celkovo 32 projektov v hodnote 31 600 eur. Podľa bratislavského župana Pavla Freša sa sústredia na tých najslabších. Dotácie z kraja poslúžia na rôzne projekty, napríklad na revitalizáciu verejného priestranstva v obci Hrubý Šúr pôjde 1000 eur, v obci Báhoň vymenia okná na budove obecného úradu za 1500 eur. V Malých Levároch sa zrekonštruuje budova požiarnej zbrojnice, v obci Blatné nadviaza materskú školu, v Štefanovej vybudujú

autobusovú zastávku v centrálnej časti obce a v Tomášove sa vybuduje chodník pri moste na Hlavnej ulici. V Devínskej Novej Vsi sa pri príležitosti 560. výročia prvej písomnej zmienky o tejto mestskej časti zrevitalizuje verejné priestranstvo, v Starom Meste sa vymenia okná vnútorného bloku materskej školy na Špitálskej ulici, v Petržalke sa za dotácie z BSK vybuduje detské ihrisko pre deti do 3 rokov v areáli materskej školy na Machancovej ulici a dotácie neminú ani ďalšie menšie aktivity. **IT**

Križovatka Stupava juh na D2 je otvorená

Motoristi môžu od augusta využívať novú križovatku Stupava-juh na severozápadnej diaľnici D2. Tento uzol bude súčasťou plánovaného obchvatu Bratislavy na D4. Prívádzač uľahčí dopravu z centra Bratislavy do Záhorскеj Bystrice, Devínskej Novej Vsi a Stupavy, ako aj do okolitých obcí. Stavba má byť úplne ukončená do konca tohto roka.

„Ide o diaľničné križovanie D2 a D4, budúceho obchvatu hlavného mesta. V budúcnosti, po ďalšej dôslednej projekčnej a investorskej príprave, začneme výstavbu celého obchvatu, najskôr na východnej a južnej strane a potom na tejto strane hlavného mesta smerom na Rakúsko,“ povedal minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Ján Figel.

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo vyzdvihol okrem odbremenenia veľmi vyťaženej príjazdu v severozápadnej časti Bratislavy skutočnosť, že novým diaľničným úsekom s križovatkou na D2 sa nepomôže len obyvateľom hlavného mesta, ale aj tisícom zamestnancov, ktorí z kraja denne do Bratislavy prichádzajú za prácou. „Znamená to pokrok smerom k docieleniu záväzkov, ktoré sme dali ľuďom. Úsek je súčasťou obchvatu D4, ktorý pôjde okolo celej Bratislavy a uľahčí dopravu celej župe. Toto je už druhý úsek, ktorý otvárame,“ povedal. Úsek je dôležitý aj pre tranzitujúcich vodičov, ktorí prevážajú tovar z kľúčových spoločností zo Záhoria a Považia cez Bratislavu a ďalej do Rakúska či Maďarska.

Technickú štúdiu tohto diaľničného úseku pod názvom „Križovatka Stupava-juh na diaľnici D2“ vypracovala spoločnosť Dopravoprojekt, a. s. už v roku 2001. **IT**

Bratislavu zaťažuje nadmerný hluk

Podľa Obvodného úradu životného prostredia (ObÚ ŽP) v Bratislave potrebuje hlavné mesto SR ekologickú dopravu a pri navrhovaných úpravách i plánovanej reorganizácii verejnej dopravy žiada zohľadniť nielen ekonomický, ale aj ekologický aspekt posúdenia stavu.

„Bratislava je podľa štúdií jedno z najhlučnejších miest a v mnohých lokalitách je prípustná hluková záťaž prekročená až o 30 decibelov, pričom hlavným zdrojom hluku je doprava,“ uviedol prednosta ObÚ ŽP Michal Drotován.

Podľa neho je potrebné preferovať ekologické spôsoby dopravy, MHD a integrovanú dopravu s využitím vlakov, greenways, cyklistov a chodcov. Na druhej strane je pre výrazné negatívne externality potrebné obmedziť individuálnu automobilovú dopravu. **TA**

Poliaci a Slováci chcú v Tatrách spolupracovať

Symbolicky na hranici Podspády – Jurgow medzi Slovenskom a Poľskom – podpísali zástupcovia dvoch inštitúcií memorandum o vzájomnej spolupráci a podpore pri rozvoji tatranského regiónu. „Hlavnou myšlienkou memoranda je nadviazanie partnerstva a spolupráce s poľským partnerom, pretože chceme našu I-phone aplikáciu Tatry do vrecka spustiť aj na poľskej strane Tatier,“ priblížil výkonný riaditeľ Patrik Kolesár z Tatranského okrásťovacieho spolku (TOS). TOS podpísal memorandum s poľskou Tatranskou agentúrou rozvoja, propagácie a kultúry. Tatry do vrecka je vlastne akýmsi turistickým sprievodcom v mobilnom telefóne, ktorý turistovi poskytne informácie o mieste, kde sa nachádza, čo môže v okolí nájsť a priblíži zaujímavosti o danej lokalite. Do aplikácie je zatiaľ zahrnutý len región Vysokých Tatier.

Slovensko je vhodné na aktívnu dovolenku

Švajčiarsko je najčastejším cieľom turistov, ktorí vyhľadávajú aktívny pohyb a zážitky. Avšak pre tých, ktorí uprednostňujú menej tradičné destinácie, je lepšou voľbou Izrael alebo Slovensko, uvádza asociácia Adventure Travel Trade Association, ktorá už tretí rok zostavuje rebríček top turistických destinácií pre milovníkov pohybu na základe širokej škály kritérií – od infraštruktúry cez bezpečnosť, prírodné zdroje a ponuky aktivít. Spomedzi vyspelých štátov sa tento rok na prvom mieste umiestnilo Švajčiarsko, ktoré je už tradične obľúbeným cieľom najmä milovníkov zimných športov. Na Slovensku asociácia ocenila široké možnosti pre vynáročov aktívnej dovolenky, predovšetkým na horách, a to nielen v lete, ale aj v zime.

V Hriňovej pribudla ďalšia atrakcia

Najväčšiu zlaňovacu dráhu na Slovensku, tzv. zip-line, sprevádzkovali počas letných prázdnin v stredisku Košútka v Hriňovej. Lanová dráha, ktorá preklenuje Slaneckú dolinu, má dĺžku 451 metrov a prevýšenie v najvyššom bode 37 metrov.

Ako povedal konateľ strediska Peter Suja, dráha nie je len najdlhšou, ale zároveň aj najvyššou a najrýchlejšou zip-line dráhou na Slovensku. „Zjazd na kladke na dvoch lanách môže dosiahnuť rýchlosť až 50 kilometrov za hodinu,“ uviedol.

Tento jedinečný adrenalinový zážitok zabezpečuje pre záujemcov vyskolený personál a certifikovaný výstroj. Okrem toho sú v tomto podpolianskom podhorskom stredisku k dispozícii aj horské kolobežky, trampolína, zorbing či nafukovacia šmýkačka.

Štát podporí miestny cestovný ruch

V rámci novely zákona o cestovnom ruchu sa štát zaväzuje podporovať krajské a oblasťné združenia cestovného ruchu v pomere 1 : 1. Podmienkou, ktorá umožní vznik takýchto dobrovoľných organizácií, má byť minimálne 50 000 prenocovaní v ubytovacích zariadeniach za rok. „Dotácie zo strany štátu podporia 1 k 1 vybrané členské príspevky,“ povedal generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu ministerstva dopravy Stanislav Rusinko.

Kým na jednej strane sa bude výška spolufinancovania štátu odvíjať od celkovej sumy príspevkov samosprávy, podnikateľských a iných sub-

jektov, na druhej strane ju bude limitovať objem vybraných daní. „Hranicou takejto podpory nebudú fiktívne čísla, ale objem, ktorý je vybraný na dani za prenocovanie v danom regióne, respektíve od subjektu, ktorý sa uchádza o takúto pomoc,“ vysvetlil šéf Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ján Figel' (KDH).

Ako spresnil S. Rusinko, strop dotácie pre oblasťné organizácie bude 90 percent vybratej dane za prenocovanie, a v prípade krajských organizácií bude 10 percent vybratej dane za ubytovanie v predchádzajúcom období za celý kalendárny rok.

Hotelové združenie funguje už dva roky

Asociácia historických hotelov Slovenska má desať členov, najnovšie jej rady rozšíril hotel Hviezdoslav v Kežmarku. Trojhviezdičkový hotel sa nachádza v budove z konca 17. storočia na Hlavnom námestí v blízkosti všetkých významných pamiatok historického mesta.

Asociácia Historické hotely Slovenska bola založená v septembri 2009. Ide o skupinu desiatich hotelov v zámkoch, kaštieloch a historických budovách na Slovensku. „Je to stelesnenie tradície a histórie, ktorú svojim pokrytím ponúka celá krajina a jej obyvatelia vo forme

pohostinnosti a výnimočnosti s dôrazom na jedinečný zážitok prežitý v atraktívnom prostredí,“ doplnil generálny sekretár asociácie Michal Čuridlo.

K členom asociácie v súčasnosti patria Grand Castle v Liptovskom Hrádku, hotel Amade Château vo Vrakúni, hotel Bankov v Košiciach, hotel Chateau Bela v Belej, hotel Hviezdoslav v Kežmarku, hotel Jeleň v Hlohovci, hotel Sándor Pavillon v Piešťanoch, hotel U leva v Levoči, kaštieľ Pěchy, Lovecký dom & park v Hermanovciach a kaštieľ Villa Nečas v Žiline.

Turistom sa najviac páčili wellness a termálna voda

Regionálne združenie Váh – Dunaj – Ipel' už druhý raz vyhlásilo súťaž o najobľúbenejšiu turistickú atrakciu Nitrianskeho kraja. Do hlasovania sa zapojilo 1 179 ľudí, ktorí odovzdávali hlasy prostredníctvom internetovej stránky www.regionnitra.sk alebo vhođením hlasovacieho lístka do urien, ktoré sa nachádzali v obchodnom centre Max v Nitre. Víťaz súťaže Wellness

Hotel Patince získal 404 hlasov. Podľa slov jeho generálneho riaditeľa Vincenta Andraška opätovné víťazstvo v súťaži znamená, že wellness pobyty sú medzi Slovákami čoraz obľúbenejšie. Na druhom mieste skončilo termálne kúpalisko Vadaš v Štúrove s 228 hlasmi. Tretiu priečku obsadil nováčik súťaže Zámok Topoľčianky, za ktorý hlasovalo 162 ľudí.

Problémy s autorskými právami v hoteloch

Hotelom a reštauráciám nevyhovuje súčasná legislatíva i prax v oblasti ochrany autorských práv na Slovensku. Stručne povedané, za každý televízny a rozhlasový prijímač na každej izbe i v reštaurácii, za hudbu počas animačnej akcie alebo firemného podujatia musia odvieť autorské odmeny, resp. náhrady odmienu kolektívnemu správcovi. Oprávnenie na ich vyberanie a následné prerozdelenie autorom, interpretom, režisérom, choreografom, kameramanom a ďalším tvorcom programov udeľuje Ministerstvo kultúry SR. Neur-

čuje však, v akej výške si autorské odmeny (resp. náhrady odmienu) správca stanoví, ani ako má celá organizácia platenia vyzeráť.

Podľa Zväzu hotelov a reštaurácií (ZHR) SR problém spočíva v tom, že správcov sa môže teoreticky objaviť hocikolko a že ich sadzobníky sú vytvorené podľa ich vlastných predstáv.

„Bránime sa proti tomu, aby sa naplnila skutková podstata bezdôvodného obohacovania,“ vraví právnik zväzu SR Ladislav Siranko a objasňuje, že tzv. verejný prenos (o ktorom v spore španielskej hotelovej siete Raffaell Hotels so španielskym kolektívnym správcom SGAE hovorí aj Európsky súdny dvor) nemôže existovať v izbách, ktoré sú neobsadené. Člen predstavenstva ZHR SR Ivan Banič k tomu dodáva: „Nie je predsa možné platiť za verejný prenos, ktorý vo všetkých neobsadených, prázdnych izbách vlastne vôbec nastal.“ Do tohto súdka patrí aj nezrovnalosť medzi platením autorských odmienu v konferenčných priestoroch a reštauráciách podľa kapacity a nie podľa skutočnej návštevnosti – teda podľa počtu účastníkov, ktorí prenos „skonzumovali“. Alebo koeficientom z výšky pohostenia na firemných akciách. **SH**

Minister vybavil nových kúpeľných hostí z Ruska

Slovenské kúpele by už v budúcom roku mali získať desaťtisíce nových rekreatantov. Šéf Ministerstva hospodárstva (MH) SR Juraj Miškov (SaS) dohodol počas Rusko-slovenského podnikateľského fóra v Petrohrade so svojim ruským partnerom – ministrom energetiky Ruskej federácie Sergejom Šmatkom, že zamestnanci ruských energetických podnikov sa prídu rekreovať do slovenských kúpeľov. „Počas podnikateľského fóra to potvrdili obe protistrany aj podpísaním predbežného kontraktu,“ informovalo komunikačné oddelenie MH SR. „Aj keď cestovný ruch už nepatrí do pôsob-

nosti môjho ministerstva, stále tvorí neoddeliteľnú súčasť slovenského hospodárstva a majú úlohou je zabezpečovať jeho neustály rast a rozvoj. Aj toto sú konkrétne kroky, ktoré sa dajú vyrokovať na ministerskej úrovni. Nemôžem odignorovať takúto príležitosť iba preto, lebo to nie je v mojej kompetencii. Treba to brať nadzortne,“ uviedol J. Miškov.

„Vnímame Slovensko ako krajinu s peknou prírodou a výdatnými termálnymi prameňmi. Vaše kúpele sú na svetovej úrovni, a preto chceme dopriať našim zamestnancom zaslúžený oddych a relax vo vašej krajine,“ konštatoval S. Šmatko.

BSK – Dolné Rakúsko: projekt Destinatur

Bratislavský samosprávny kraj a Niederösterreich Werbung sa dohodli na príprave spoločnej informačnej brožúry Genuss – Pôžitok. Ide o prvý výstup v rámci projektu spoločného manažmentu cestovného ruchu Destinatur, ktorý je súčasťou Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko 2007 – 2013. Trojjazyčný propagačný materiál predstaví susediace prihraničné regióny prostredníctvom troch nosných tém: gastronómie, vína a kul-

túrno-spoločenských podujatí. Zámerom je informovať obyvateľov vlastných krajín, ale aj zahraničných návštevníkov oboch regiónov o ich atraktivitách, a tak podporiť ich záujem o spoznávanie širšieho okolia na oboch stranách hranice. Anglická verzia má slúžiť na prítiahnutie zahraničných návštevníkov do tohto multikultúrneho regiónu. Koordinovaná prezentácia zvyšuje príťažlivosť destinácie a predajnosť ponuky na tretích trhoch. **IT**

Slovenské jaskyne navštívilo viac ľudí

Návštevnosť slovenských jaskýň za prvých osem mesiacov tohto roka oproti vlaňajšku vzrástla o 7,6 percenta. Vyplýva to z údajov Správy slovenských jaskýň (SSJ). Dôvodom je vyšší záujem zahraničných návštevníkov. „Zvýšil sa záujem turistov z Poľska v porovnaní s dvoma minulými rokmi, narástli aj počty návštevníkov z Čiech. Do jaskýň smerovalo však aj viac domácich turistov,“ vyjadrila vedúca odboru prevádzky jaskýň SSJ Ľubica Nudziková. Podľa jej slov počas tohto roka zavítali do jaskýň aj turisti z krajín, ktoré bežne na Slovensko vo veľkom počte nejazdia. Prišlo napríklad niekoľko skupín návštevníkov zo Švédska. Celkovo do jaskýň od januára do augusta

2011 zamierilo 415 968 ľudí. Návštevnosť tak prekonal rok 2010 a aj rok 2009. Najnavštevovanejšou jaskyňou je rovnako ako vlni aj v tomto roku Demänovská jaskyňa slobody, ktorú videlo 87 511 ľudí. Za ňou nasleduje Belianska jaskyňa s 81 696 návštevníkmi a treťou v poradí je Demänovská ľadová jaskyňa s počtom turistov 63 026.

Holandsko má najdrahšie hotely v eurozóne

Hotely v Holandsku sú najdrahšie spomedzi všetkých 17 členských krajín eurozóny, uvádza holandská tlačová agentúra ANP odvolávajú sa na posledný index cien zverejnený na internetovej stránke Hotel.com. Podľa údajov agentúry je priemerná cena v holandských hoteloch 110 eur za noc. Najdrahšie je ubytovanie v Amsterdame, kde izba na jednu noc vyjde v priemere od 116 do 124 eur, nasledujú hotely v Haagu a na treťom mieste sú hotely v Zandaame blízko Amsterdamu. Podľa stránky Hotel.com patrí prvenstvo holandským hotelom iba v rámci eurozóny. Z celosvetového hľadiska je Holandsko až na 13. mieste, keď v priemere najdrahšie hotely sú vo Švajčiarsku.

Malta, Euroland-juh

Ostrov, ktorý žije z prílevu turistov a kapitálu

Maličká ostrovná krajina bez prírodných zdrojov, v maňanovej zemepisnej zóne na okraji Európy: ako si dokáže udržať blahobyt a rešpekt?

Maltská republika, ktorú v septembri navštívil prezident SR Ivan Gašparovič aj s podnikateľským sprievodom, je najmenší člen Európskej únie. Je taká malá, že ju počtom obyvateľov aj rozlohou prevyšuje samotné slovenské hlavné mesto. No napriek tomu je neprehliadnuteľná na mape špičkových turistických destinácií a má istý zvuk aj vo svete financií a investovania. Malťanom, potomkom starovekých Feničanov, je vlastná podnikavosť a pragmatizmus – a to je zrejme aj odpoveď na otázku v úvode.

Turizmus, zábava, ľahký offshore

Ekonomiku súostrovia vo veľkej miere ťahajú dve spomenuté odvetvia. Z historického pohľa-

du však tento malý národ fažil najmä zo strategickej polohy uprostred Stredozemného mora, ktoré bolo častým dejiskom veľkých, často až civilizacyjnych konfliktov. Malťania sa už veľmi dávno priklonili k Európe s jej hodnotami a ich územie zohralo úlohu nepotopiteľnej vojnovnej lode „tých dobrých“. Raz maltézske rytierov proti Turkom, potom Spojencov proti Hitlerovi. Vždy úspešne. Toto odhodlanie sa potom dočkalo nielen morálneho ocenenia, ale následne prinieslo nemalé benefity ekonomické, ako každá (alebo takmer každá) prítomnosť základní spriatelenej armády.

Vďaka uvedeným dejom môžu dnes turisti prichádzajúci na tento pohostinný ostrov obdivovať v jeho mestách cenné historické pamiatky najvyššieho rangu. Nájdú tu chrámy a paláce vyzdo-

bené umeleckými dielami hodnými akejkoľvek európskej metropoly (spomeňme aspoň známe meno Caravaggio), príjemnú atmosféru starých uličiek Valetty a jej predmestí, výhľady na more z dvadsaťmetrových hradieb a podobné bonusy. To všetko bolo vybudované za peniaze z fondov európskych panovníkov a vysokej šľachty počas

Rozvojové priority Malty: kreatívny priemysel, sofistikované výroby, turizmus, doprava a logistika.

uplynulých piatich storočí. Malťanom teda nebolo treba presvedčať o tom, aké výhodné je byť súčasťou zjednotenej Európy. Do Únie vstúpili v jednej vlne so Slovenskom a ostatnými východnými novými členmi.

Pokiaľ však ide o cestovný ruch, ten má, samozrejme, aj iné, trochu „živšie“ lákadlá ako kamenné pamiatky. Zóna hotelov, kasín a diskotiek na severe ostrova priťahuje návštevníkov nielen z Británie či Nemecka, ale napríklad aj z Ruska. Niektorí z nich si tu radi krátia čas v prestávkach finančného biznisu, ktorý na ostrove riešia pre seba alebo pre svojich menej viditeľných klientov.

Prezidentská návšteva aj o obchode

Dost silný ekonomický akcent mala aj návšteva slovenského prezidenta, ktorý k delegácii pribral zástupcov biznisu – firiem a podnikateľských asociácií, ale aj Slovenskej agentúry pre

Prezident George Abela a Ivan Gašparovič na Palácovom námestí vo Valette.

cestovný ruch. Totiž, ak Maltu navštívi ročne aj pár tisíc slovenských dovolenkárov, podľa I. Gašparoviča „nastal čas, aby Malťania začali objavovať krásy slovenských hôr a geotermálnych liečivých prameňov“. Prípadne k nám môžu prísť naučiť sa lyžovať, ako podotkol na podnikateľskom fóre šéf SACR Peter Belinský. Na druhej strane, akokoľvek kvalitné ekonomické väzby na relatívne vzdialený miništát majú pre slovenskú ekonomiku ako celok len symbolický význam. Niektoré odvetvia si tu však môžu doplniť svoje teritoriálne portfólio.

Ostrov je obľúbenou zastávkou výletných lodí.

„Naša hospodárska spolupráca v ostatných dvoch rokoch prešľapuje na mieste. Jej objem okolo 10 miliónov eur považujeme za veľmi nízky,“ konštatoval pred podnikateľmi z oboch krajín slovenský prezident. Potenciál je podľa neho oveľa vyšší. Našu krajinu prezentoval o. i. ako geograficky výhodnú z hľadiska dopravy a budovania logistických centier nadnárodného významu. „Možnú budúcu spoluprácu s Maltou vidíme v oblastiach podnikania s vyššou pridanou hodnotou, ako sú informačné technológie, elektrotechnický a automobilový priemysel alebo turizmus,“ povedal. Dodajme, že v súčasnosti maltský export do SR tvoria hlavne lieky, kým opačným smerom prichádzajú výrobky slovenských automobiliek a strojárske podnikov.

SR chce návštevníkom z Malty ponúknuť kúpele, lyžovanie či poľovačky.

S maltským kolegom Georgeom Abelom sa I. Gašparovič zhodol na tom, že obidve krajiny majú veľa spoločného. „Hoci sme malé krajiny, sme situovaní do priesečníka ekonomických záujmov Európskej únie. Máme spoločnú menu euro, ale aj kvalitný ľudský potenciál, dobré podnikateľské prostredie i tradície. Máme podobné domáce i zahraničnopolitické priority, podobné

predstavy, ako riešiť súčasné problémy Európskej únie,“ zdôraznil I. Gašparovič.

Osviežujúco blízki politici

Pozorný poslucháč na podnikateľskom fóre vo Valette sa mohol dozvedieť ešte trochu viac z vyjadrení členov domácich podnikateľských kruhov. „Ako optimista od prírody a zástupca miestnej podnikateľskej komunity, ktorá je známa svojou húževnatosťou, sa môžem o číslach nášho obchodu vyjadriť pozitívne, pretože ďalej sa už môžu iba zlepšovať,“ vyhlásil prezident

nikáčne technológie, liečivá či údržba lietadiel a lodí. Napodiv, skutočnosť, že je krajina taká malá, považuje za výhodu. „Jedným z hlavných benefitov na Malte z hľadiska podnikania je jej veľkosť. Dôsledkom je osviežujúco krátka vzdialenosť medzi firmami a tvorcami politiky, ako aj

Pohyby financií medzi Maltou a zvyškom EÚ je ťažké podchytiť v štatistikách.

rovnako tak krátka vzdialenosť od nápadu k akcii,“ povedal. Pri plánovaní investícií na Malte je teda podľa neho dobré uvedomiť si aj „softer values“ vrátane veľmi dobrej kvality života, z ktorej sa tešia obyvatelia ostrova.

Musíme si pomáhať

Z hľadiska hoci aj deravých štatistík, preniknúť na trh 300-tisícovej Malty je ako obchodovať so stotinou Nemecka. Aj keď by nebolo milé mať tu biele miesto, vo vzťahoch k tejto krajine napokon vždy prevážia iné hľadiská. Pre Slovensko je totiž dobré mať ochotných spojencov medzi Sicíliou a Líbyou, čo sa nedávno ukázalo napríklad pri evakuácii našich občanov počas krízy v posledne spomenutej krajine. Podnikavá a sebavedomá Malta môže poskyt-

V hlavnom meste Malty niekoľko dní viali slovenské zástavy.

Maltskej obchodnej, podnikateľskej a priemyselnej komory Tancred Tabone. „Súčasne vieme, že štatistiky obchodu sú len špičkou ľadovca. Obe naše ekonomiky sú čoraz viac tvorené službami a aktivitami, ktoré sa nedajú príliš dobre podchytiť ekonomickými štatistikami. Preto som si istý, že v integrovanej Európe a globalizovanom svete existuje mnoho ďalších výmen medzi Slovenskom a Maltou, ktoré nie sú zachytené v oficiálnych štatistikách,“ dodal. Podľa šéfa obchodnej komory je Malta atraktívne miesto pre investície do podnikov v odvetviach, ako sú finančné služby, informačné a komu-

núť aj viacero príkladov hodných nasledovania v oblasti prístupu k biznisu, ekonomickej stratégie štátu (máme vari na Slovensku podobný program, ako je maltská Vizia 2015 so 4 superprioritami ekonomického rozvoja?) či vysokej miery využitia prírodno-geografických daností. Mal by byť vítaný každý kontakt a informačný kanál, prostredníctvom ktorého spoznáme u iných ich recepty na úspech. Do tejto kategórie možno zaradiť aj septembrovú prezidentskú návštevu v malej, no neobvykle životaschopnej krajine.

Juraj Filin
Foto: autor

Zdravie je v našich rukách

Ako eliminovať hrozbu civilizačných chorôb a rakoviny

Byť zdravý je pre každého človeka nepochybne jednou z najvýznamnejších hodnôt.

Napriek tomu je aj dnes ešte stále mnoho ľudí, ktorí si hodnotu svojho zdravia začnú uvedomovať až potom, čo vážne ochorejú. Navyše, dobré zdravie sa nedá kúpiť. Kvalitné zdravie je čiastočne darom našich predkov. To však nestačí. Tento dar sa dá ľahko premrhať. Ak si chceme zdravý „korienuk“ uchovať, musíme pre to niečo aj sami urobiť. Naším príspevom k posilneniu a uchovaniu pevného zdravia je správna životospráva. Jej významnou súčasťou je zdravá výživa. Je vecou slobodného výberu každého jedinca, či bude viesť zdravý životný štýl alebo sa vydá na cestu nevšímavosti k hodnotám vlastného zdravia a bude sa riadiť falošným heslom, že „čo mi chutí, to mi prospieva“. Navyše, zastávať zásady zdravej výživy neznamená propagovať askézu a odriekanie. Aj zdravá strava je mimoriadne kvalitná a chutná a prináša veľký kulinársky pôžitok.

Stres treba kompenzovať

Netreba zvlášť zdôrazňovať, že zásady zdravej životosprávy sú obzvlášť dôležité pre ľudí, ktorí sú dlhodobšie vystavení vysokému pracovnému nasadeniu a stresom. Rýchle pracovné tempo, veľká zodpovednosť, túžba po úspechoch a uznaní, neustála časová tieň na nadbytku povinností, ktoré treba vykonať súbežne v krátkom čase, ako aj obavy z možného pracovného zlyhania a jeho neblahých sociálno-ekonomických následkov – to sú časté atribúty manažérskej práce a vedúcich pracovných postov. Dlhodobé pôsobenie pracovných stresov organiz-

mus vyčerpáva. Je preto veľmi aktuálna potreba kompenzácie týchto negatívnych sprievodných javov manažérstva a podnikania častým a pravidelným zaraďovaním relaxu, a to nielen vo forme pasívneho odpočinku a dostatku spánku, ale aj aktívnej a výdatnej pohybovej zložky. Telesná aktivita znižuje následky duševného stresu, zlepšuje cirkuláciu a krvný tlak a priaznivo vplyva na hormonálnu a látkovú rovnováhu v organizme. V neposlednom rade je výdatný pohyb schopný

Aj zdravá strava je mimoriadne kvalitná a chutná a prináša veľký kulinársky pôžitok.

odbúrať pocity depresie a zlepšiť celkovú náladu. Zdravá výživa obsahuje mnoho biologicky aktívnych látok a imunonutrientov, ktoré potláčajú prejavy zápalu, pôsobia preventívne proti vzniku a rastu nádorov a pomáhajú odstraňovať negatívne dôsledky oxidatívneho stresu.

Jednoduché zásady

Zásady zdravého životného štýlu sú dnes dopodrobna opísané a jasne sformulované. Všetky tieto zásady sú podložené početnými vedeckými prácami. Významní odborníci pravidelne vydávajú štandardné odporúčania a návody, ako postupovať. Popredná medzinárodná organizácia, ktorá sa zaoberá zdravým životným štýlom a jeho významom pri prevencii zhubných nádorov (pozn.: World Cancer Research Fund, WCRF) v súlade s heslom: „Zastavme rakovinu ešte predtým, ako sa začne!“, zhŕňa poznatky najmodernejšej svetovej vedy a výskumu pre širokú verejnosť do troch základných odporúčaní:

1. Jedzte prevažne rastlinnú potravu, obmedzte červené mäso a vyhýbajte sa údenému mäsu.
  2. Buďte fyzicky aktívni každý deň, akoukoľvek formou a najmenej 30 minút.
  3. Udržujte si zdravú hmotnosť po celý život.
- Na záver nezabúda pripomenúť známu a stále platnú podmienku zdravého života: **Nefajčite!**

Hrozba obezity

Obezita, cukrovka, srdcovo-cievne choroby a rakovina sú zdravotné hrozby, ktoré majú blízky vzťah k výžive a k životnému štýlu. Vo Veľkej Británii trpia dve tretiny dospelaj populácie na nadváhu alebo obezitu a štvrtina dospelaj populácie je obézna. Spomedzi detí trpí tretina na nadváhu alebo obezitu a pätina je obézna. Kým výskyt nadváhy a tučnosti u dospelých je stabilný, u detí má stále stúpajúci trend. Predpovede varujú, že pri takomto nepriaznivom trende bude v roku 2050 až 90 percent populácie trpieť na nadváhu alebo obezitu a takmer 70 percent ľudí bude tučných. Podobné dáta platia aj pre Slovensko a ostatné priemyselne rozvinuté krajiny. Zvrátiť tento nepriaznivý vývoj možno pomocou rôznych ozdravných opatrení, a to tak zo strany každého jednotlivého človeka, ako aj na celospoločenskej úrovni. Zatiaľ sa zdá, že začať s pozitívnou zmenou musí predovšetkým každý človek sám od seba. Pamätajte, že vzniku až jednej tretiny zhubných nádorov sa dá zabrániť zdravou výživou. A jesť sa dá predsa zdravo aj chutne zároveň.

Na čo teda čakáte? Začnite s ozdravením svojho života ešte dnes! Nečakajte na choroby, ale začnite teraz, kým ste zdraví a kým je ešte čas! Výsledok za to určite stojí...

MUDr. Peter Minárik,
ONLIFE, s. r. o.
www.onlife.sk

Desatoro zdravia

Každé z odporúčaní WCRF sa skladá z niekoľkých detailnejších, veľmi praktických a ľahko dosiahnuteľných predpisov. Spolu ich je desať, čiže akési „desatoro“. Pre názornosť ich uvedieme v doslovnej citácii.

Odporúčania na prevenciu rakoviny:

1. Buďte čo najštiphlejší, ale nie podvyživení.
2. Buďte fyzicky aktívni, a to najmenej 30 minút denne.
3. Vyhýbajte sa sladeným nápojom a obmedzte konzumáciu potravy s vysokým

obsahom energie. Obmedzte potravu, do ktorej sa pridal cukor, je bohatá na tuk a chudobná na vlákninu.

4. Jedzte viac zeleniny, ovocia, celozrnných cereálií a strukovín.
5. Obmedzte konzumáciu červeného mäsa (napríklad bravčového, hovädzieho, jahňacieho) a vylúčte konzumáciu údenín.
6. Ak konzumujete alkoholické nápoje, obmedzte ich pitie maximálne na dva bežné nápoje denne pre muža a maximálne na jeden bežný nápoj denne pre ženu.
7. Obmedzte konzumáciu slaných potravín a potravín údených soľou.

8. Preventívne používanie doplnkov výživy konzultujte s lekárom.

9. Nefajčite.
10. Pacienti liečení na rakovinu nech po liečbe dodržiavajú všetky uvedené zásady prevencie rakoviny.

Špeciálne odporúčania pre dojčiace matky:

11. Dojčiace matky nech krmia svoje deti počas prvých 6 mesiacov výlučne materským mliekom. Potom nech pridávajú do výživy dojčiat ďalšie tekutiny a potravu.

VYskladajte si celoročnú zdravotnú starostlivosť

a získajte ProCare balíky+,
ktoré naozaj potrebujete

- + ProCare je lídrom v poskytovaní nadštandardnej zdravotnej starostlivosti na Slovensku.
- + ProCare poskytuje komplexnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť s dôrazom na kvalitu a individuálny prístup.
- + ProCare – zdravotná starostlivosť, ktorú si **VY**beriete.

Imunita v kabelke

Počas sychravej jesene sa nám zdá, že o svoju energiu prichádzame akosi rýchlejšie. Do rovnováhy a pohody sa dostávame ťažšie. Vtedy často siahame po doplnkoch výživy, aby sme telu trochu pomohli. Probiotiká Pearls Winter sú ideálne na každodennú podporu imunitného systému. Probiotiká sú baktérie mliečneho kvasenia, ktoré sa prirodzene nachádzajú v našom organizme.

V črevách, ale aj v slizniciach dokážu spoluporozhodovať, dokonca rozhodovať o našom zdraví. Vôbec by sme o nich nemuseli hovoriť, keby sme nevedeli až taký „vyspeľý“ život, ktorého dôsledkom sú civilizačné choroby. Probiotiká si môžeme doplniť konzumáciou jogurtov a mliečnych výrobkov, ktoré ich obsahujú, musíme ich však skladovať v chladničke. Probiotiká Pearls sú iné. Vďaka japonskej technológii obalu

môžeme perly skladovať pri teplote až do 30 °C. Pribalme si ich na dovolenku, do práce, majme ich kedykoľvek pri sebe. Jedna perla denne dostane do čriev až 64 miliárd živých baktérií, čo je šesťkrát viac, ako majú iné prípravky. JM

Milosrdní bratia získali ďalší certifikát kvality

Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia v Bratislave patrí v súčasnosti k najkvalitnejším zdravotníckym zariadeniam na Slovensku. Potvrďuje to aj fakt, že opäť obhájila certifikát kvality systému manažérstva. Certifikát s pomerne prísnyimi kritériami osvedčuje vysokú kvalitu poskytovaných služieb, ako aj bezpečnosť realizovaných výkonov a zdravotníckych postupov pre pacientov. Potvrďuje tiež zadokumentovanie všetkých zvolených postupov použitých v poskytnutej zdravotníckej starostlivosti.

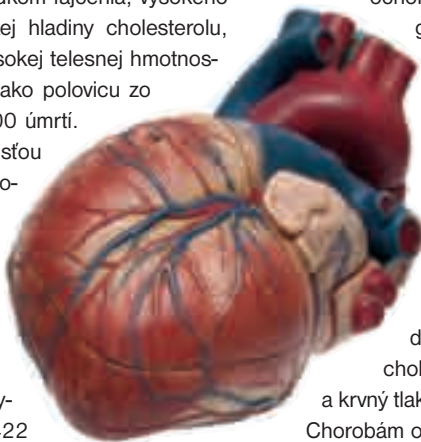
Nemocnica v centre Bratislavy, ktorej zriaďovateľom je hospitálska rehoľa sv. Jána z Boha – teda rehoľa Milosrdných bratov, získala certifikát manažérstva kvality už v roku 2006 ako vôbec prvé neštátne zdravotnícke zariadenie na Slovensku. Odvtedy každý rok potvrdzuje svoje kvality v procese recertifikácie a preukazuje skvalitňovanie služieb pacientom.

Choroby srdca a ciev si vyžiadali tisíce obetí

Ochoreniam srdca a ciev podľahlo v minulom roku 28 541 Slovákov, čo je približne rovnako ako predtým. Kardiovaskulárne ochorenia, ktoré sú najmä dôsledkom fajčenia, vysokého krvného tlaku, vysokej hladiny cholesterolu, cukrovky, stresu a vysokej telesnej hmotnosti, tak zapríčinili viac ako polovicu zo všetkých, vyše 53 000 úmrtí.

Slovensko sa úmrtnosťou na srdcovocievne ochorenia zaraďuje na jedno z najhorších miest v Európe.

Najčastejšou príčinou bola chronická ischemická choroba srdca, ktorá si vyžiadala životy 13 422 ľudí, pričom postihovala podobne mužov aj ženy. Ako ďalej vyplýva z údajov Štatistického úradu SR, na druhom mieste je akútny infarkt myokardu, ktorému podľahlo 3 218 obyvateľov. Medzi ďalšie najčastejšie príčiny úmrtia v dôsledku kardiovaskulárnych ochorení patria i mozgový infarkt (2 841 úmrtí), srdcové zlyhanie (1 627), porážka (1 302), ateroskleróza (841 úmrtí), mozgové

krvácanie (829), hypertenzná choroba srdca (654) a pľúcna embólia (520).

Ľudia môžu riziko vzniku kardiovaskulárneho ochorenia a výskytu cievnej mozgovej príhody zistiť pomocou sledovania faktorov, akými sú tlak krvi, hladina cholesterolu a glykémia, obvod pásu a BMI. Ako prevenciu preto odborníci odporúčajú dodržiavať Kód zdravého srdca 0-30-5-120-80. Ten symbolizuje nefajčenie, 30 minút fyzickej aktivity denne, hladinu celkového cholesterolu nižšiu ako 5 mmol/l a krvný tlak nižší ako 120/80 mmHg.

Chorobám obehovej sústavy možno predchádzať najmä pravidelným cvičením a zdravou stravou bohatou na vlákniny s nízkym obsahom soli a tukov, ako aj stravou bohatou na zeleninu a ovocie. Za najzávažnejší rizikový faktor srdcovocievnych ochorení sa považuje vysoký tlak krvi, ktorý súvisí najmä s nadmernou konzumáciou slaných jedál. Iba desať percent slovenskej populácie nemá žiadny rizikový faktor vzniku kardiovaskulárnych ochorení.

Nové auto pre malých pacientov

Liga proti rakovine (LPR) prispela z prostriedkov zbierky Dňa narcisov sumou 16 000 eur na nákup automobilu, ktorý bude slúžiť na individuálnu prepravu detských onkologických pacientov z oddelenia detskej onkológie a hematológie Detskej fakultnej nemocnice Košice. Ide o prvý projekt bezplatnej individuálnej prepravy onkologicky chorých detí v rámci Košického a Prešovského kraja.

Liga proti rakovine a združenie Svetielko pomoci spoločne štartujú projekt Svetielko pomoci na kolesách, možno ho realizovať i vďaka výnosu 15. ročníka Dňa narcisov, počas ktorého sa vyzbieralo viac ako 900 000 eur. LPR pokryla náklady na nákup automobilu. Svetielko pomoci

ci bude hradíť prevádzkové náklady súvisiace s projektom.

„Nápad individuálnej prepravy vznikol na základe rozhovorov s rodičmi detí liečených na detskej onkológii, ktorým môže takáto služba výrazne pomôcť v nelahkej situácii súvisiacej s ochorením dieťaťa. Nie každý rodič má možnosť individuálnej prepravy do nemocnice či z nej alebo na nevyhnutné ambulantné liečebné procedúry,“ uviedla výkonná riaditeľka LPR Eva Kováčová.

Nový automobil odovzdali Svetielku pomoci koncom júla za účasti predstaviteľov nemocnice a detskej onkológie. Bezplatná prepravná služba pre detských onkologických pacientov bude k dispozícii sedem dní v týždni.

O pupečníkovú krv zo Slovenska majú vo svete záujem

Pupečníková krv sa využíva pri nepríbuzenských transplantáciách.

Verejná banka pupečníkovej krvi Eurocord-Slovakia doteraz získala celkovo 4 630 jednotiek pupečníkovej krvi od mamičiek darkýň. Z odobratej krvi sa na základe prísnej legislatívy a medzinárodných medicínskych štandardov selektuje pupečníková krv vhodná na účely nepríbuzenskej transplantácie. V slovenskej verejnej banke je v súčasnosti k dispozícii 1 691 jednotiek zaradených do medzinárodnej databázy darcov pupečníkovej krvi a kostnej drene. Tieto jednotky sú k dispozícii pacientom z celého sveta.

Záruka vysokej kvality

Záujem zahraničných kliník o našu pupečníkovú krv dokazuje, že krvné preparáty z laboratórií Eurocord-Slovakia dosahujú špičkovú

kvalitatívnu úroveň. Spomedzi 44 registrov sveta, ktoré poskytujú darovanú pupečníkovú krv cez medzinárodnú sieť BMDW, má práve slovenská banka jednotky s najvyšším poč-

tom buniek (podľa výročnej správy BMDW 2010). Počet buniek podaných pacientovi je dôležitý pre úspech transplantácie.

Jednotky putovali aj do USA

Bez pomoci nadácií, firemných a individuálnych darcov by sa však rozvoj verejnej banky nemohol plnohodnotne realizovať. V roku 2011 do zahraničných transplantačných centier zaslala už 9 jednotiek pupečníkovej krvi od slovenských darkýň. Konkrétne išlo o nemocnice v USA, Maďarsku, vo Francúzsku, v Dánsku, Izraeli, Holandsku a Kanade. Počet jednotiek pupečníkovej krvi vo verejnej banke stúpa aj vďaka grantu Rozširovanie verejnej banky pupečníkovej krvi na Slovensku. Cieľom realizácie projektu bolo najmä zvýšiť počet jednotiek pupečníkovej krvi vo verejnej banke, ako aj medializácia významu verejnej banky a vzdelávanie širokej verejnosti so zámerom zvýšiť povedomie o problematike pupečníkovej krvi.

VN

Foto: EC

Liga proti rakovine pomáha aj v Košiciach

Finančný dar v hodnote 14-tisíc eur poskytla Liga proti rakovine (LPR) oddeleniu patológie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) Košice, ktoré vďaka podpore LPR oddelenie zaviedlo minulý rok do praxe nový typ genetického vyšetrenia – takzvanú molekulárno-cytogenetickú vyšetrovaciu metódu FISH (fluorescenčná in situ hybridizácia). Za tohtoročné prostriedky od LPR kúpilo oddelenie ďalšie diagnostické súpravy.

„Oddelenie patológie UNLP Košice tak rozšíri spektrum poskytovaných vyšetrení. Okrem doposiaľ poskytovaného vyšetrenia karcinómu mliečnej žľazy a jedného špeciálneho typu nádoru mozgu bude toto pracovisko schopné skvalitniť a výrazne urýchliť diagnostiku predovšetkým v oblasti niektorých vzácnych malígných, teda zhubných nádorov detského veku,“ uviedol primár oddelenia patológie UNLP Marián Švajdler. Ako dodal, metóda FISH deteguje konkrétne chromozómy alebo ich časti priamo v nádorovom tkanive a umožňuje stanovenie presnej dia-

gnózy, prognózy alebo predpovedá úspešnosť konkrétnej onkologickej liečby. TA

Posilnite si imunitu už teraz!

Sychravé jesenné počasie nás neraz prekvapí prechladnutím, chrípkou či angínou. Čas strávený liečbou v domácom prostredí nevyhovuje zamestnávateľovi, ale neoplatí sa ani zamestnancovi. Ako sa obrniť proti vírusom a cielene posilniť imunitu už teraz?

Najčastejším prejavom oslabenej imunity sú vírusové a bakteriálne infekcie.

Reč je o nepríjemných zápaloch priehradiek, mandlí, hnisavej angíne či zápaloch stredného ucha. Časté ochorenia z detstva si zasa môžeme „preniesť“ aj do dospelosti. Pri liečbe infekcií a zápalu sa v súčasnosti prejavuje tendencia obmedzovať antibiotiká a používať ich len pri bakteriálnych komplikáciách.

Veľký dôraz sa kladie na prípravky posilňujúce imunitu, napríklad vitamíny, bioprvky a rôzne bakteriálne a chemické imunomodulátory. Pri oslabenej imunitě je vhodné podávať preparáty prírodného pôvodu, ako je napríklad liek Wobenzym.

„Tento preparát posilňuje imunitu a priaznivo ovplyvňuje zápaly, zmiernuje opuchy a zdurené sliznice. Pri antibiotickej liečbe uľahčuje prienik antibiotík do tkanív. Užívanie Wobenzymu počas samotnej liečby chrípkou či respiračného ochorenia pomáha jeho rýchlejšiemu odzneniu,“ hovorí Karel Nouza z Centra klinickej imunológie v Prahe. Wobenzym obsahuje proteolytické enzýmy prírodného pôvodu – z tropického ovocia pochádzajúci bromelín a papaín, zatiaľ čo trypsín a chymotrypsín sú živočíšnej povahy. Pozitívne účinky enzýmov na posilnenie imunitného systému sa prejavujú už mnoho rokov, možno ich užívať dlhodobo.

VN

Karel Nouza

Cítte sa fajn aj v sychravom počasí

Odborníčka na zdravý životný štýl radí, ako si s radosťou vychutnať jeseň.

Jeseň je podľa niektorých ľudí najkrajšie ročné obdobie, pretože príroda sa oblečie do nového šatu žiariaceho všetkými farbami. Vrtochy rozmarného počasia sú však najlepšie viditeľné práve počas jesene. Slnčné dni sa rýchlo striedajú so sychravými, ktoré nikomu z nás nezlepšia náladu. Premenné počasie spôsobuje nášmu organizmu aj viaceré ťažkosti. Poradíme vám, ako si môžete vychutnať jeseň s radosťou a s úsmevom na tvári a pritom sa naplno tešiť z každej chvíľky.

Odolnosť organizmu proti jesenným neduhom a sila nášho imunitného systému sú zrkadlom nášho životného štýlu. „Správny životný štýl je prítomným výsledkom nášho aktívneho pohybu, duševnej rovnováhy a pravidelnej a vyváženej stravy,“ hovorí Lucia Medeková, odborníčka na fitness a zdravý životný štýl.

Vyhľadli ste po prechádzke?

Po jesennej prechádzke pestrofarebnou prírodou dobre padne výdatné jedlo, ktoré pripravíte rýchlo a jednoducho. Ťažkým jedlám sa radšej vyhnite. Namiesto toho si pripravte šalát z paradajok, uhorky, cibulky a rukoly, do ktorého pridáte hydinovú dusenú šunkku. Vďaka zloženiu je vhodná aj pre celiakov, pretože neobsahuje lepok. „Hydinové mäso je bohaté na stopové prvky a minerálne látky, ako sú zinok, selén a železo, ktoré posilňujú imunitný systém,“ dodáva L. Medeková. K šalátu môžete servírovať napríklad chrumkavé celozrnné alebo pšeničné rožky. Ich zloženie vyhovuje kritériám racionálnej výživy. Obsahujú vysoký podiel vlákniny a sú obohatené o selén a vitamín E.

Zdravá desiata za niekoľko minút

Jeseň je neodmysliteľne spätá tiež so školskými povinnosťami a ochoreniami našich ratolesť. Ak chcete svoje deti ochrániť pred nepriaznivými vplyvmi počasia, môžete im za pár minút pripraviť jednoduchú a zdravú desiatu. Odporúčame vyskúšať viacvrstvný chlieb (napríklad od výrobcu Penam), ktorý je bohatým zdrojom vlákniny a je posypaný ovsenými vločkami, ktoré sú bohaté na zdraviu prospešné beta-glukány. Chlebič môžete obložiť morčacou šunkou (napr. značky Hyza). Obsahuje plnohodnotné

bielkoviny potrebné pre zdravý rast a vývoj ľudského tela. Má nízky obsah tuku a neobsahuje alergény. Desiatu môžete dozdobiť uhorkou, paradajkou alebo šalátom, fantázii sa medze nekladú.

Výživná večera po náročnom dni

Po namáhavom dni určite oceníte prípravu nenáročnej večere. Výborným tipom je zeleninová omeleta s kuracou debrecínkou. Ako príloha sa k omelete výborne hodia ľahké celozrnné chlebičky s vysokým obsahom prirodzenej vlákniny. „Celozrnné pečivo je prospešné pre ľudský organizmus z hľadiska budovania imunity a je skvelou prevenciou obezity, vysokého krvného tlaku a cukrovky,“ hovorí L. Medeková.

Aby sme boli v pohode nielen na jeseň, potrebuje každý organizmus trošku našej pomoci – pohyb, vyváženú stravu a dostatok oddychu. Ak totiž bude v poriadku náš organizmus, nepokazí nám náladu ani dážd' klopkajúci na okno či zachmúrená obloha. Inšpirujte sa nasledujúcimi 7 užitočnými tipmi od Lucie Medekovej pre pohodu tela i duše.

1. Budujte imunitu vitamínmi

Na vybudovanie imunity je veľmi dôležité pravidelné zásobovanie organizmu vitamínmi a minerálmi. Pomôže nám nielen zelenina, ale najmä zrelé sezónne ovocie, ako aj probiotiká, ktoré pozitívne ovplyvňujú trávenie. Najmä v čase sychravého počasia je dobré vyhýbať sa miestam s veľkým počtom ľudí.

2. Hýbte sa

Pohyb je základom zdravého fungovania celého organizmu. Ak sa budete pravidelne pohybovať a svoje telo primerane zaťažovať, zvýšite

jeho funkčnosť, odolnosť a imunitu. Telo udržíte v kondícii, ak ho aspoň trikrát do týždňa precvičíte ľubovoľnou aktivitou, napríklad chôdzou.

3. Pitný režim nadovšetko

Prísun tekutín rozložte rovnomerne na celý deň. Voda a nesladené bylinkové čaje vyplavujú z tela škodlivé látky a nedovolia vírusom usadiť sa. V pitnom režime obmedzte sladké a sytené malinovy, sladené vody a tvrdý alkohol.

4. Skladba stravy posilní váš organizmus

V zaťažujúcom jesennom období je pre naše telo dôležitý aj správny výber potravín. Celozrnné pečivo obsahuje vitamíny, minerály, antioxidanty a esenciálne mastné kyseliny.

To všetko ovplyvňuje a podporuje našu imunitu. Celozrnné pečivo slúži aj ako prevencia obezity, vysokého krvného tlaku a cukrovky. Ďalšou zo základných zložiek stravy by malo byť hydínové mäso. Obsahuje vysoký pomer stopových prvkov a minerálov a má tiež nízky pomer tukov. Súčasťou jedálneho lístka by malo byť aj ovocie a dostatok zeleniny.

5. Spite aspoň sedem hodín denne

Každý deň doprajte telu aspoň sedemhodinový oddych v podobe spánku. Pamätajte na to, že iba dobre vyspatý človek má pozitívne myslenie, uvoľňujú sa mu hormóny šťastia – endorfíny, a zďaleka ho obchádzajú nebezpečné vírusy. Relaxovať môžete aj aktívne – pohybom.

6. Dobrá nálada = pohoda

Nie nadarmo sa hovorí, že smiech je najlepší liek na všetky neduhy. Priatelia a rodina s vami radi podniknú výlety do prírody plnej jesenných vôní a farieb. Alebo sa vráťte do detských čias púšťaním šarkana.

7. Vyťažte z jesene čo najviac!

Vychutnajte si posledné teplé dni s košíkom ovocia alebo sa prejdite po lese plnom listia, ktoré hýri všetkými farbami. Svieži jesenný vzduch je najlepšia vzpruha pre organizmus.

VN/JH

Spracované z podkladov Penam a Hyza

Aké typy bolesti nás môžu sužovať?

Bolesť sa môže prejavovať ako bodavá, tlaková, páľčivá, zvieravá, kolikovitá, plošná či ohraničená.

Podľa dĺžky trvania delíme bolesť na akútnu a chronickú. Kým akútna upozorňuje na to, že niečo nie je v poriadku (rovnako ako napr. zvýšená teplota), a teda je užitočná, chronická je sama osebe ochorením a musí sa liečiť s pomocou odborníka.

Akútna bolesť

Akútna bolesť priamo súvisí s vyvolávajúcou príčinou a vzniká napríklad pri poškodení tkaniva úrazom, chorobou alebo operačným zákrokom. Spája sa aj s ďalšími reakciami organizmu, ako sú potenie, zvýšený krvný tlak, búšenie srdca, úzkosť, rozšírenie zreníc. Akútna bolesť vzniká okamžite po podnete, má náhly začiatok, je ostrá a páľčivá. Môže trvať niekoľko hodín, dní alebo týždňov. Často doznieva spontánne, ak je

intenzívna, väčšinou si vyžaduje tlmenie bežným dávkovaním analgetík. Liečba akútnej bolesti býva účinná a jednoznačná.

Akútnu bolesť delíme na:

- akútnu krátkodobú (bežná) bolesť – napr. chrbtice, pohybového systému, bolesť zubov,
- akútnu intenzívnu bolesť – pooperačná, poúrazová, popáleninová,
- prelomovú bolesť – akútne zhoršenie chronických bolestí, najmä pri onkologických ochoreniach,

d) špecifické formy bolesti – napr. migrenózna, neuralgická (vzniká prudkým dráždením hlavových a periférnych nervov), ischemická, vyžaduje si špecifickú liečbu.

Chronická bolesť

Pretrváva dlhodobo (viac ako 3 mesiace) a obyčajne ju nesprevádzajú také reakcie organizmu ako akútnu, pretože telo sa na ňu postupne adaptuje, zvykne si na ňu. Chronická a opakujúca sa bolesť je špecifickým zdravotníckym problémom, je samostatným ochorením. Jej liečba je zložitejšia a často si vyžaduje spoluprácu odborníkov z viacerých odborov. Zle reaguje na liečbu analgetikami a vyžaduje si komplexný prístup liečby (lieky, psychoterapiu, rehabilitácia atď.).

Chronická bolesť sa delí na:

- nenádorovú chronickú bolesť – napríklad bolesti chrbta, ktoré sa objavujú vekom alebo po operácii chrbtice, bolesť kĺbov pri artróze, bolesti hlavy, bolesti spojené s poškodením nervov (napr. pri cukrovke či borelióze), bolesti svalov a väziva, bolesti po niektorých operáciách,
- nádorovú chronickú bolesť – zahŕňa rôzne bolestivé stavy, ktorými môžu trpieť pacienti s nádorovým ochorením. Môžu byť spôsobené samotným nádorom, pri jeho prerastaní či tlakom na iné orgány, ako aj onkologickou liečbou (po operácii, chemoterapii či rádioterapii).

Delenie podľa pôvodu

Nociceptívna bolesť – hovoríme tiež o somatickej bolesti, vzťahuje sa priamo ku skutočnému poškodeniu tkaniva, najmä kĺbov, šliach, väzov, svalov a ciev. Vzniká podráždením receptorov, ktorými sa bolesť vníma. Môžu byť v koži, svaloch a kĺboch – vtedy hovoríme o somatických receptoroch, alebo sú priamo v jednotlivých orgánoch – vtedy ide o viscerálne receptory.

Somatickú bolesť je obyčajne jednoduché lokalizovať a popísať, kým orgánová (viscerálna) bolesť sa môže šíriť aj do zdravých častí tela a skomplikovať tak diagnostiku príčiny.

Neuropatická bolesť – vzniká ako dôsledok poškodenia nervového systému na rôznej úrovni, teda nie podráždením receptorov. Pôsobenie podnetov na organizmus môže byť skreslené, a tak môže pacient vnímať ako bolesť aj ľahký dotyk oblečenia či pohladenie.

Nervové štruktúry môžu byť poškodené v dôsledku zápalu, infekcie či nádoru. Poškodenie môže vzniknúť aj ako dôsledok liečby (napríklad po ožarovani) a objavuje sa aj pri niektorých ochoreniach, napr. pásovom opare, zápale nervov, cukrovke, cievnych ochoreniach, poúrazových a pooperačných stavoch a pod.

Psychogénna bolesť – prejavuje sa u citlivých ľudí na psychickom podklade.

Liek pomáha len vtedy, ak sa užíva správne

Každého z nás niekedy trápi bolesť. Cieľom septembrovej edukačnej kampane s názvom Mesiac bez bolesti je zvýšiť povedomie širokej verejnosti o bolesti a jej liečbe, ako aj o možnostiach samoliečby a správnom užívaní analgetík. Cieľom je tiež vysvetliť význam príbalových letákov. Ak sa totiž liek užíva podľa odporúčania, nie je dôvod obávať sa vedľajších účinkov či zdravotných následkov.

Terčom skreslených informácií v médiách je nezriedka ružová tabletky proti bolesti s účinnou látkou ibuprofén. Najčastejšie sa objavujú informácie o nebezpečných vedľajších účinkoch, no nehovorí sa už, že vznikli mimo bežnej samoliečby. Jedna z medializovaných správ sa týkala štúdie výskumníkov zo švajčiarskej univerzity, podľa ktorej údajne Ibalgin

spôsobuje u pacientov zdravotné komplikácie, a to pri bežnom dávkovaní. Štúdia pritom hodnotila pacientov, ktorým bol podávaný jeden zo siedmich protizápalových liekov proti bolesti, medzi nimi aj účinná látka ibuprofén, nie však osobitne

liek Ibalgin. V štúdiu boli sledovaní pacienti, ktorí sa liečili pod dohľadom lekára, užívali ibuprofén dlhodobo a v dávke, ktorá až dvojnásobne prekračuje maximálnu odporúčanú dennú dávku pre samoliečbu. Tieto dávky boli adekvátne vzhľadom na ich ochorenie, no rozhodne ide o liečbu, ktorá musí prebiehať pod dohľadom odborníka.

Ďalšie nepravdivé informácie sa objavili v súvislosti s farbivom, vďaka ktorému má liek svoju charakteristickú ružovú farbu. Ide o farbivo E 127 erytrozín, čo je látka zákonne povolená na Slovensku aj v rámci EÚ na použitie v liečivách. Toto farbivo je hodnotené ako bezpečné a neškodné. Navyše, množstvo farbiva, ktoré liek Ibalgin obsahuje, je minimálne a neprináša žiadne zdravotné riziká. Erytrozín sa v malom množstve používa napríklad aj v jahodových či čerešňových kompótoch. Možné nežiaduce účinky liekov proti bolesti sú známe, no nijako nesúvisia s použitým farbivom. Naopak, charakteristická farba lieku je výhodou, keďže znižuje riziko zámene najmä u pacientov, ktorí užívajú viacero rôznych liekov.

V prospech „ružovej tabletky“ hovorí aj rokmi overená účinnosť a bezpečnosť (jeho výroba začala už v roku 1979). Dodnes sa ním liečili milióny spokojných pacientov.

VN

Foto: SXC

Foto: IO

Tradičná bonboniéra v novom obale

Najobľúbenejšia slovenská bonboniéra – Tatiana – sa objavila v obchodoch v štýlových obaloch. Nový obal je modernejší a príťažlivejší, napriek tomu však priaznivci Tatiana v regáloch obchodov zaručene ľahko nájdú a spoznajú. Vďaka novému obalu a tradičnej chuti, ktorú všetci milujú, ostáva skvelým darčekom pre potešenie seba a druhých.

Tatiana predstavuje rokmi overenú, tradičnú obľúbenú chuť čokoládových bonbónov plnených lahodným nugátovým krémom vnútri s lieskovým orieškom, ku ktorým pribudli ďalšie dve lahodné plnky, čokoládový krém v horkej čokoláde a kocosový krém v mliečnej čokoláde.

Tatiana je osvedčená slovenská značka. Už 31 rokov sa vyrába v bratislavskom podniku Figaro na Račianskej ulici, ktorý je jediným slovenským výrobcem čokolády a bonbónov a z ktorého sa vôňa čokolády už roky šíri celou štvrtou. Do dnešného dňa bolo vyrobených už niekoľko tisíc ton týchto bonbónov. VN

Svetová výroba obilnín sa má zvýšiť

Produkcija obilnín vo svete by sa mala v sezóne 2011/2012 podľa prognózy Medzinárodného výboru pre obilniny (International Grains Council, IGC) zvýšiť o 3,5 percenta na 1,808 miliardy ton. Vyplyva to z aktuálnej správy Agrárnych trhových informácií Slovenska (ATIS). Obchod s obilninami vo svete by mal vzrásť približne o 1,3 percenta na 243 miliónoch ton. Spotreba obilnín v porovnaní s predchádzajúcim obdobím vzrastie o 1,4 percenta na 1,821 miliardy ton. Svetové zásoby sa znížia približne o 3,7 percenta na 339 miliónoch ton. Produkcia pšenice sa v sezóne 2011/2012 očakáva na úrovni 666 miliónoch ton, teda mala by narásť o 2,5 percenta. Produkcia kukurice sa medziročne zvýši výraznejšie, približne o 4 percentá na 858 miliónoch ton. Spotreba by mala dosiahnuť 861 miliónoch ton, teda vzrásť o 1,4 percenta.

Domáca vinotéka

Dokonalý gastronomický zážitok si môžete dopriať aj doma. A nemyslíme tým teraz iba prvotriedne delikatesy, ktoré si vďaka zvyšujúcej sa kultúre stolovania môžete bez väčšej námahy dopriať takmer hocikedy. K dobrému jedlu totiž odjakživa patrí aj lahodný nápoj. Kráľovský mok vychladený a servírovaný tak, ako sa patrí. Nemusíte byť expert na víno, aby ste vedeli, že biele a červené sa skladujú i pijú pri rôznej teplote. Biele a ružové víno sa odporúča konzumovať vychladené na 10 – 15 stupňov Celzia, červené znesie o niečo viac – podáva sa pri teplote 16 – 18 stupňov Celzia. Správne uskladnené víno by malo spĺňať štyri základné atribúty: konštantnú teplotu, vyhovujúcu vlhkosť, prítmie a požadovaný pokoj. S vinotékou značky Fagor si kvalitné víno na párty či k romantickej večeri vo dvojici vychutnáte tak, ako si tento kráľovský nápoj skutočne zaslúži. Vinotéka VT-12 BIZONE uchováva vína v optimálnom a pokojnom prostredí. Vinotéka je dvojzónová, preto v nej môžete mať pripravené biele aj červené víno alebo si môžete zvoliť jednu zónu na dlhodobé skladovanie a v druhej nastaviť teplotu odporúčanú na konzumáciu. Vinotéka s termoelektrickým systémom chladenia má kapacitu 12 fliaš, 5 výsuvných polic, elektronické ovládanie teploty (teplotný rozsah je 10 – 18 °C), digitálny displej, priehľadné dvere s dvojítmym sklom a osvetlený interiér. Vinotéka predstavuje originálny a štýlový darček pre milovníkov prvotriedneho vína. Kúpite ju za

odporúčanú cenu 155 eur. Ak patríte medzi skutočných fajnšmekrov, čo sa vína týka, určite si vás získa aj model vinotéky FSV-125 od Fagoru s kapacitou až 86 fliaš. Teplotu môžete kontrolovať pomocou digitálneho displeja (rozsah teplôt je 4 – 18 °C). Drevené police sú výškovo nastaviteľné, sklenené dverka majú zameniteľné otváranie a zámku. Revolučná vysoká stabilita prístroja zabraňuje vibráciám, preto bude víno skutočne odpočívať v pokoji. Bonusom je aj moderný antikorový dizajn look inox. MIK

Hranolčky môžu zlepšiť náladu celej rodiny

S príchodom septembra sa začína jedno z najzáťažovejších období roka pre deti i dospelých. Deti musia ísť do školy, dospelým rastie množstvo práce v zamestnaní a k dobrej nálade neprispieva ani zhoršujúce sa počasie. Preto treba hľadať spôsoby, ako predovšetkým deti motivovať, zabaviť a taktiež utužiť rodinné väzby, ktoré sú v stresových obdobiach mimoriadne krehké. Okrem aktívneho trávenia voľného času a primeraného oddychu kladie psychologička PhDr. Mária Balážová dôraz aj na spoločné stolovanie pri obľúbených pokrmoch, akými sú napríklad zemiakové hranolčky. Známe 1-2-3 Hranolky alebo hranolčky 1-2-3 Fri`Style od spoločnosti McCain sú vyrábané z kvalitných ingrediencií, vybraných odrôd ze-

mikova 100-percentného slnečnicového oleja. „Spoločné stolovanie posilňuje väzby v rodine, zlepšuje komunikáciu, učí sociálne zručnosti, slušné správanie a podobne. Niektoré štúdie dokonca potvrdili, že deti, ktoré sa stravovali s rodinou aspoň 5 x do týždňa, mali lepší školský prospech,“ hovorí M. Balážová. Okrem toho, že spolu stolujeme, zohráva významnú úlohu aj to, čo jeme. Pre deti je totiž dôležité aj to, či im jedlo chutí alebo sa pri ňom môžu zabaviť. „Niekdedy je lepšie ísť skôr neštandardnou cestou. Napríklad naservírovať hranolčky, ktoré môže jesť

celá rodina prstami, čo je veľká zábava,“ hovorí. Aby bola zábava dokonalejšia, môžu deti napríklad vytvoriť obrázky z hranolčiek a následne ho zjesť.

VN

JM Vinárstvo Doľany

Každý pohár si vrelo vychutnám

Ivan „Tuli“ Vojtek – ambasádor JM Vinárstva Doľany, hovorí: „Jožkove vína majú srdce, cítiť v nich srdce a kvapky potu vinára...“

Po prvýkrát som sa osobne stretla s pánom Ivanom Vojtekom vo firme pána Jozefa Mikuša. Oslovili sme ho, aby ochutnal náš nový Modrý portugal, neskorý zber 2009. Keďže s J. Mikušom je dlhoročný priateľ a stal sa priaznivcom vín z produkcie JM Vinárstva Doľany, prišli sme s myšlienkou, aby sa stal ambasádorom nášho vinárstva. Netrepeživo som čakala na stretnutie, netušiac, akého človeka mám očakávať. I. Vojtek mi vyrazil dych hneď pri predstavovaní; galantné správanie, aké má on, sa v dnešnej dobe už príliš nevyskytuje. Z privítania s pánom Mikušom mi bolo hneď jasné, že sa poznajú už dlho a že sú veľmi dobrí priatelia. S pánom Vojtekom som strávila príjemné dopoludnie pri chutnom Modrom portugale, ktorý si až tak obľúbil, že sa rozhodol byť krstným otcom práve tohto vína. Porozprávali sme sa o veciach všedných i nevšedných.

■ Kde ste sa spoznali s pánom Mikušom, majiteľom JM Vinárstva Doľany?

S Jožkom sme sa spoznali na rybačke v Španielsku, prostredníctvom spoločného kamaráta pána Paksiho. Boli sme na rovnakej vínovej dĺžke, hneď sme si „sadli“. Keď som potom chodievala do Budmeríc na dovolenky, do kaštiel, chodil som každý deň do Dolian k Jožkovi na víno.

■ Dá sa teda povedať, že sa poznáte už nejaký ten rok. Ako sa podľa vás zmenilo prostredie vinárstva?

Presne, ako hovoríte, poznáme sa už dlho. Mal som tak možnosť sledovať, ako táto firma rastie, rozvíja sa, napre-

duje každým rokom. Jožko je pracovitý človek, a to je vidieť aj na jeho vinárstve.

■ Ako sa zrodila myšlienka ambasádora?

S Jožkom sme o tom hovorili už dávnejšie. Najskôr sme zvažovali urobiť nejaké „moje“ víno, nejaký „Tulibernet cuvée“, postupom času táto myšlienka dozrela, až sme dospeli k tomu, že som zdegustoval vínko a rozhodol sa pre to, ktoré je môjmu srdcu blízke – pre Modrý portugal, neskorý zber 2009.

■ Prečo práve Modrý portugal?

Modrý portugal z JM Vinárstva Doľany ma oslovil hlavne kvôli chuti. Je to dospelé víno, nie je ťažké a chuti báječne. Je krásnej farby, hravej chuti, presne, ako som ja... Úplne si ho viem predstaviť k údenej rybičke... hmm... večer si pochutím...

Okrem toho, mám takú filozofiu, že radšej zviditeľňujem menej známe značky a výrobky, ako tie známe. Je to výzva... Modrý portugal je málo známy, ľudia si väčšinou myslia, že je z Portugalska. Som rád, že ľudia sa konečne začali pozerať na etiketu výrobkov a chcú kupovať dobré, kvalitné vína. Práve Modrý portugal, neskorý zber

2009 z produkcie JM Vinárstva Doľany takým vínom naozaj je, preto ho môžem len odporučiť.

■ Dávate prednosť tvrdším alkoholickým nápojom alebo vínu?

Mám radšej víno. Pri víne sa ľudia bavia o veciach pozitívnych, pitie vína nevyvoláva v ľuďoch agresivitu ako pitie iných alkoholických nápojov.

■ Pán Vojtek, za relatívne krátky čas ste schudli pár kilogramov. V rôznych diétach sa píše, že počas chudnutia sa nesmie piť alkohol. Ako to je s vínom?

Nepil som tvrdý alkohol, avšak vínko som si dal. Víno je Boží nápoj, povznáša. Procesu chudnutia skôr pomáha. Také červené vínko, ako je Modrý portugal, obsahuje triesloviny, ktoré likvidujú voľné radikály a sú veľmi prospešné pre telo.

■ Ako vy hodnotíte vína Jozefa Mikuša?

Jožkove vína majú srdce, cítiť v nich srdce a kvapky potu vinára, nie sú prázdne. Žijeme krátko na to, aby sme pili nekvalitné víno. Ja som pôžitkár, každý pohár si vrelo vychutnám. Nechápem ľudí, ktorí do seba pri chôdzi nahádzajú hamburger a zapijú ho nejakou malinovkou. Ani nevedia, čo jedia, čo pijú, či ako to chutilo. Ako si potom môžeme vážiť druhých, prácu druhých, keď si nevážime sami seba? Práve preto preferujem vína z JM Vinárstva Doľany, lebo Jožko do nich vkladá svoje vedomosti, svoje srdce. To je ďalší z dôvodov, prečo som sa rozhodol zviditeľniť jeho Modrý portugal, neskorý zber 2009.

Ako som sama zistila, stretnutia pána Mikuša a pána Vojteka sú veselé, pozitívnej nálady, ťažko je hovoriť o vážnych veciach...

Jana Križanová
Foto: autorka

Ivan Vojtek

Stav: ženatý
Deti: 2 dcéry –
Kristína (25),
Zuzana (21)

Manželka: Mária
Vyštudoval:
herectvo
na VŠMU
v Bratislave
Povolanie: herec

900 88 Doľany 445

Tel.: 033/649 9102, E-mail: obchod@jmvinar.sk

www.jmvinar.sk

Heineken zaznamenal v prvom polroku zisk

Čistý zisk koncernu Heineken, ktorý je tretím najväčším producentom piva na svete a na Slovensku vlastní pivovar v Hurbanove, sa za šesť mesiacov do konca júna tohto roka zvýšil medziročne o 5,7 percenta na 694 miliónov eur. Zisk pivovarnickej skupiny pred zdanením v sledovanom období vzrástol na 1,26 miliardy eur z vlaňajších 1,14 miliardy eur. Objem predaného piva stúpol pritom o 3,9 percenta, a to najmä vďaka rozvíjajúcim sa trhom.

Ako uspokojiť chuť na niečo malé

Značka obľúbených krekerov TUC má dobrú správu pre všetkých, ktorí si nepotrpia na sladkosti, ale napriek tomu občas dostanú chuť na nejakú dobrotu. Vďaka novinkám TUC Original 21 g a TUC Cheese 21 g s lahodnou chuťou syra sa nebudete trápiť

výčítkami. Ako už sám názov napovedá, ide o menšiu verziu obľúbených krekerov TUC. Dozlatista opečené krekerky v praktickom balení sa hravo zmestia do vášho vrecka alebo kabelky a zaženú malý hlad alebo len chuť na niečo malé – slané. Nové krekerky TUC Original 21 g ocenia všetci, ktorí sa namiesto sladkostí rozhodnú pre malú slanú desiatu. V každom balení sa nachádza šesť krekerov, ktoré pomôžu zahnať náhly hlad. Okrem tradičnej slanej chuti sa na pultoch našich obchodov objaví aj verzia TUC Cheese 21 g s jemnou syrovou príchuťou. Obe sú ideálnou desiato

na cesty. VN

Unilever v druhom kvartáli zvýšil zisk

Britsko-holandský koncern Unilever, ktorý je druhým najväčším výrobcom spotrebného tovaru na svete, dosiahol v druhom štvrtroku 2011 nárast zisku aj tržieb. Podarilo sa mu totiž úspešne preniesť zdraženie vstupných surovín na plecia zákazníkov. Ceny jeho výrobkov sa v uplynulom kvartáli zvýšili najstrmšie od roku 2009. Čistý zisk koncernu za tri mesiace do konca júna vzrástol medziročne o 10 percent na 2,235 miliardy eur z 2,035 miliardy eur v 2. kvartáli 2010. Tržby spoločnosti v sledovanom období stúpili o 4,1 percenta na 22,1 miliardy eur. Unilever vyrába približne 400 značiek spotrebného tovaru, napríklad polievky Knorr či mrazené pochúťky Magnum a Cornetto.

V klube Značka kvality SK ďalších 28 výrobkov

V polovici augusta sa v kaštieli v Hornej Malante uskutočnilo ďalšie odovzdávanie cien najkvalitnejším domácim potravinám. Z rúk ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Zsolta Simona si toto ocenenie prišlo prevziať ďalších 11 výrobcov s 28 výrobkami.

Základným predpokladom na získanie Značky kvality SK pre slovenského výrobcu na konkrétny výrobok je vysoká kvalita výrobku pri použití domácich surovín, za dodržania deklarovaného technologického postupu, parametrov kvality a bezpečnosti potravín. Každý výrobok, ktorému je udelená Značka kvality SK, musí najmenej v jednom znaku vykazovať nadštandardné kvalitatívne charakteristiky, ktoré zvyšujú jeho kvalitu a pridanú

hodnotu. Cieľom programu Značky kvality SK je podporiť domácu tradičnú produkciu potravín, ktoré majú nezastupiteľné miesto na domacom trhu.

Od vzniku Značky kvality SK v roku 2004 sa ňou pýši už viac ako 420 výrobcov od 80 výrobcov. Čerstvými držiteľmi Značky kvality SK sú Bryndziareň a syräreň, Slatina, Bušlák Oil (slniečnicové oleje), Fructop Ostratice (jablkové šťavy), Humenská mliekareň, Humenné, Liptovské pekáreň a cukráreň,

Liptovský Mikuláš, Mária Žaňová, Zázrivá (syrové očka), McCarter, Bratislava (strapcové paradajky, šťavy), Old Herold, Trenčín, Pavel Malec, Banská Bystrica (kokosové pochúťky), Pivnica Tibava a Slovenské pramene a žriedla, Budiš.

Odhaľte tajomstvo dávných dôb

Spríjemnite si spoločné rodinné chvíle zábavou, hrou a dobrodružstvom a vychutnajte si

prítom lahodnú chuť čokolády! V limitovanej edícii Toffifee s názvom Odhaľte tajomstvo dávných dôb čakajú na vás teraz v jednotlivých baleniach buď kvarteto s rozprávkovými postavkami, alebo hádanky a kvízy z histórie. Na ceste za novými dobrodružstvami vás budú sprevádzať tri rozprávkové postavky – bezhlavý rytier, biela pani a drak. Navyše, ak si zakúpite jedno z balení limitovanej edície, môžete tak vďaka kódu, ktorý nájdete vnútri v obale, vyhrať skvelý víkend. Prezradíme už len toľko, že to bude na krásnom zámku. VN

Koncern Kraft Foods sa rozdelí na dve časti

Americký potravinársky koncern Kraft Foods sa do konca budúceho roka plánuje rozdeliť na dve samostatné spoločnosti. Jedna firma bude zahrňovať výrobu sušienok Lu a Oreo, čokolád Cadbury a žuvačiek Trident a pod túto spoločnosť bude patriť aj divízia Kraft Foods Europe. Druhá, ktorá podľa Kraft Foods bude jednou z najväčších potravinárskych a nápojových firiem v Severnej Amerike, sa bude zameriavať na výrobu syrov, kávy, ovocných štiav a dresingov.

Podľa výkonnej riaditeľky spoločnosti Irene Rosenfeldovej je rozdelenie logickým

krokom. „Postupne sme vytvorili dve silné, no rozdielne portfóliá,“ povedala. Zatiaľ čo „sušienkový a cukrovinkársky biznis“ sa čoraz viac sústreďuje na nové, rozvíjajúce sa trhy, druhá časť spoločnosti sa zameriava viac na severoamerický trh.

Kraft zároveň oznámil za 2. štvrtrok tohto roka medziročný rast zisku o 4 percentá na 976 miliónov USD (685,92 milióna eur), čo na akciu predstavuje 55 centov. V rovnakom období dosiahol zisk firmy 937 miliónov USD alebo 53 centov. Tržby sa zvýšili o 13 percent z 12,25 miliardy na 13,88 miliardy USD.

Neoznačené články na tejto strane sú zo servisu TASR.

Coop Jednota podporuje slovenských výrobcov

Skupina COOP Jednota podľa slov jej riaditeľa odboru marketingu Jozefa Horečného „podporuje a vždy sa bude snažiť podporiť slovenských producentov, pestovateľov potravín v ich rozvoji“. Preto nedávno podporila aj projekt Kvalita z našich regiónov, ktorý formou súťaže o auto motivoval zákazníkov k nákupu produktov Made in Slovakia. „Naším dlhoročným pôsobením na trhu s potravinami a bohatými skúsenosťami s predajom slovenských produktov sa snažíme prispieť k aktívnemu vzdelávaniu konečného spotrebiteľa. Chceme ho

Výherkyňa odovzdala kľúče od auta Bohumila Tauchmannová zo Zväzu ochodu a cestovného ruchu SR (vľavo).

presvedčiť, že podpora slovenskej ekonomiky so všetkými jej reťazcami, od pestovateľa po konečného spotrebiteľa, je nevyhnutná,“ povedal J. Horečný.

„Slovenské výrobky sú veľmi kvalitné, navyše vyrobené šikovnými ľuďmi v našej krajine. Ich jedinou nevýhodou je, žiaľ, ich vyššia cena,“ konštatovala výkonná riaditeľka Penam Slovakia Gabriela Pyteľová. „Je však na samotných zákazníkoch, na ich národnej hrdosti, aby sa

rozhodli, ktorým výrobkom dajú prednosť a či budú podporovať samých seba, svoje rodiny, svoj región,“ zdôraznila.

TA

Slováci nakupujú na internete

Slovensko je internetovým nákupom naklonené. Prieskum spoločnosti MasterCard s názvom MasterIndex ukázal, že na internete nakupuje väčšina Slovákov, pričom najčastejšie nakupujú elektroniku. Na internete Slováci platia kartou, pretože je to predovšetkým rýchle a pohodlné. „Okrem toho, že väčšina Slovákov používa internet denne (84 percent), z prieskumu vyplynulo, že 83 percent z nich na internete aj nakupuje. V rámci týchto transakcií môžu klienti používať platobnú kartu, ktorá im ponúka rad benefitov,“ uviedol Milan Laitl, obchodný riaditeľ MasterCard Europe pre Slovensko.

„V marci 2011 sme sa v BigBrands rozhodli nepoužívať viac na Slovensku zasielanie na dobierku,“ informoval spoluzakladateľ tejto spoločnosti Vassili le Moigne. „Keďže platby kreditnou kartou dnes už klientom ponúkajú výborné služby v oblasti bezpečnosti a poistenia, rozhodli sme sa prikrčiť k zmene. Naši slovenskí členovia zareagovali dobre a my sme sa odvtedy dvojnásobne rozrástli,“ dodal.

Podľa prieskumu MasterIndex považuje internetové nákupy viac ako polovica Slovákov (54 percent) za bezpečné. Je to porovnateľné s Čechmi (53 percent). Najčastejšie si to myslia práve tí, ktorí nakupujú na internete často (81 percent).

Na Slovensku na internete najviac nakupuje elektronika (56 percent), knihy (53 percent) a oblečenie (40 percent). Slovenské ženy dávajú na internete prednosť knihám, oblečeniu alebo elektronike. Naopak, muži nakupujú častejšie elektroniku, až potom knihy alebo oblečenie.

MC

Funkčné prostredie na nakupovanie

Filozofia príjemného a funkčného prostredia pri nákupe sa rokmi osvedčila spoločnosti Okay elektrosprebiče, ktorá koncom augusta otvorila svoju 29. predajňu, tentoraz v Bratislave na ploche vyše 1 100 štvorcových metrov.

Ako povedal marketingový riaditeľ Luděk Kováč: „S expanziou spoločnosti vyvstali zo strany zákazníkov i nové nároky na vzhľad a usporiadanie predajni. Preto sme sa rozhodli modifikovať koncept tak, aby zodpovedal ich predstavám a moderným trendom. Samozrejme, zostávame verní našej úspešnej koncepcii, ktorá sleduje čo najnižšie prevádzkové náklady.“ Nové priestory na predaj elektrosprebičov budú oveľa svetlejšie, zákazníci vďaka prehľadnej navigácii nájdu požadovaný tovar bez problémov.

Rozširovanie siete predajni tejto spoločnosti, ktorá ponúka výrobky všetkých hlavných svetových značiek za nízke ceny, potvrdzuje, že pohodlie, čo najjednoduchší nákup a vysoký štandard služieb získavajú u zákazníkov čoraz väčší význam.

BV

GW 110906

**marketing
thatsells**

**VIETE AKÝ MARKETING
PREDÁVA?**

Hlavní prednášajúci:

Alex Marks, Frash & Frank Consulting, Veľká Británia
Z peších zón obchodných ulíc do virtuálnych i-ulíc

Peter Hofbauer, DIMOCO Direct Mobile Communications, Rakúsko
Mobilný marketing predáva

DOZVIETE SA.

in form
slovakia

Partner:

OMD

INSIGHTS • IDEAS • RESULTS

Mediálni partneri:

INFOWARE**instore****azet****PP****SITA**
SLOVENSKÁ TlačOVÁ AGENTURA
SLOVAK NEWS AGENCY**GOODWILL**

Dobrovoľníci pomáhajú neziskovým organizáciám

Zamestnanci firiem odovzdávajú znalosti, skúsenosti a zručnosti aj slovenským neziskovkám.

Každý dobrovoľník si môže vybrať oblasť, v ktorej chce neziskovej organizácii pomáhať – či je to PR a marketing, účtovníctvo, preklady, manažment alebo pomoc s IT službami. Firemní dobrovoľníci pomáhajú ženám v núdzi, deťom zo sociálne znevýhodnených rodín, ako aj matkám na materskej dovolenke prostredníctvom programu Hlavy pomáhajú. Ďalší pomáhajú neziskovkám s prekladmi, strategickým plánovaním alebo sa delia o skúsenosti a rady, ktoré klienti práve potrebujú. Personalistka Sylvia Kuzmová z ING napríklad píše články o hľadaní zamestnania pre portál združenia Matmám Slovenska.

Pomoc aj na diaľku

Viac poriadku a odbornosti do pôsobenia združenia V.I.A.C. na Orave vnáša zamestnankyňa Slovak Telekomu Natália Zorvanová. V Trstenej hľadali manažérsku hlavu, ktorá by pomohla

s efektívnejším riadením. „Natália nám zadáva úlohy, poukazuje na chyby a my sa ich snažíme naplniť a spoločne hľadáme riešenia. Navyše zvyšuje moju osobnú motiváciu a chuť do práce,“ vysvetľuje Branislav Kožuch z OZ V.I.A.C. Pretože dobrovoľníčka žije v Bratislave, s organizáciou komunikuje prostredníctvom e-mailu.

„Je to nová pracovná skúsenosť, ale aj veľká zodpovednosť. Snažím sa odvieť profesionálnu a kvalitnú prácu a splniť očakávania,“ hovorí Natália Zorvanová. K firemným dobrovoľníkom na Slovensku sa pridala aj Mexičan Raul Israel

Sanchez, ktorý učí angličtinu v rodinnom centre Klbko v Karlovej Vsi v Bratislave. „Byť učiteľom angličtiny je pre mňa skvelá skúsenosť. Musel som sa naučiť komunikovať s novým okruhom ľudí a porozumieť im, čo sa chcú naučiť,“ povedal účtovník z Johnson Controls.

Od IT po právnu pomoc

Do programu Hlavy pomáhajú sa neziskové organizácie môžu prihlasovať po celý rok prostredníctvom portálu darca.sk aj s aktivitami, v ktorých rámci potrebujú pomoc. „Platí to aj pre firemných dobrovoľníkov, ktorí si na stránke hlavypomahaju.sk sami vyberú alebo navrhnu formu pomoci pre neziskovku,“ uviedla Mirka Gúčiková, programová koordinátorka Nadácie Pontis. V súčasnosti pomáha slovenským neziskovkám viac ako 30 dobrovoľníkov.

Nadácia Pontis a skupina Engage sa už viac ako štyri roky venujú téme zapájania zamestnancov do dobrovoľníctva. Okrem manuálnych prác počas podujatia Naše Mesto sa dobrovoľníci zapájajú aj do vzdelávacích a administratívnych aktivít, akými sú tréningy pre neziskové organizácie, preklady textov, IT služby či právna pomoc.

NP
Foto: SXC

Štvorčatá dostali monitory dychu od AXA

V Močenku sa prednedávnom narodili štvorčatá. Aby rodičia mohli spať pokojnejšie, finančná skupina AXA im v spolupráci s Nadáciou Križovatka venovala monitory dychu Babysense II. Pomôžu monitorovať dych bábätiatok a predísť tak neželanej zástave. „Prístroje na monitorovanie dychu sme venovali šťastným rodičom malej Mišky, Jakubka, Filipka a Lukáška. Koncom roka odovzdáme ďalšie prístroje nemocniciam, kde ich je nedostatok,“ hovorí Jana Tarčáková Janičová, hovorkyňa AXA na Slovensku.

„Momentálne máme v obehu 4 000 monitorov dychu. Okrem darovania mnohé z nich aj dočasne požičiavame rodinám, ktoré ich aktuálne potrebujú. Aj vďaka AXA tak pomáhame tým najmenším,“ konštatuje Táňa Tomash, riaditeľka Nadácie Križovatka.

Počas prvého roka života môže u dieťaťa nastať nepravidelné dýchanie alebo dokonca zástava dychu. V niektorých prípadoch jeho zlyhanie súvisí so syndrómom náhleho úmrtia dojčiat – SIDS (Sudden infant death syndrome). Spôso-

buje náhlu smrť aj úplne zdravých novorodencov zástavou dychu v spánku, a to bez akýchkoľvek predchádzajúcich príznakov. TA

Coca-Cola bojuje proti hladomoru v Afrike

Nadácia Coca-Cola, regionálne zastúpenie spoločnosti Coca-Cola pre strednú, východnú a západnú Afriku, výrobní a distribuční partneri a zamestnanci spoločnosti Coca-Cola sa zaviazali darovať sumu 134 miliónov kenských šilingov (približne 1,4 milióna USD) na zmiernenie hladomoru v oblasti Afrického rohu. Dar umožní v Etiópii, Keni a Somálsku poskytnúť naliehajúcu humanitárnu pomoc prostredníctvom dodávok potravín a vody, hygienických opatrení a zdravotnej starostlivosti. Prezident spoločnosti Coca-Cola pre strednú, východnú a západnú Afriku Nathan Kalumbu zdôraznil potrebu zámernej a kritickej pozornosti. Africký roh zažíva najhoršiu potravinovú krízu súčasného sveta. Viac ako 12 miliónov ľudí v Keni, Etiópii, Somálsku a Džibuti je krízou vážne postihnutých a potrebujú neokladnú pomoc na záchranu života. JH

Nadačný fond Slovak Telekom podporí mládež

Začiatkom školského roka otvoril Nadačný fond Slovak Telekom pri Nadácii Intenda už tretíkrát grantové kolo na podporu inovácií vo vzdelávaní. Prichádza s novým zámerom podporiť projekty rozvíjajúce čitateľskú gramotnosť a kritické myslenie žiakov II. stupňa základných škôl a študentov stredných škôl.

Navrhnuté projekty by mali viesť mladých ľudí k rozširovaniu ich všeobecného prehľadu o spoločnosti prostredníctvom práce s textom s využitím moderných technológií. Aktívni a tvoriví učitelia základných i stredných škôl a tiež mimovládne neziskové organizácie, ktorých poslaním je zvyšovať kvalitu vzdelávania v tradičnej slovenskej škole, môžu poslať žiadosti o grant do 14. októbra 2011.

Príhlásené projekty bude hodnotiť expertná komisia zložená z nezávislých odborníkov pôsobiacich v oblasti vzdelávania. Inovatívnym projektom rozdelí celkovú sumu 40 000 €. Maximálna výška podpory jedného projektu je 4 000 €.

TS

Orbit klub a Zdravý úsmev pre každého

Mimoriadna akcia Orbit klubu nazvaná Zdravý úsmev pre každého odštartovala 15. septembra v Košiciach a Prešove. V rámci päť týždňov trvajúcej akcie sa bude môcť široká verejnosť zoznámiť so zásadami dentálnej hygieny, s dentálnymi pomôckami, s prácou dentálnych hygieničiek a absolvovať u nich bezplatnú konzultáciu. Informačný stánok Orbit klubu sa v rámci akcie objaví v obchodných centrách v siedmich najväčších slovenských mestách (okrem Košíc a Prešova aj v Nitre, Banskej Bystrici, Trenčíne, Žiline a Bratislave), a to od polovice septembra do polovice októbra. Vždy od štvrtka do soboty sa budú môcť návštevníci centra stretnúť s dentálnou hygieničkou a individuálne s ňou konzultovať svoje problémy. VN

Kaviareň Radnička znova otvorila

V rámci tohtoročných Radničkíných trhov, ktoré sa uskutočnia na prelome septembra a októbra na nádvorí Starej radnice v Bratislave, opäť otvorila obľúbenú kaviareň Radnička. Ide o chránenú dielňu, ktorá spája princíp charity s predajom služieb. Jej prevádzku podporí spoločnosť Gebrüder Weiss svojím projektom

Cent z každej zásielky a umožní tak zamestnať šesť čašníkov so zdravotným postihnutím, ktorí sa stanú plnohodnotnými členmi personálu.

Kaviareň Radnička vznikla v roku 2001 so zámerom vytvárať podmienky pre stabilnú a zmysluplnú prácu zdravotne postihnutých ľudí. Pri jej zrode stáli občianske združenie Inkúzia a Magistrát mesta Bratislava. JH

Podpora sponzorov pre festival Cinematik

Šiesty ročník festivalu Cinematik ponúkol v dňoch 9. – 15. septembra v šiestich premietacích priestoroch spolu 126 filmov domácej aj svetovej kinematografie. V súťaži ôsmich snímok v sekcii Cinematic.doc, určenej slovenským dlhometrážnym dokumentom, zvíťazil film Nesvadbovo Eríky Hnikovej. Cenu Meeting Point Europe Award získal britský film režiséra Mikea Leigha Ďalší rok. Cenu divákov si vybo-

joval oscarový film Lepší svet dánskej režisérky Susanne Bier a Cenu primátora Piešťan film Nickyho rodina režiséra Mateja Mináča. Sponzormi podujatia boli spoločnosti Típos, Hotel Gate One Bratislava, Program, Komunálna poisťovňa, a. s., Hotel Satelit Piešťany, Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a. s., Habit, Traco Computers, Tuli, Knap photo a CineJessy. JF

Bažant Kinematograf opäť úspešný

Svoju deviatu prázdninovú cestu po slovenských mestách ukončil toto leto Bažant Kinematograf špeciálnou projekciou v Bratislave, kde divákovi predietol nový film Martina Šulíka Cigán. Generálnym partnerom podujatia, v rámci ktorého počas leta premietajú divákovi na otvorenom priestranstve z pojazdného zariadenia vybrané filmy, je Heineken Slovensko a jeho značka Zlatý Bažant. JF

Škoda podporuje univerzitu v Číne

Automobilka Škoda a Univerzita Tongji v Šanghaji sa dohodli na rozsiahlej spolupráci. Podľa dohody podporí česká automobilka na čínskej vysokej škole akademický výskum a rozvoj talentov. Pre študentov Škoda Auto Vysokej školy a Univerzity Tongji bude navyše otvorený špeciálny program výmenných pobytov.

„V súvislosti s rastovou stratégiou a internacionalizáciou trhov budeme v najbližších rokoch na celom svete potrebovať vysoko vzdelaných odborníkov. A tými je Univerzita Tongji preslávená,“ uviedol predseda predstavenstva spoločnosti Škoda Winfried Vahland. Škoda je v Číne prítomná od roku 2007. Úspešný rozvoj značky začala pred štyrmi rokmi výroba modelu Octavia v závode Shanghai Volkswagen. S viac ako 180 000 predanými automobilmi sa Čína v uplynulom roku po prvýkrát stala najväčším odbytkom značky. VN

© BMW 110921

Sledujte nás v TV alebo online na www.tvba.sk prípadne facebook.com/tvbratislava

TV BRATISLAVA
televízia všetkých Bratislavčanov

Byť hosťom na vlastnej svadbe

Pri príprave svadobnej hostiny vám poradí a pomôže špecializovaná agentúra.

V živote každého z nás je veľa krásnych a príjemných chvíľ. Každú z nich si chceme vychutnať čo najviac, pamätať čo najdlhšie. A, samozrejme, pripraviť sa na ňu čo najlepšie. Sobáš a svadobná hostina, krst, stužková, jubileum, záhradná slávnosť. Sú to udalosti, na ktoré sa pripravujeme, ako najlepšie vieme. Chceme oslaviť nielen svojim výzorom, ale najmä ako vynikajúci hostitelia. Výborné jedlo, krásna miestnosť, romantická atmosféra, kvety, príjemné farby, horiace sviečky, usmiati hostia. To je ideál každého hostiteľa; nie je to však jednoduché.

Pomôžu profesionáli

Nie vždy, keď chceme oslaviť svojim hosťateľským umením, sa to aj podarí. Potrebujeme na to nielen chuť a talent, ale aj vhodné podmienky a najmä veľa času a dobrých pomocníkov. Pri príprave svadobnej hostiny vám pomôže napríklad svadobná agentka, ktorá vám ponúkne profesionálny prístup a môže sa počas prípravy vašej svadby stať jednou z vašich najlepších priateľiek. Pripraviť rozprávkovú svadbu a byť výnimočnou nevestou nie je až také ľahké, ako sa môže na prvý pohľad zdať.

Pripraviť rozprávkovú svadbu a byť výnimočnou nevestou nie je vôbec ľahké.

Ak sa svadobný pár rozhodne využiť služby svadobnej agentúry alebo svadobného agenta, je to prvý krok, ako si svadobné prípravy užiť a spríjemniť si čakanie na deň D. Nevesta tak získava vynikajúceho nestranného poradcu a sprostredkovateľa pri výbere všetkých dôležitých vecí a svadobných drobností. Našťastie, v súčasnosti je na trhu veľa zaujímavých svadobných doplnkov, v ktorých sa však treba dobre orientovať a vedieť ich vhodne vybrať a kombinovať.

Treba pamätať na všetko

Možno niektorí z nás ani nemajú predstavu, čo všetko treba vyriešiť a doladiť pri príprave svadby. No, je toho naozaj dosť. Tak napríklad taká nevesta – musí vyzeráť úžasne. Má mať šaty, ktoré sa jej páčia, sedia na jej figúru, hodia sa jej k pleti. K šatám treba vybrať vhodný účes, tak, aby vrchný diel šiat nezanikol, vhodnú ozdobu vlasov – závoj, kvet, klobúčik, aby

vynikol účes a tvár nevesty. Takisto mejkap by mal ladiť s typom šiat a účesom. Ku všetkému treba dokombinovať šperky, topánky, kabátik, taštičku. Ozdobou nevesty je aj jej kytička, ktorá by mala typovo a štýlovo sedieť s celkovým outfitom.

Podobným procesom prípravy musia prejsť aj svadobné mamičky a družičky. Tento zvyk k nám prišiel zo západného sveta. Družičky v rovnakých šatách sa stávajú krásnym „doplnkom“ aj našich svadieb.

K neveste treba doladiť aj ženicha. Vybrať ten správny svadobný oblek, v ktorom sa snúbi vhodná farebná kombinácia a pohodlie. Svadobná košeľa, manžetové gombíky, kravata, všetko musí byť tip-top.

Dôraz na výzdobu

V harmónii s typom outfitu svadobného páru by malo byť aj svadobné vozidlo – či je to už záprah koní vo voze alebo pod kapotou, prípadne iný dopravný prostriedok.

Svadobná sieň alebo svadobný chrám – tam sa začína písať manželský príbeh. Je to miesto prvého kontaktu svadobného páru s hosťami a miesto, kde sa bude konať najdôležitejšia časť dňa. Už v týchto priestoroch sa začína

ály a dekorácie, vhodné kvety a sviečky, milé darčeky pre hostí. Nielen dobré jedlo a vynikajúca hudba sa podpisujú pod celkovú atmosféru večera.

Program do detailov

Svadobný agent vám pomôže aj s výberom programu pre váš veľký deň. Jeho súčasťou je obvykle odobierka, vítanie chlebom a soľou, prípitok, modlitba pred jedlom, hádzanie kytice, sťahovanie podväzku, svadobné hry, čepčenie, popolnočný tanec, prípadne vystúpenie nejakého slávneho hosťa.

Je milé, keď vidíte, že niekomu záleží na vašom veľkom dni rovnako ako vám. S prípra-

Dôraz sa kladie na výzdobu slávnostnej miestnosti, sály či záhradného stanu.

vami vám pomôže svadobná agentúra – a ak by ste si predsa len chceli svoj svadobný deň ponechať vo vlastnej réžii, stále môžete využiť čiastkové služby poskytované v oblasti organizácie svadieb. Svadobné salóny vám poradia

slávnostná svadobná výzdoba, prispôbená typu priestoru a farebnej škále, v ktorej sa nesie celková svadobná výzdoba.

Veľmi veľký dôraz sa kladie na výzdobu slávnostnej miestnosti, sály, záhradného stanu, prípadne svadobnej záhrady. Je to priestor, v ktorom mladomanželia a ich hostia strávia zvyšok dňa, priestor, v ktorom sa oslavuje. Je dôležité vybrať správne farby, príjemné materi-

s výberom šiat, floristi vám pomôžu pri výbere svadobnej kytice, svadobné agentúry vám sprostredkujú poradenstvo a aj realizáciu slávnostnej výzdoby.

Pri príprave najkrajšieho dňa vám želáme veľa krásnych nápadov.

Vladimíra Hanusová,
svadobná agentúra **Bonita Aurelia**
www.bonitaurelia.sk

Ako sa dobre cítiť v reštaurácii

Dodržiavanie etikety v reštauráciách je jednoduché pre tých, ktorí ich pravidelne navštevujú.

Ludia dnes väčšinou varia a jedia doma. Správanie sa pri rodinných oslavách alebo pracovných večerách v reštauráciách tak môže byť pre niekoho problém. „Podľa môjho názoru je hosť vždy kráľom, preto by mal v sebe prekonať pocit, že znamená menej ako reštaurácia,“ radí riaditeľ bratislavského hotela Mercure Ladislav Olcsváry.

Ustálené pravidlá

Ak do reštaurácie vedú schody, ide po nich vždy prvá žena. Muž je za ňou, aby ju v prípade, že sa potkne, mohol zachrániť pred pádom. Rovnaké pravidlo platí aj pri schádzaní zo schodov, pretože muž ide pred ženou. Dvere otvára muž a tiež vchádza do reštaurácie ako prvý. Predtým, ako si sadne, počká, kým sa usadí dáma a pomôže jej buď on sám, alebo prítomný čašník. Papierová servítka alebo látkový obrúsok, ktorý je na stole, má svoju praktickú funkciu. „Servítka nie je skúškou z noblesného správania,

služi na to, aby sme zabránili prípadným fľakom na oblekoch či šatách. Dajte si ju na kolená alebo páni za kravatu, aby si chránili košeľu. Ak ju však budete ignorovať, tiež nič nepokazíte,“ ozrejmil L. Olcsváry.

Pocta šéfkuchárov

Ako poznamenal hotelier, nedávno sa ešte v reštauráciách riešilo, čo na tanieri je skutočné jedlo a čo je len dekorácia. „Dnes platí, že všetko, čo dostanete na tanieri, je jedlé – aj listy či kvety. Neplatí už ani tvrdenie, že je neslušné všetko zjesť a musíte na tanieri nechať

zvyšky. Práve naopak, tým, že dojete, dávate šéfkuchárovi najavo, že vám chutilo. Ak jedlo necháte, šéfkuchár vie, že vám nechutilo.“ Ak chce zákazník vyskúšať niečo exotické, čo predtým nikdy nejedol, mal by poprosiť čašníka o radu. „Napríklad slimáky sa jedia pomocou špeciálnych príborov a personál ukáže, akým spôsobom. Dnes už každý vie, že pri hydlinových krídelkách alebo stehienkach dostáva aj vlhčený obrúsok alebo misku s vodou na umytie rúk.“

Čoho sa treba vyvarovať

Pri stolovaní platí klasické pravidlo, že príbor sa berie vždy zvonka smerom dovnútra, čašníci odložia príbory, ktoré nebudú potrebné, a ak si jedlo vyžaduje špeciálny príbor, prinesú ho. Ak zákazník nevie, ktorý pohár je na červené alebo biele víno, treba sa nechať viesť servisom. Za prehrešok voči etikete sa pokladá kladenie lakťov, mobilu alebo peňaženky na stôl. Keď sa doje polievka, lyžicu treba vyložiť na tanier. Ak počas stolovania spadne na zem kúsok jedla, netreba sa poň zohýbať, nemali by sa tiež zmetať rukami popadané omrvinky na stole. Rovnako sa netreba trápiť ani kvapkami vína na obruse. „Nechajte to na čašníkov, oni stôl upracujú, ak je to potrebné,“ uzatvoril L. Olcsváry. **TA**

Foto: GO

**Svadobný dom
Štúdia Škerák**

- profesionálne video - foto služby
- výroba svadobných oznámení
- pánske a dámske topánky
- kravaty, vesty a košeľe
- dekorácie kostola, miestnosti a auta
- internetový a kamenný svadobný obchod

**Organizácia celej svadby
pod jednou strechou.**

Svadobný dom Štúdia Škerák
Železná 27, 821 04 Bratislava - Trnávka

tel: 0911-754 726, 0903-417 311
fax: 02-4364 2078

www.wedhouse.eu · www.skerak.sk
mail: studio@skerak.sk

Weddhouse.Eu

Lietadlo Avro pre biznis aj hlavy štátov

Avro RJ (Regional Jet) je posledná produkčná verzia prúdových dopravných lietadiel série BAe 146/Avro RJ, ktorých sa v období rokov 1981 až 2002 vyrobilo takmer 400. Výrobca ponúka tieto lietadlá po úpravách aj vládnym letkám a firmám či bohatým podnikateľom, ktorým slúžia ako luxusný dopravný prostriedok. O jeho kvalitách sa mohli presvedčiť aj odborní návštevníci Medzinárodných leteckých dní SIAF v Sliachi.

Výhodou tohto typu je, okrem pomerne nízkych zaobstarávacích nákladov, najmä priestranný interiér kabíny, ktorý poskytuje veľké možnosti flexibilných úprav. K tomu treba prirátat aj veľké batožinové priestory. Ďalšou prednosťou, ktorú udáva výrobca, sú dobré vlastnosti lietadla pri prevádzke na malých, dokonca poľných letiskách. Avro RJ je známy ako jedno z mála typov prúdových dopravných lietadiel, ktoré sa dostanú aj na takéto letiská. Pre niektorých používateľov je zaujímavé, keď môžu pristávať diskretné na okrajových letiskách v blízkosti cieľa cesty alebo, naopak, pristáť a vzlietnuť z menších letísk v centre miest (ako napr. Londýn-City).

Výrobcom BAe 146/Avro RJ je BAE Systems, ktorý zveril otázky predaja a prenájmu týchto lietadiel dcérskej firme Falko. Prvá ponuka na

Luxusné interiéry sú dielom štúdia Design Q.

Slovensko prišla pre letku Ministerstva vnútra SR, t. j. išlo by o lietadlo na prepravu vládných predstaviteľov. Na ponuke spolupracujú aj Letecké opravovne Trenčín.

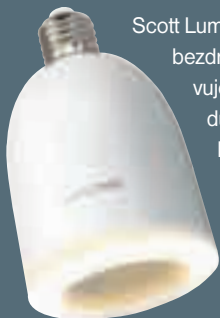
Asi najprominentnejším používateľom BAe 146 je britská kráľovná Alžbeta II. Okrem panovní-

ckých rodín na Blízkom východe a prezidentov Indonézie a Uzbekistanu je ďalším známym prominentom lietajúcim vo firemnom Avre šéf Formuly 1 Bernie Ecclestone, nasledovaný radom podnikateľov a topmanažérov od Texasu po Bulharsko.

JF

0 GW110912

Nový spôsob počúvania hudby

Scott Luminor je nový zvukový a svetelný bezdrôtový systém, ktorý predstavuje prelomovú inováciu a jednoduchší spôsob počúvania hudby v domácnosti. Celý systém pozostáva z troch častí: z dokovacej stanice, žiarovky a klasického reproduktora. Dokovacia stanica je vybavená viacerými vstupmi, to znamená, že hudbu do nej dostanete cez i Pod/i Phone, SD alebo MMC kartu či USB a linkovým vstupom.

Prevratom v zostave je práve špeciálna „repro-žiarovka“, teda žiarovka, ktorá nielen svieti, ale aj prehráva hudbu. Stačí ju dať namiesto klasickej žiarovky do ktorejkoľvek lampy a o zábavu a kvalitný zvuk je postarané. Rôzne nastaviteľné svetelné efekty zabezpečí 85 bielych LED svetiel umiestnených po okraji žiarovky. Hudbu prehráva reproduktor zabudovaný uprostred.

Ak si atmosféru zamilujete natoľko, že ju budete chcieť mať v celom dome, môžete si systém rozšíriť o ďalších 8 hudobných žiaroviek. Keď bezdrôtový systém zaregistruje druhý reproduktor s LED lampou, zvuk sa automaticky prepne na stereo. Tretí diel systému, klasický

reproduktor, bezdrôtový subwoofer SBX10, prináša dodatočné basy, čím sa súprava mení na kompletný audio systém.

JF

Pranie s aktívnymi tabletkami

V dnešnej dobe vedie veľa ľudí uponáhľaný spôsob života. Každý potom hľadá čo najvhodnejšie riešenia, ktoré by mu pomohli uľahčiť aj bežné povinnosti. Novinka Persil Active Tabs prináša pohodlnejšie pranie s dobrým výsledkom. Dvojfázový účinok tabliet zabezpečuje odstránenie odolných škvŕn a čistotu bielizne po každom praní. Tablety obsahujú účinné enzýmy, ktoré odstraňujú aj tie najodolnejšie škvŕny od kávy, džúsu či trávy.

VN

iRobot Roomba vysáva sám

Robotické vysávače iRobot Roomba prichádzajú s radom číslo 7. Pre slovenských spotrebiteľov, ktorí ocenia pohodlnosť a kvalitu, sú na trhu dva nové modely – Roomba 770 a 780. Vylepšenie predstavuje filter Hepa, ktorý zachytáva aj malé čiastočky prachu a alergény. Oba modely majú aj dve rotujúce kefy podporené špeciálnym zberným košom, ktorý vylepšuje nasávanie až o 20 percent a zachytí aj veľmi jemný prach.

Vďaka umelej inteligencii a systému iAdapt patrí Roomba do špičky na svetovom trhu robotických vysávačov. Až 38 senzorov umožňuje systému udeliť vysávaču viac ako 40 rôznych pohybov. Vďaka dotykovému systému vie povysávať aj pod záclonami. Senzor Dirt Detect deteguje viac znečistené miesta a venuje im väčšiu pozornosť. Systém Antitangle zabezpečí, aby sa robot nezamotal do káblov.

VN

Garancia **vysokej** kvality a **nízkej** ceny

Ponúkame:

- kvalitnú plnofarebnú tlač na špičkových tlačových strojoch
- zabezpečíme redakčné práce
- jazykové korektúry
- sadzbu
- grafickú úpravu
- profesionálne fotografické služby
- osvit
- tlač
- UV lak
- laminovanie
- knižárske spracovanie

tlačiareň a vydavateľstvo

Bazová 2, 821 08 Bratislava

tel.: +421-2-555 648 29, fax: +421-2-555 217 29, mobil: +421-905-612 886,
+421-908-569 149, e-mail: faber@faberprint.sk, www.faberprint.sk

Ešte tenší a ľahší netbook

ASUS Eee PC X101H je najtenší a najľahší netbook, ktorý prekonáva všetkých svojich predchodcov. Pri netbooku Eee PC X101H si môžete vybrať konfiguráciu s osvedčeným operačným systémom Windows 7 Starter, ktorý vám zabezpečí rýchlejší prístup na Facebook, Twitter a iné obľúbené sociálne siete. Okrem toho vám pomôže vylepšiť vašu angličtinu, a to vďaka špeciálnej aplikácii British Council English Language Learning s viac ako 300 výučbovými materiálmi. Môžete si teda vybrať taký operačný systém, ktorý vám najviac vyhovuje. ASUS Eee PC X101H sa bez problémov zmestí do tašky alebo dámskej kabelky a jeho prenášanie vás preto nebude nijako obmedzovať. Netbook sa vyrába v módnej bielej, čiernej, červenej a hnedej farbe.

www.asusdesign.sk

ASUSPRO séria – notebooky pre biznis

ASUS vždy prichádzal s inováciami a produktmi, ktoré predbehli dobu, určili nové štandardy a následne sa stali bežnými produktmi na trhu.

Teraz ASUS – svetový líder v oblasti komponentov do PC a notebookov – prináša na trh ASUSPRO P a ASUSPRO B sériu, ktoré svojou spoľahlivosťou, prvkami zabezpečenia, výkonom a ľahkou ovládateľnosťou zjednodušia váš biznis. ASUSPRO B séria ako prvá medzi notebookmi prináša technológiu ATI Eyefinity, ktorá umožňuje nezávislé pripojenie až 3 monitorov. Veľkými pozitívami tejto série je aj rýchle nabitie 90 % kapacity batérie už za 90 minút s technológiou ASUS Xpress Charge, rovnako ako rozšírené možnosti pripojenia vďaka ASUS Power Station 2. Notebooky ASUSPRO sú navrhnuté na mieru malým aj veľkým podnikom. Elegantný a profesionálny dizajn pôsobí decentne a môže sa pýšiť aj prestížnym dizajnérskeým ocenením Red dot. Vodeodolná klávesnica ochrá-

ni notebook pred poškodením napr. v prípade vylitia nápoja. Notebooky ASUSPRO B série sú navrhnuté tak, aby v ňom uložené dôverné informácie ostali aj v prípade pokusu o zneužitie v bezpečí. Prístup pomocou „smart“ kariet, čítačka odtlačkov prstov a technológia TPM zaručujú, že sa k dôležitým súborom dostanú iba oprávnení používatelia.

Biznis notebooky od spoločnosti ASUS sú podrobované prísny testom kvality v extrémnych podmienkach. Notebooky ASUS sa už testovali napr. v prašných podmienkach pústej rely, v leteckej záchranskej službe, ale aj na vesmírnej stanici Mir – a ako prvý notebook sa ocitli aj na najvyššej hore sveta, na Mt. Evereste.

www.asus.sk

0 GW 110923

Eee Pad Transformer

Tablet, ktorý je možné premeniť na plnohodnotný netbook pripojením dokovacej stanice s klávesnicou a funkčnými klávesmi Android – to je Eee Pad Transformer. Vďaka dokovacej stanici sa predlžuje výdrž batérie z 9,5 hodiny až na 16 hodín. Prístroj spája výhody tabletu a netbooku a predstavuje jedinečnú voľbu pre všetkých užívateľov, ktorí chcú kedykoľvek a kdekoľvek pracovať a komunikovať s okolím.

Transformer sa na slovenskom trhu dodáva s predinštalovaným kancelárskym balíkom Polaris Office 3.0 Touchpad, s 3,5 mm audio jackom, dvoma USB portami a integrovanou čítačkou SD kariet. To všetko premieňa Transformer na všestranné multi-mediálne centrum. Integrovaná zvuková tech-

nológia SRS Sound sa postará o dynamické podanie 3D stereo zvuku. Zadná 5 Mpix kamera a predná 1,2 Mpix kamera umožňujú fotografovať a nahrávať video, ktoré je možné prehrať na HD televízii prostredníctvom výstupného portu mini HDMI.

Transformer ako jeden z prvých tabletov funguje na novom operačnom systéme Android 3.2 Honeycomb, ktorý dopĺňa užívateľské rozhranie Waveshare od ASUS-u. Surfovanie na internete prebieha bleskovou rýchlosťou vďaka dvojjadrovému procesoru NVIDIA Tegra 2. Súčasťou ponuky k Eee Pad Transformeru bude bohaté príslušenstvo. Tablet bude k dispozícii so 16 GB, neskôr aj 32 GB pamäťou. Rovnako bude voliteľný aj 3G modul. A v rade tabletov pripravuje ASUS aj ďalšie zaujímavé modely.

www.asuseepad.sk

Eee Pad Transformer

ASUSPRO SÉRIA

Kvalita, na ktorú sa môžete spoľahnúť

Spojte sa s úspechom:

ASUSPRO séria ponúka dizajn s prestížnymi oceneniami, excelentný výkon a špičkovú spoľahlivosť.

Výnimočná spoľahlivosť:

Náročné kritériá testovania sú jeden z dôvodov, prečo ASUS získal ocenenie najspoľahlivejšej značky medzi notebookmi. (Zdroj: Square Trade 2009)

Excelentný výkon:

Špičková ASUSPRO B séria ako aj ASUSPRO P séria ponúkajú excelentný výkon. Navyše, B53 a B43 séria využívajú Intel Core i5 a Intel®Core i7™ vPro procesory a prepínateľnú grafiku pre optimalizáciu výkonu a spotreby energie.

Voľba pre biznis:

Pre podnikateľov a firmy, hard-disk odolný voči otrasom, vstup SmartCard, TPM, snímač odtlačku prstov a ASUS Secure Delete softvér poskytujú garancie, ktoré považujete za samozrejmosť.

Vodeodolná klávesnica

Testované pádom

Test pántov na 10 000 cyklov

Test tlakom

Pevný disk odolný voči otrasom

www.asus.sk

Notebooky ASUSPRO série využívajú viditeľne inteligentný procesor 2. generácie Intel®Core™ i5 vPro™.

„Deň otvorených dverí“ s HELIOS-om

Asseco otvára novú platformu pre dialóg so zákazníkmi i verejnosťou

Rozprávame sa s Marekom Zvarom, vedúcim oddelenia marketingu Asseco Solutions, a. s.

■ V týchto dňoch je už na svete na slovenské pomery v IT celkom neštandardný internetový projekt – firemný blog. Ako vznikol tento nápad?

Všetko sa to začalo pri neformálnych rozhovoroch s kolegami a obchodnými partnermi. Pomaly sme prichádzali na to, že by sme radi „povedali“ omnoho viac vecí, ako je možné realizovať iba prostredníctvom inzercie a mailov. A spôsob, ako to naštartovať, sme hľadali aj vzhľadom na okolnosti.

■ Aké okolnosti máte na mysli?

Išlo najmä o interné firemné podnety. Jedným z prvých bolo, že len nedávno sa zmenilo meno našej spoločnosti z bývalého Datalocku na Asseco Solutions a od septembra 2011 použí-

Marek Zvara

vame jednotný nový názov HELIOS pre všetky naše existujúce i práve vyvíjané produkty. Tieto interné zmeny automaticky generujú úžasný potenciál na nový druh komunikácie.

■ Prečo práve firemný blog?

Mení sa všeobecne spôsob získavania informácií, forma komunikácie medzi priateľmi i obchodnými partnermi. Už viac nefungujú iba staré pravidlá marketingu a PR. Od agresívneho monológu, ako je „tlačenie“ reklamných posolstiev do hláv nakupujúcich, sa prechádza k dialógu. Menší dôraz je na printové médiá a komunikácia smeruje na web – máme tu fóra, diskusné skupiny, blogy, sociálne siete...

■ Komu a na čo je určený váš blog?

Chceme diskutovať s našimi zákazníkmi, s verejnosťou, ale aj s konkurenciou. Prítvime nové názory, pripomienky a, samozrejme, aj kritiku. Budeme sa venovať všeobecným otázkam sveta IT, problematike ERP systémov, ale nebudeme sa vyhýbať ani čisto vnútorným záležitostiam.

A ak sa niekomu nebude chcieť čítať, väčšina tém bude spracovaných aj audiovizuálne.

blog.helios.eu

Cloud riešenia.

Viete komu dávate svoje dáta?

> Nájdiť odpovede na blog.helios.eu

blog.helios.eu

Ing. Eduard Bartko
Vedúci oddelenia riadenia produktu

Google kúpil Motorolu

Spoločnosti Google a Motorola Mobility oznámili fúziu, ktorá má umožniť ďalší rozvoj platformy Android, zvýšiť jej konkurencieschopnosť a poskytnúť užívateľom nové možnosti. Google získala Motorolu za 40 dolárov za akciu, celkovo za 12,5 miliardy dolárov. Akvizícia Motoroly, ktorá je partnerom Androidu, umožní Google rozšíriť možnosti ekosystému Android a podporiť konkurencieschopnosť v mobilnom odvetví. Motorola Mobility naďalej zostane držiteľom licencie na Android a Android zostane otvorenou platformou. Google bude riadiť spoločnosť Motorola Mobility ako oddelenú firmu. **LN**

Telefónica mení organizačnú štruktúru

Spoločnosť Telefónica ohlásila rozsiahle zmeny v organizačnej štruktúre s cieľom posilniť

rast a hrať aktívnu rolu v digitálnom svete. Zmeny majú zrýchliť rozhodovací proces a zaistiť efektívnejšiu organizáciu.

Spoločnosť vytvorila novú obchodnú jednotku Telefónica Digital so sídlom v Londýne s niekoľkými zahraničnými pobočkami. Súčasťou tejto jednotky sa stane aj 2 500 profesionálov z jednotky New Global Services Unit skupiny Telefónica (vertikálne aktivity) a z jednotiek Terra, Tuenti, Jajah, Telefónica R+D a Media Networks. **TE**

IT Summit sa blíži

ITAS, PC Revue a Infoware v októbri opäť organizujú výročné podujatie slovenskej komunity informačných technológií a telekomunikácií. Podujatie spája odbornú konferenciu IT Summit so slávnostným večerom IT Gala, spojeným s vyhodnotením súťaže o ocenenie IT firma, IT osobnosť a IT projekt roka.

Tieto prestížne ocenenia budú udelené už po jedenásty raz. Odborná komisia zostavila aj v tomto roku širšiu nomináciu viac ako 130 osobností a firiem pôsobiacich v oblasti informačných technológií a telekomunikácií. Na základe údajov z informačných dotazníkov hlasovaním zostavila užšie nominácie piatich osobností, piatich firiem a piatich projektov bez určenia poradia, z ktorých neskôr vyberie

držiteľov tohto prestížneho ocenenia na rok 2011. V tabuľke prinášame zoznam finalistov. **JF**

IT OSOBNOSŤ

Martin Kubala

(generálny riaditeľ, Hewlett-Packard Slovakia, s. r. o.)

Milan Dubec (predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, Azet.sk, a. s.)

Ondrej Smolár (výkonný riaditeľ, Soitron, a. s.)

Peter Čerešník

(generálny riaditeľ, Microsoft Slovakia, s. r. o.)

Richard Marko (generálny riaditeľ, ESET, s. r. o.)

IT FIRMA

ESET, s. r. o.

PosAm, s. r. o.

Resco, s. r. o.

Sygic, a. s.

T-Systems Slovakia, s. r. o.

IT PROJEKT

Civitas.sk – Elektronické služby samospráv v cloude (prihlásila spoločnosť Centire, s. r. o.)

Digitalizovaný podpis (prihlásila Tatra banka, a. s., a PosAm, s. r. o.)

Elektronický strážca seniorov (prihlásila YMS, a. s.)

ZNasichDani.sk (prihlásila Aliancia Fair-play a VORSR.sk)

Modernizácia vyučovacieho procesu prostredníctvom multimediálnych IKT (prihlásila GiTy – Slovensko, a. s.)

GW 110907

HLAVNÍ REKLAMNÍ PARTNERI:

VÝROČNÉ PODUJATIE IT KOMUNITY V SR

IT GALA 2011

SLÁVNOSTNÉ VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV SÚŤAŽE:
IT FIRMA, OSOBNOSŤ, PROJEKT ROKA 2011

TERMÍN: 6. OKTÓBER 2011 / MIESTO: HOTEL HILTON

REKLAMNÍ PARTNERI:

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNERI:

Dizajn by Gordana Turuk

Úspory vďaka technológii

Virtuálny desktop prináša firmám významné výhody

Istá automobilka sa už mnoho desaťročí prezentuje sloganom: **Náskok vďaka technike.** Tento slogan je dobre aplikovateľný aj v IT oblasti.

Spoločnosti získavali náskok vďaka technologickým inováciám v mnohých prípadoch. Niektoré začali využívať mobilné CRM, iné zaviedli biometrické podpisovanie či využívajú inteligentné systémy riadenia výroby. Napriek týmto úspechom IT oddelenia niekedy „pre stromy nevidia les“ plný ďalších inovačných príležitostí.

Kde je potenciál úspor?

Potenciál leží na vašom stole a volá sa PC. V súčasnosti je PC nízkonákladová položka. Ak však porovnáme náklady na obstaranie s nákladmi na správu, zistíme, že tie druhé

viázia. Cena práce dlhodobo prevyšuje cenu tovaru. Práve tu sa skrýva potenciál úspor. Pri podrobnom pohľade sa správa PC dá zobraziť ako **životný cyklus**, ktorý sa začína obstaraním, pokračuje prevádzkou a končí sa vyradením (obrázok).

Čím viac PC má firma, tým viac životných cyklov spravuje a tým viac úsilia vynakladá na ich správu. Tento tradičný kolobeh sa dá zmeniť vďaka technologickej inovácii zvanej virtuálny desktop (VD), ktorý predstavuje pracovnú plochu používateľovho PC presunutú na server v dátovom centre. Jeho obrazovka sa „doručuje“ výkonným sieťovým protokolom na obrazovku ľubovoľného koncového zariadenia, ktorým môžu byť desktop, notebook, „tenký klient“, smartphone či iPad.

Ako to funguje v pozadí?

Pracovná plocha každého desktopu sa skladá z troch komponentov: operačného systému (OS), aplikácie (APPS) a profilu používateľa (User Profile – UP). Tieto komponenty sa dajú od seba navzájom a od fyzického zariadenia oddeliť. Dokážeme každý komponent spravovať oddelene a z jedného miesta a dopracujeme sa k jednému životnému cyklu ➔

Tradičný vs. virtuálny desktop

Tradičný desktop	Virtuálny desktop
Obstaranie	
Začína sa spravidla na konci životného cyklu, prípadne pri prebiehajúcej štandardizácii, ukončení lízgových zmlúv a pod.	VD je nezávislý od OS či výrobcu koncového zariadenia. Na jeho „obstaranie“ sú potrebné licencie a serverová infraštruktúra.
Vytvorenie obrazu	
Vytvorenie obrazu pre hromadné, resp. individuálne nasadenie OS a štandardného softvérového balíka. Obvykle je potrebný manažovací nástroj, deployment cez sieť, v horšom prípade pomocou inštaláčnych médií. Obraz je potrebné pravidelne aktualizovať pre všetky typy koncových zariadení (patches, fixes) a paralelne rovnakým spôsobom aktualizovať aj pracovné stanice v prevádzke.	Vyváranie obrazov pre fyzické zariadenia nie je potrebné. Je vytvorený jeden obraz OS. Aplikácie sú nasadzované osobitne, dokonca nemusia byť súčasťou obrazu OS. Aktualizácia obrazu prebieha centralizovaným spôsobom naraz pre všetkých používateľov.
Zabezpečenie	
Zabezpečenie koncového zariadenia na úrovni fyzickej, OS, jednotlivých aplikácií a konektivity. Inštalácia antivírusového SW, centrálnej manažovacej konzoly zabezpečujúcej jeho aktualizáciu, nastavenie skupinových a bezpečnostných politík.	Virtualizácia desktopu minimalizuje riziká. OS, APP a UP sú fyzicky oddelené. Používateľ nemôže zmeniť obraz OS a nastavenia APP. UP a dokumenty používateľa sú zabezpečené centrálnymi štandardnými antivírusovými nástrojmi.
Personalizácia	
Príprava koncového zariadenia pre každého používateľa. Konfigurácia OS a APP. Je možná čiastočná automatizácia.	Individuálne nastavenia pre APP a UP sú jednoducho a rýchlo spravovateľné centrálnym prostredníctvom skupinových politík a nástrojov na ich správu.
Uvedenie do prevádzky	
Distribúcia, zapojenie a oživenie koncového zariadenia na lokalite používateľa. V prípade, že podnik je rozmiestnený na viacerých geografických lokalitách, je potrebné počítať s dodatočnými nákladmi na logistiku.	Používateľ sa môže pripojiť z akéhokoľvek zariadenia prostredníctvom klienta. Je potrebná štandardná konektivita (LAN, WAN, internet).

Pokračovanie tabuľky na ďalšej strane.

Dokončenie tabuľky zo strany 73.

Tradičný desktop	Virtuálny desktop
Prevádzka a podpora	
Podpora používateľa na diaľku prebratím obrazovky na koncovom zariadení. V prípade nedostupnosti zariadenia je nevyhnutná podpora na mieste. Vyžaduje si servis/výmenu koncových zariadení v prípade závažných porúch vo všetkých krokoch životného cyklu. Zálohovanie dát prebieha lokálne alebo si vyžaduje nemalé investície do centrálného zálohovania. Ak neexistuje záloha koncových zariadení, je obnova lokálnych dát veľmi nákladná.	Podpora používateľa na diaľku prebratím obrazovky v dátovom centre. Ak je použitý tenký klient, nevyžaduje si prakticky žiadnu údržbu. Poruchy sa riešia výmenou. Po obnovení pripojenia používateľ pokračuje v rozrobenej práci. Pri bežnom PC sa jeho funkcionálna a údržba dajú minimalizovať na úroveň tenkého klienta. Používateľ môže využívať aj vlastné zariadenie bez ovplyvnenia bezpečnosti dát spoločnosti. Dáta sa ukladajú a zálohujú centrálné. Prípadná obnova je neporovnateľne rýchlejšia a nevyžaduje si dodatočné náklady.
Upgrade HW & SW	
V prípade potreby upgrade HW počas životného cyklu musí poskytovateľ zabezpečiť aktualizáciu na každom zariadení jednotlivo. Aktualizácia SW si vyžaduje deployment prostredníctvom vhodných nástrojov. Ak ide o veľký objem dát (napr. MS Office), aktualizácia môže byť zdĺhavá.	Upgrade lokálneho HW nie je potrebný. Aktualizácia SW sa vykoná centrálné, nová SW verzia je k dispozícii okamžite. Oddelením vrstvy APP môžu dokonca používať viaceré verzie rovnakého SW súčasne (napr. Office 2003 a 2007).
Vyradenie	
Zálohovanie a zmazanie citlivých údajov z disku, formátovanie a príprava pre nového používateľa (životný cyklus: nahrať obrazu, personalizácia, zabezpečenie atď.).	Administrátor zruší konto používateľa VD; koncové zariadenie je okamžite k dispozícii novému používateľovi.

➔ pre všetky PC v spoločnosti. Skúsme teda porovnať životný cyklus tradičného desktopu s tým virtuálnym.

Ako vidno, VD minimalizuje úsilie a náklady spojené so správou PC. Z dní a hodín sa stávajú minúty. Problémy, s ktorými sa boria firmy v prípade hromadných aktualizácií softvéru, sú minulosťou. Centralizovanie správy umožní **riešenie väčšiny požiadaviek „na zavolanie“ na service desk.** Okrem toho VD podporuje prácu v offline režime a pre prípady neopraviteľných porúch je možné použiť akýkoľvek náhradný PC. Niektoré firmy dokonca priplácajú zamestnancom, aby

si kúpili vlastný PC. Ak teda plánujete nákup tradičných PC, zamyslite sa. Existuje elegantnejšie riešenie?

Michal Bróska,
vedúci oddelenia prevádzkových služieb, PosAm, s. r. o.
michal.broska@posam.sk

Novinky od Samsungu

Oba výrobky spoločnosť Samsung predstavila na berlínskom veľtrhu IFA 2011. Prvou novinkou je notebook Series 7 Chronos s tenkým a kompaktným hliníkovým telom. Jeho súčasťou je procesor Intel i7 Quad Core a technológia ExpressCache, ktorá na základnej doske ponúka 8 GB flash pamäte navyše. Notebook na jedno nabitie vydrží 8 hodín.

Druhou novinkou je počítač Slate PC série 7 s operačným systémom Windows 7. Ponúka výkon stolného počítača spojený s praktickosťou tabletu, takže užívatelia môžu prostredníctvom prispôbeného dotykového rozhrania pracovať s prístrojom podporujúcim multitasking. Počítač sa môže pochváliť hrúbkou necelých 13 mm a hmotnosťou iba 0,86 kg. Srd-

com prístroja je procesor Intel Core i5 a displej s uhlopriečkou 11,6". **SM**

2x Stevie Awards pre ACE enterprise

Spoločnosť ACE enterprise Slovakia patrí medzi najočeneňovanejšie IT firmy na Slovensku a práve zaznamenala ďalší úspech na medzinárodnom poli. V celosvetovej súťaži International Business Awards 2011 (IBA) si v októbri prevezme ocenenia až v dvoch kategóriách. Riaditeľ a spoluzakladateľ spoločnosti Alexander Cimbalák získal hlavné ocenenie Stevie Award Winner v kategórii Management: Executive of the Year – Computer Software. Titul „The Stevie Award Winner“ je ocenením vysokej kvality integračných riešení

ACE, hrdo označovaných značkou Made in Slovakia.

Druhé ocenenie v tejto medzinárodnej súťaži patrí komplexnému riešeniu pre zdravotnícke zariadenia a nemocnice s názvom ACE eHospital. V obrovskej celosvetovej konkurencii sa toto riešenie dostalo do finále

a získalo titul „Distinguished Honoree“ v kategórii Best New Product or Service of the Year – Health Products & Services. Je to už druhé medzinárodné ocenenie tohto riešenia v roku 2011.

Slávnostné odovzdanie cien sa uskutoční v Abú Zabí v Spojených arabských emirátoch 11. októbra 2011. **HD**

Bezšnúrový telefón Gigaset

Spoločnosť Gigaset Communications prináša na trh nový bezšnúrový telefón Gigaset C610, ktorý sa hodí najmä na bežné použitie v rodine. Ponúka napr. riešenie Babyphone – detskú vysielajúcu s funkciou obojsmerného hovoru, či funkciu hlasitého telefonovania, ktorého sa môže zúčastniť celá rodina či ďalšie osoby. Keďže spona 30-gramového zariadenia sa dá jednoducho upevniť na oblečenie, používateľ má voľné ruky a pri telefonovaní voľnosť pohybu – bez káblov a bez rušivej náhlavnej súpravy na uchu.

Keď skener dokáže oveľa viac, ako iba skenovať

Správnym manažmentom tlače dokážu firmy ušetriť až 30 % nákladov

Pred niekoľkými rokmi dostali tlačiarne svoju nastavbu – možnosť skenovať, kopírovať či faxovať – vznikli multifunkčné zariadenia.

Dnes už patria k bežnému vybaveniu malých aj veľkých firiem. Namiesto troch alebo štyroch zariadení úplne stačí len jedno. Vývojári sa však pozerajú ešte ďalej; hľadajú možnosti, ako čo najviac zjednodušiť tlačové prostredie firiem a posunúť multifunkčnosť kancelárskych zariadení na novú úroveň. Prechodom od analógových technológií na digitálne došlo nevyhnutne k integrácii tlačových zariadení do IT a sietí. Budúcnosť v tejto oblasti patrí preto softvérovej a hardvérovej nastave, ktorú výrobcovia a predajcovia dokážu poskytnúť svojim klientom.

Krásna spočívajú v jednoduchosti

Potrebu efektívneho tlačového systému možno uspokojiť vďaka technickým a inforatickým inováciám. Podstata spočíva v zjednodušení obehu dokumentov, zrýchlení prístupu k nim, efektívnej digitalizácii a archivácii dôležitých materiálov. Vďaka správne nastaveniu tla-

čového prostredia dokážu firmy ušetriť neraz aj 30 % svojich tlačových nákladov a odhaliť „zhrdzavené kolieska“, ktoré spomaľujú tempo práce i výkonnosť zamestnancov. Zodpovedné firmy nestrácajú zo svojho zreteľa ani princíp šetrnosti k životnému prostrediu. Nižšie náklady, efektívne využité multifunkčné zariadenia z plne recyklovateľného materiálu, úspory spotrebného materiálu, úspory energie – to všetko ide ruka v ruku so softvérovými a hardvérovými inováciami.

Prvoradá je praktickosť

Vývojári popredných reprografických spoločností kladú veľký dôraz na jednoduchosť ponúkaných riešení, ich vysokú prispôsobivosť osobitným potrebám firiem a intuitívne ovládanie ako tlačových zariadení, tak i softvérových aplikácií. Správne sú totiž len také riešenia, ktoré maximálne redukovujú počet krokov nevyhnutných na splnenie úlohy.

Môžeme si za príklad zobrať obyčajné skenovanie. Jeho výsledkom nemusí byť len rastový obraz dokumentu. Skenovanie môže byť len začiatkom zautomatizovaného procesu digitalizácie dát, ktorého výsledkom je, že skenovaný dokument sa uloží v editovateľnom formáte Wordu, Excelu alebo v prehľadateľnom PDF. Takéto riešenie ScanFlow nijako nezaťažuje

užívateľov inštalovaním aplikácií na optické rozpoznávanie znakov. Pracuje plne automaticky na serveri, komunikuje s užívateľom cez panel multifunkčného zariadenia a výsledný súbor doručuje ako prílohu e-mailu.

Čo dokáže skener

Ešte väčšiu funkcionálnosť kancelárskeho zariadenia možno dosiahnuť vďaka riešeniu Document Navigator. V praxi sa totiž mnoho firiem stretáva s potrebou čo najrýchlejšie a najefektívnejšie vyťažiť z veľkého množstva papierových dokumentov len určité údaje. Ide najmä o organizácie, ktoré pracujú so štandardizovanými dotazníkmi vyplňanými ručne (dodacie listy, dotazníky spokojnosti, sčítavanie obyvateľstva...). Základom je pritom obyčajný sken dokumentu. Vďaka jednoduchému výberu prednastavenej funkcie zariadenie načíta, digitalizuje, zaeviduje a uloží potrebné dáta, rozozná zaškrtnuté kolónky alebo čiarové kódy. Výsledkom je automaticky vytvorená databáza bez toho, aby údaje muselo ručne zadávať niekoľko ľudí počas niekoľkých dní.

Centralizované riešenia

Princíp zefektívnenia tlačového prostredia tkvie v centralizácii. Centrálnym bodom je server, na ktorom môžu byť vytvorené kontá aj tisícok užívateľov a nastavený systém autorizácie (čipovou kartou, PIN kódom). Ide o komplexné riešenie, ktoré sa integruje so širokou škálou zariadení rôznych značiek a, čo je najdôležitejšie, dokáže sprehľadniť tlačové prostredie, a tým jeho manažovanie, ako aj rozúčtovávanie nákladov. Vedúci pracovník môže nastaviť jednotlivým pracovníkom alebo celým strediskám rôzne právomoci pri používaní tlačových zariadení. Okrem šetrenia nákladov a bezpečnosti tlače je ďalšou výhodou nasadenia centralizovaného riešenia systém follow-me, ktorý umožňuje, aby si používateľ vyzdvihol svoje tlačové úlohy po autorizovaní na ktoromkoľvek zariadení v spoločnosti. A ďalší rozmer riešenia tlačových úloh priniesli do nášho života mobilné telefóny. Automatické zaslanie skenovaného dokumentu na telefón či pohodlné a praktické tlačenie dokumentov a fotografií priamo z mobilného telefónu sa onedlho stanú realitou bežných dní.

Karol Rafaj,
produktový manažér
pre softvérové riešenia,
Konica Minolta Slovakia

Upgrade systému chce čas – a dobrú prípravu

Výsledkom je prístup k novým technológiám a lepším funkciám či lacnejšia podpora

Prechod na vyššiu verziu podnikového informačného systému trvá niekoľko týždňov. Dôležité je nepodceniť prípravnú fázu, precízne zvládnuť samotnú technickú inštaláciu a dôsledne otestovať jej funkčnosť.

„Chceme lepší systém s novými funkciami, šetriaci náklady, ktorý nám zlepší efektívnosť činnosti, eliminuje riziká a pomôže odhaliť trhové príležitosti.“

Takéto vyjadrenia často počuť v spoločnostiach, ktoré sa rozhodli nahradiť svoj informačný systém kvalitatívne vyspelejším softvérom. Kvalitnú prípravu celej operácie získajú výkonnejší nástroj na dennodennú prácu, ale aj vyššiu spokojnosť svojich zamestnancov. Nesmú však podceniť niektoré hrozby.

Oplatí sa

Upgrade podnikového informačného systému prinesie firme viacero výhod. Nie je to len otáz-

ka vlastníctva najmodernejšej verzie, ale predovšetkým racionálna voľba, ktorá má otvoriť dvere k využívaniu najnovších technológií. Zároveň ponúkne používateľovi novú funkcionálnu a zabezpečí, že všetky procesy budú v súlade s legislatívou.

Nezanedbateľný je aj finančný efekt; za podporu starších systémov si totiž ich poskytovate-

Upgrade systému sa začína oveľa skôr, ako sa, obrazne povedané, posadí za počítač technik a celý proces spustí.

telia v porovnaní s poslednou verziou zvyčajne účtujú vyššie poplatky. Alebo ju v horizonte niekoľkých rokov úplne prestanú podporovať.

Začiatok neznamená stlačenie Enter

Upgrade informačného systému sa začína oveľa skôr, ako sa – obrazne povedané – posadí za počítač technik a celý proces spustí. Seriózna firma totiž vždy postupuje podľa jas-

ne stanovenej metodiky a plánu, ktorý musí klient schváliť.

Väčšina firiem sa rozhodne len pre technický upgrade. Cieľom je inštalácia novej verzie produktu s približne rovnakou funkcionálnosťou, ktorá podporuje najnovšie technológie. Z časového aj procesného pohľadu je oveľa jednoduchší a rýchlejší ako funkčný upgrade, pri ktorom sa už implementujú aj nové funkcie. Bez ohľadu na druh upgradu stále platí, že príprava zaberie viac času ako samotná technická inštalácia. Predchádzajú jej totiž týždne prípravnej fázy, konzultácií, špecifikovania požiadaviek klienta a analýz aktuálneho stavu. Cieľom je vyladiť všetko tak, aby samotný proces zmeny systému prebehol čo najrýchlejšie a bez komplikácií.

Je to o ľuďoch

Prechod na nový informačný systém či jeho inovácia priamo súvisia s voľbou dodávateľa, ktorý bude mať celý proces „pod palcom“ a, samozrejme, preberie za jeho úspešnú realizáciu zodpovednosť. Vždy sa treba obrátiť na odborníkov, ktorí disponujú potrebnými certifikátmi. Ich znalosti, skúsenosti z už ukončených implementácií a odporúčania môžu objednávateľovi ušetriť nemalé finančné zdroje.

Úspešný prechod na novú verziu informačného systému predpokladá súčinnosť zo strany klienta v oblasti testovania, akceptácie nasaďovanej funkcionality a školenia koncových používateľov. Je preto nevyhnutné vyčleniť na celý čas zavádzania vyššej verzie podnikového softvéru dostatok kapacít vlastných zamestnancov, ktorí sa na ňom budú podieľať.

S kalendárom v ruke

Začneme o mesiac. A prečo práve vtedy? Lebo, veď je to aj tak jedno!

No, tak úplne pravda to nie je. Nevhodne zvolený termín migrácie totiž dokáže narobiť vrásky mnohým zamestnancom. Napríklad pri nábehu veľkej zákazky alebo na finančnom úseku v čase, keď sa podávajú daňové priznania. Je preto potrebné nastaviť celý proces tak, aby zasiahol do čo najmenšieho počtu finančných či prevádzkových operácií v spoločnosti.

Aj keď sa ideálne obdobie môže v individuálnych prípadoch odlišovať, väčšinou sú ním buď letné mesiace, keď je v podniku celozávodná dovolenka, alebo čas hneď po ukončení účtovného obdobia.

Dáta ako v bavlnke

Moderné systémy konvertujú pôvodné dáta automaticky. Nemalo by tak dôjsť k situácii, že časť informácií, ktoré sú nevyhnutne potrebné pre chod a fungovanie spoločnosti, zostane nedostupná. Staršie „neživé“ dáta sa zvyčajne uskladnia v archivačnom systéme.

Dodávateľ musí postupovať podľa jasnej metodiky a plánu, ktorý schváli klient.

Pre prechod produktívneho systému na vyššiu verziu je potrebné spracovať aj podrobný Cut Over Plan, ktorý počíta s dôsledným zálohovaním dát počas upgradu a aj s prípadným návratom k pôvodnej verzii v prípade technických problémov.

Testujte a učte sa

Čo ako dokonalý systém treba pred ostrým nasadením otestovať. S tým musí spoločnosť počítať už pri tvorbe časového plánu celej implementácie. Vychytať prípadné chyby si žiada svoj čas; táto snaha sa však mnohokrát vráti v podobe stabilného IT prostredia, na ktoré sa dá spoľahnúť. Samotné testovanie prebieha počas celej implementácie. Každý pracovník (od dodávateľa cez technika až po kľúčového používateľa) priebežne kontroluje všetky ním zrealizované kroky. Robia sa funkčné, integračné a akceptačné testy. Hlavne klienti s vysokými nárokmi na kontrolu kvality (napríklad farmaceutické firmy) by mali zvážiť aj zavedenie riešenia, ktoré zabezpečí automatizované testovanie.

Koľko môže trvať upgrade systému*

Prípravná fáza	2 týždne
Cieľový koncept prechodu na vyššiu verziu	2 týždne
Realizácia	6 týždňov
Konečná príprava na spustenie	3 týždne
Spustenie a podpora	2 týždne
Celkový čas	15 týždňov

* Upgrade verzie SAP R/3 Enterprise na verziu SAP ECC 6.0
Zdroj: SAP Slovensko

Aj v tomto prípade je rovnako ako pri príprave celej migrácie potrebná súčinnosť zamestnancov firmy, ktorí preveria, či všetky nimi využívané procesy a funkcionality pracujú bez problémov. Tie sa však môžu objaviť aj s odstupom času, preto nie je na škodu myslieť už vopred na technickú podporu, konzultácie, prípadne na servisné zásahy, ktorých potreba sa môže v budúcnosti objaviť. Aj to je argument na využívanie osvedčených systémov (napríklad SAP), pri ktorých je to samozrejmosťou. Súčasťou dohody s objednávateľom často býva aj zvýšená podpora počas prvých týždňov ostrej prevádzky či dokonca fyzická prítomnosť externého odborníka, ktorý vzniknuté chyby operatívne rieši.

Školenia? Nie vždy sú potrebné

Malo by byť samozrejmé, že zamestnanci a všetci užívatelia budú s celým procesom vopred oboznámení. V prípade technického upgradu sa v používateľských rozhraniach a nárokoch v zásade nič nemení, takže pracovníci dokážu bez problémov prejsť na vyššiu verziu. Ak sú však k dispozícii aj nové funkcionality, je nevyhnutná príprava manuálu a šablón, prípadne školenie. Štandardne ho musia absolvovať vybraní kľúčoví zamestnanci; tí potom školia koncových užívateľov a sú prvým kontaktom pri

riešení ich problémov. Školenia môžu prebiehať aj elektronicky.

Je to aj o peniazoch

O hrozbách, ktoré môžu spôsobiť škody, sme si už povedali. Samozrejme, žiadna firma neprištípi k migrácii na vyššiu verziu podnikového softvéru preto, aby na tom finančne stratila. Novinka musí priniesť zlepšenie efektivity práce, odbúranie nepotrebných činností, zautomatizovanie procesov, zníženie nákladov na správu, uľahčenie komunikácie s obchodnými partnermi, jednoduchšie reportings, identifikácie rizík či obchodných príležitostí...

Cut Over Plan rieši zálohovanie dát počas upgradu, resp. aj núdzový návrat k pôvodnej verzii.

Pokračovať by sme mohli ešte dlho, podstatné však je, aby sa vynaložené náklady spojené s prechodom na novšiu verziu čo najskôr vrátili. Prístup k inováciám systému je zvyčajne už zahrnutý v pravidelných poplatkoch za údržbu. Firma bude hradíť len prácu externých odborníkov spojenú s implementáciou novej verzie.

Nové „železo“

Prechod na novšiu verziu podnikového informačného systému je aj vhodnou dobou na zvýšenie výkonnosti hardvéru. Technologické zmeny si to často vyžadujú. Pri rozhodovaní môže pomôcť služba dodávateľa, ktorá zistí rezervy existujúcej zostavy. Ak sú vyčerpané, navrhne optimalizáciu vybavenia a po samotnej implementácii urobí ďalšiu kontrolu jeho funkčnosti.

Peter Pecho,
SAP Solution Architect

Pomôže nám marketingový vírus?

Internet ponúka veľké množstvo možností aj pre virálny marketing.

Aj keď „hudobný priemysel“ berie internet do úvahy skôr ako nepriateľa, ktorý mu berie tučné zisky z predaja CD nosičov a pokúša sa získať cez internet všetko zdarma, (nielen) mladí hudobníci majú na vec iný názor. Cez oficiálne kanály by sa im možno nikdy nepodarilo dostať svoju tvorbu k verejnosti.

len vďaka krátkemu reklamnému odkazu, ktorý sa automaticky pripájal ku každej odoslanej správe. Informoval, že odosielateľ používa službu Hotmail zdarma, ktorú rovnako môže získať aj adresát, ak klikne na tento odkaz.

Marketing na základe odporúčania

Ľudia sa vždy radili so známymi, keď sa chystali kúpiť drahšie či technicky náročnejšie produkty. Robili to ústne i písomne, no rozvoj sociálnych sietí priviedol do týchto sfér úplne nový vietor. Veď čo je jednoduchšie, než kliknutím odporučiť

musel robiť zložité a náročné úkony, ale trebárs len jednoducho kliknúť na odkaz a preniesť sa na želanú adresu. Samozrejme, toto sa nestane, ak ľudí nezaujeme. Túto vlastnosť musí mať každá reklama, ale virálny marketing nebude fungovať bez prvkov odlišenia, vyniknutia, mimoriadneho prítiahnutia pozornosti. A je jedno, či to spôsobí zábavný prvok, vzdelávacia hodnota alebo prisľub finančných ziskov.

Zaradte prvky virálneho marketingu do svojho marketingového arzenálu

• VIDEO

Používanie videa na webe sa stalo bežnou záležitosťou. Môže ísť o vzdelávacie, vysvetľujúce alebo zábavné snímky a napríklad vďaka stránke YouTube, ktorá poskytne záujemcom viac než 1 miliardu videozáznamov denne, sa môžu veľmi rýchlo rozšíriť aj k vašim spotrebiteľom. Štatistiky z USA hovoria, že viac než 40 percent spotrebiteľov sleduje videá na webe každý týždeň, viac než 70 percent minimálne mesačne.

• PR ČLÁNKY, E-KNIHY, BIELE KNIHY, NEWSLETTER

Nenechávajte si všetku múdrosť pre seba, dovoľte iným, aby zdieľali vaše dobré rady. Ak napíšete hodnotné texty so zaujímavým obsahom, máte šancu, že sa budú šíriť aj virálne.

Nenechávajte si všetku múdrosť pre seba, dovoľte iným, aby zdieľali vaše dobré rady.

Ľudia si radi prepošlú vaše elektronické knihy, ak v nich nájdu zábavu alebo to, čo im pomôže riešiť vlastné problémy. Ak rozosielate elektronický magazín alebo newsletter, upozornite čitateľov, že jeho obsah môžu ďalej voľne šíriť. Takto získate šancu na nových odberateľov vašich noviniek.

• SOCIÁLNE SIETE

O prínose a možnostiach sociálnych médií asi netreba presvedčať žiadneho internetového marketéra. Využite aspoň základné, ako sú Facebook, LinkedIn a Twitter, a vaše šance sa môžu znásobiť. Aby návštevníci vašej stránky mohli texty ľahko šíriť medzi sebou, nezabudnite pridať na svoju stránku „share widget“ – malú aplikáciu, ktorá im zdieľanie uľahčí.

Ing. Jana Škutková
www.marketingovo.sk
Foto: SXC

A predsa, vďaka internetu sa to mnohým podarí. Ak zaujme video umiestnené na YouTube, nejdnému sa zakliate dvere otvoria.

V čom väzí tajomstvo virálneho marketingu?

Azda by sa dalo povedať, že ide o odovzdanie posolstva od človeka k človeku, a dnes vo väčšine prípadov nie od úst k ústam, ale elektronickou cestou od mailu k mailu. A čomu inému uveria dnes ľudia väčšími než slovu priateľa, známeho, ba niekedy aj celkom neznámeho, ale v porovnaní s doteravou reklamou stále reálneho človeka?

Dôležité je to, aby sa obsah a s ním aj vaše marketingové posolstvo dali ľahko šíriť.

Za jeden z prvých prejavov virálneho marketingu sa považuje kampaň, ktorou rozšírila svoje používanie služba bezplatnej e-mailovej pošty Hotmail. Za neuveriteľných 18 mesiacov získala viac než 8 miliónov používateľov. To všetko

priateľom niečo, čo sa nám samým páči, čo nás nadchlo či zaujalo? Podľa medzinárodných prieskumov sa tešia online odporúčania veľmi vysokej dôvere, okolo 70 percent respondentov odpovedalo, že tejto forme propagácie verí. Tisíccky ľudí si zídu na internetové fórum či iné špecializované stránky a sledujú odporúčania, ktoré jednotlivým produktom priradili ostatní návštevníci. Bez ohľadu na to, či sa rozhodujú o kúpe auta alebo len o mieste dnešného obeda.

Je len na vás, ako šikovne pracujete s možnosťami, ktoré máte k dispozícii. Amazon vám napríklad ponúkne nielen hodnotenia čitateľov, ale aj informáciu, ktoré iné knihy kúpili ľudia, ktorí si kúpili vami zvolenú publikáciu. Pravdepodobnosť, že vďaka cross-sellingu do elektronického košíka priložíte ešte niečo, je totiž dosť vysoká.

Formy sú rozličné, bez pozornosti to však nepôjde

Virálny marketing sa nevzťahuje len na krátky reklamný odkaz či video. Rovnako sa môžu šíriť ukážky softvérov, elektronické hry, biele či akékoľvek iné e-knihy, odborné články, naučné i zábavné prezentácie či texty. Dôležité je len, aby sa obsah a s ním aj vaše marketingové posolstvo dali ľahko šíriť. Aby jeho príjemca ne-

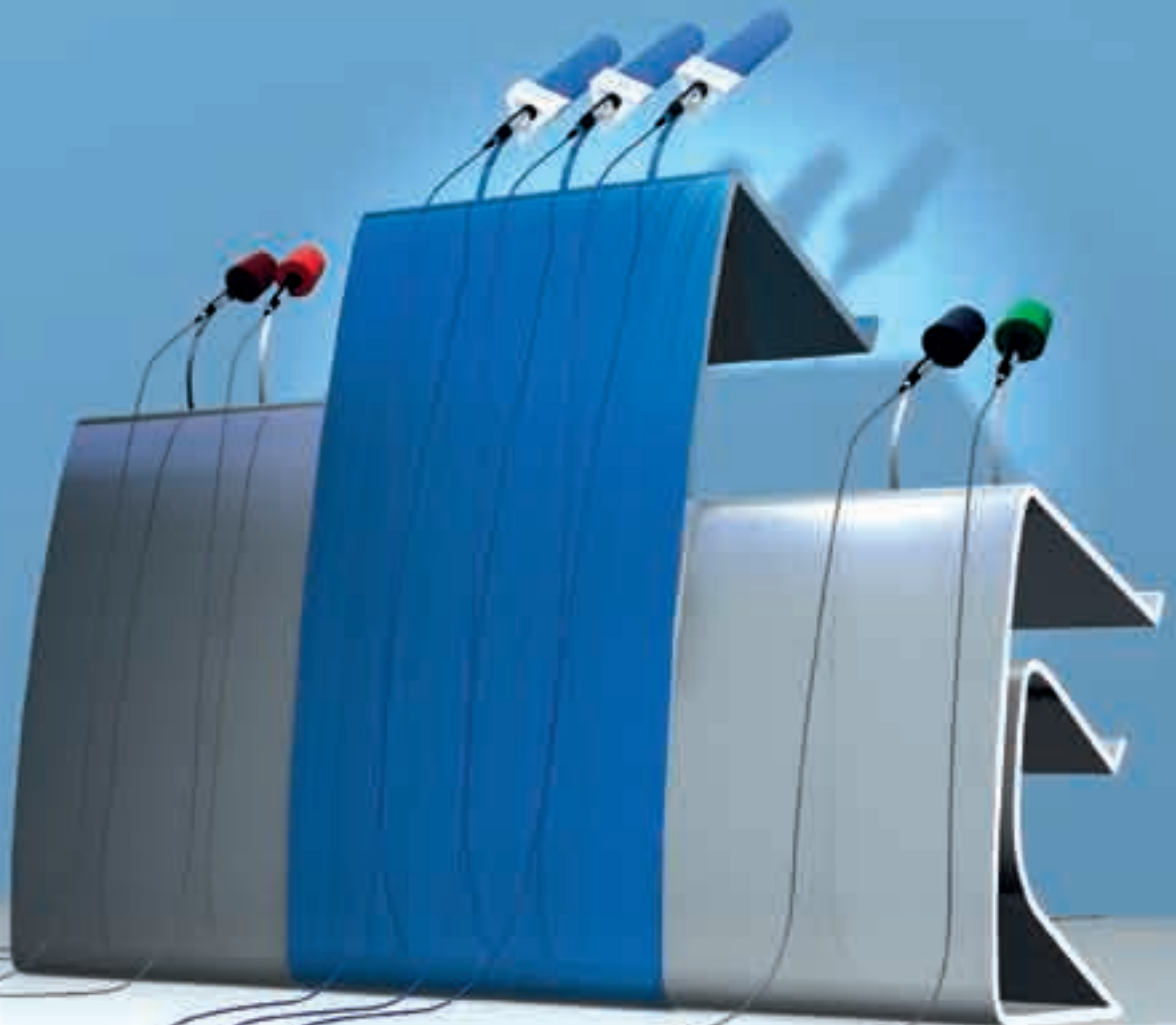

PRVÍ NA TRHU S INFORMÁCIAMI

Potrebujete spoľahlivý, transparentný a profesionálny zdroj informácií?

Obráťte sa na TASR.

Ponúka moderné produkty užitočné nielen pre odbornú, ale aj laickú verejnosť.

Cudzí jazyk sa stáva cieľom aj prostriedkom

Pracovná vyťaženosť presúva záujem manažérov aj k online štúdiu, k biznis obedom s lektorom a koučingu.

Znalosť cudzích jazykov je v súčasnosti nevyhnutnosťou pre širokú škálu profesií a pracovných pozícií, ale najmä pre manažérske posty, obzvlášť topmanažérov. Najpoužívanejším jazykom je jednoznačne angličtina, ktorú podľa pracovného portálu profesia.sk vyžadujú zamestnávateľia v 56 percentách pracovných ponúk. Nasleduje ju nemčina so 16 percentami. O nevyhnutnej znalosti angličtiny na vedúcich postoch svedčia aj ďalšie štatistiky portálu, podľa ktorých s rastom pozície rastie aj podiel manažérov, ktorí angličtinu ovládajú aktívne, respektíve na úrovni tlmočník/expert. Kým v kategórii nižšieho a stredného manažmentu ovláda aktívne angličtinu 34 percent a na úrovni tlmočník/expert 4 percentá, u topmanažérov ide už o 41 percent a 8 percent z ich celkového počtu. Manažment má významný podiel aj na počte študentov jazykových škôl. V niektorých centrách tvoria približne 45 percent všetkých študentov, pričom volia najmä individuálne kurzy, respektíve sa vzdelávajú spolu s kolegami priamo vo firme. Na štúdium cudzích jazykov medzi manažermi má vplyv viacero faktorov – najmä pracovná vyťaženosť a s ňou súvisiaci nedostatok času, ale aj rozvoj moderných technológií. Tie ovplyvňujú aj metódy, ktorými môže výučba cudzieho jazyka prebiehať. Prispôsobujú sa im aj jazykové školy, ktoré kombinujú učenie jazyka s inými aktivitami, prípadne učia prostredníctvom jazyka aj iné zručnosti a vedomosti. Cudzí jazyk sa tak sčasti presúva z kategórie cieľ do kategórie prostriedok. Aké sú teda aktuálne trendy?

Vyťaženi volia výučbu online

Nedostatok času a rozvoj virálneho prostredia spôsobili, že do centra pozornosti sa dostáva online výučba cudzích jazykov. Odporúča sa najmä tým, ktorí už zvládli gramatiku a potrebujú primárne pracovať na rozšírení slovného zásoby, respektíve zlepšení schopnosti porozumieť počutému textu. Online nástroje sú využívané najmä na vyučovanie odbornej, napríklad obchodnej, finančnej, právnickej či marketingovej angličtiny, keďže práve v nich je akcent kladený na slovnú zásobu či porozumenie rôznym prízvu- kov. K dispozícii je totiž mnoho podcastov s na-

hrávkami od rôznych lektorov. Výhodou takejto formy štúdia je najmä časová flexibilita, pretože manažér sa učí vtedy, keď mu to vyhovuje, pričom správne načasovanie zvyšuje efektivitu štúdia. Na hodiny nemusí cestovať, takže šetrí aj čas, navyše tempo aj rozsah učiva prispôbuje aktuálnemu vnútornému nastaveniu. Online štúdium má zväčša pasívny charakter, manažér počas neho najčastejšie číta, počúva a vypĺňa cvičenia, teda robí tie aktivity, ktoré zvládne aj bez lektora, takže mu za ne nemusí platiť. V zahraničí je bežná aj aktívna online výučba, teda rozhovor s lektorom cez skype alebo telefón. Napriek tomu, že online štúdium je veľmi efektívny nástroj, nie je to zázračný lievik. Ideálna je

kombinácia online a offline štúdia, keď si môže manažér nové slovička pozrieť prvýkrát vo virálnom prostredí a následne si ich zafixovať na reálnej hodine s lektorom.

Cudzí jazyk ako prostriedok

Pre manažérov pokročilých v cudzom jazyku sa zaujímavou alternatívou stávajú tzv. masterclass. Ide o súbor kurzov, ktoré nie sú primárne zamerané na výučbu cudzieho jazyka, ale čokoľvek iné študované v cudzom jazyku. Môže ísť napríklad o mäkké zručnosti, ktoré mnohí manažéri potrebujú k svojej práci. Počas výučby sa akcent primárne nekladie na bezchybnú angličtinu, z manažérov postupne opadne stres z možného chybného vyjadrovania, v čoho dôsledku

začnú hovoriť plynulejšie a zrozumiteľnejšie. Ich motivácia použiť slovo či vetnú konštrukciu je totiž v danom okamihu iná ako pri tradičnej konverzácii na hodine. Prostredníctvom slov sa totiž vyjadrujú ku konkrétnemu zadaniu a ponúkajú jeho riešenie, preto chcú, aby im ostatní členovia tímu porozumeli. Pozornosť sa presúva na obsah, nie formu. Manažéri študujúci touto metódou si tak nové slovička, frázy či rôzne gra-

V poslednom období sa do centra pozornosti dostáva online výučba cudzích jazykov.

matické javy rýchlejšie fixujú a lepšie pamätajú, pretože sa ich dozvedajú v reálnych situáciách a kontextoch. Absolvovanie tréningu im dodá sebavedomie a istotu, ktoré sú silným motivačným faktorom, zvyšujú efektivitu ďalšieho vzdelávania a zároveň upevňujú zvyk pracovať a vyjadrovať sa pred kolegami v cudzom jazyku. Ide o klasický prípad dvoch benefitov v jednom.

Pomáhajú aj iné formy

Zaujímavým a zábavným prostriedkom zdokonalenia jazykových znalostí sú aj teambuildingy v cudzom jazyku. Nadnárodné spoločnosti takýmto spôsobom zvyknú spájať aj zamestnancov z rovnakých oddelení, napríklad obchodných, ale z rôznych krajín. Zahraniční kolegovia pre seba prestávajú byť obyčajnými e-mailovými adresami, ale sa stávajú reálnymi ľuďmi, ktorí spolu riešia fiktívne prípadové štúdie. Okrem jazykových a finančných benefitov je tak výsledkom prelomenie bariér, výmena skúseností, silná podpora vzájomnej spolupráce a zvýšenie celkovej následnej pracovnej efektivity. Dobrou formou výučby jazyka pre zaneprázdnených manažérov je napríklad aj biznis obed, na ktorý môže spolu s lektorom ísť naraz jeden a viac manažérov a spojiť tak chutné jedlo s príjemnou konverzáciou. Optimálny počet na jedného lektora sú štyri osoby, pričom obedy by mali mať svoju pravidelnosť, rovnako ako štandardné kurzy – nemali by prebiehať len ad hoc. Bežným v zahraničí je aj koučing, ktorý je určený najmä pre vyšší manažment. Lektor pripravuje vrcholového manažéra priamo na reálne a konkrétne pracovné úlohy, čo predpokladá jeho dobrý prehľad v oblasti, v ktorej manažér pracuje.

Kludia Bednárová,
riaditeľka The Bridge,
predsedníčka Asociácie jazykových škôl
Obrázok: SXC

Prezentujte sa na iPade!

Vaše mobilné
APLIKÁCIE

- návrh konceptu
- unikátny design
- iOS/Android

Spoločnosť MONOGRAM Interactive prináša nástroje digitálneho publikovania. Vytvorte si svoju prezentáciu na štýlový iPad, alebo obľúbený mobilný telefón.

Dcoverpage
digital publishing platform tools

monogram®

+421 905 430 809 / www.monograminteractive.com / sales@monograminteractive.com

Salón®
ďalšieho
vzdelávania

SALÓN ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA, 10. ročník

Termín: 26. – 27. október 2011

Miesto: BIZNISUITE CONGRESS CENTRE TECHNOPOL, Bratislava, Slovensko

Poslanie a jedinečnosť salónu

- Vytvárať nadnárodnú platformu na prezentáciu „good practices“, na odbornú diskusiu o ďalšom vzdelávaní a rozvoji ľudí – o smerovaní vzdelávania, trendoch, efektívite, zlepšovaní kvality vzdelávania a komunikácie, o medzinárodných štandardoch vo vzdelávaní

Komu je salón určený

- manažérom a špecialistom HR, personalistom,
- vzdelávacím a poradenským spoločnostiam, personálnym agentúram, lektorom, poradcom, konzultantom, koučom, ďalšej odbornej verejnosti,
- poskytovateľom kongresových služieb (agentúram, hotelom, penziónom, kúpeľom)

intenziva®
VZDELÁVACIE A KONFERENČNÉ CENTRUM

... bližšie k úspechu

organizátor a usporiadateľ

HRM

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

MANAZER

ANDRAGOGIKA

Zisk
riadenie-marketing-podnikanie

GOODWILL

EUROBIZNIS

synergia myšlienok
progressLetter

PP®
Poradca podnikateľa

odborní partneri

KLUB PERSONALISTOV

education.sk
databáza kurzov a štúdií

mediálni partneri

EDUCITY
www.educity.sk

EURÓPSKA DATABANKA
BUSINESS TO BUSINESS INFORMATION PROVIDER
Priama linka k informáciám

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Manažment

Vedenie a riadenie podriadených, 26. – 27. 9., Senec, Dynargie Slovakia

ITIL® V3 Service Transition (ST), 3. – 5. 10., BA, Omnicom

Koučing – veda aj umenie, 24. – 27. 9., BA, Koučink Centrum

Prezentačné zručnosti I., 5. – 6. 10., FBE BA
Ako dosahovať svoje ciele, 28. – 29. 9., BA, Business Success

Multikultúrna komunikácia, 26. – 27. 9., BA, Top Consult Group

Možnosti a nástroje poznávania ľudí, 27. 9., BA, Perkon

Kurz IA SMBP podľa noriem IFS a BRC, 28. – 29. 9., BA, TÜV NORD Slovakia

Enterprise Risk Management, 22. – 23. 9., BA, Hotel Medium, Det Norske Veritas SK

Řízení inovací, 4. 10., BA, Hewlett-Packard

Spoločenská etika a biznis protokol pre manažérov, 28. 9., BA, Bratislavská regionálna komora SOPK

PRINCE2® Practitioner, 3. – 4. 10., BA, Next Level Consulting

Tréning zručností v riadení a vedení ľudí, 29. – 30. 9., BA, Eduka

Six Sigma Black Belt Training, 26. – 28. 9., FBE Bratislava

Príprava projektu pre získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ, 5. – 7. 10., BA, MJB Communication

Marketing a obchod

Hlas a rétorika, 26. – 27. 9., Bratislava, Die Berater

Public relations, 26. 9., BA, Bratislavská regionálna komora SOPK

Získanie zákazníka odmietajúceho spoluprácu, 23. – 24. 9., BA, Perman-MK

Ľudské zdroje a personalistika

Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov, 8. – 9. 10., Senec, Timan

Spoločenská etiketa a biznis protokol, 12. 9., BA, MJB Communication

Konštruktívna komunikácia, 29. – 30. 9., BA, Perman-MK

Budovanie sebavedomia, 23. 9., BA, Enea Consulting

Neverbálna komunikácia, 29. 9., BA, a_set

Efektívny výberový rozhovor, 27. 9., BA, a_set
Presentation Skills in English Language, 26. – 27. 9., BA, Top Consult Group

Ako riadiť GenY, 30. 9., BA, FBE

Profesionálna asistentka, recepčná, 6. – 7. 10., BA, LAUTITIA

Zákon o ochrane osobných údajov, 4. 10., BA, Agentúra J & T Manažment

Odborné

Škola vína, 21. 9., BA, Wine Wave

Rôzne

Využitie znalostí psychológie farieb pre úspech v biznise, 28. 9., Bratislava, Perman-MK

Jesenný workshop s Franklin University Ohio, USA, 11. 9., Bratislava, Bratislavská Business School Ekonomickej univerzity

Profesionálne fotografovanie – na konferenciách a súkromných podujatiach, Oles Cheresko, <http://olescheresko.com>, <http://www.facebook.com/OlesCheresko>

IT a počítače

MS Excel 2010/2007 – programovanie vo VBA, 26. – 28. 9., BA, Ipex IT, s. r. o.

MSVI – Microsoft Visio 2007 – základný kurz, 26. – 27. 9., BA, Gopas SR

MOC 10175 Microsoft SharePoint 2010, 26. – 30. 9., BA, Gopas SR

MS Access 2010/2007 – základy, 3. – 5. 10., BA, Ipex IT

Kurz Google Analytics – Praha, Brno, BA, 4. 10., Dobrý web

Financie

Nákladový controlling v praxi, 6. – 7. 10., BA, Agentúra Tempo

Kontrola rozpočtu stavby stavebným dozorcom, 28. 9., Hotel Plus BA, Ústav stavebnej ekonomiky

Manažment riadenia pohľadávok, 29. – 30. 9., BA, Top Consult Group

Účtovníctvo a dane

Daňové a nedaňové náklady, 4. 10., BA, Agentúra Tempo

Podvojný účtovníctvo neziskových organizácií, 3. – 7. 10., BA, Edu-land

Daň z pridanej hodnoty, 6. 10., BA, Agentúra Tempo

Právo a legislatíva

Cestovné náhrady, 30. 9., BA, Agentúra Apollo

Kurz jednoduchého účtovníctva, 26. – 30. 9., BA, Edu-land

Zákonník práce – veľká novela platná od 1. 9. 2011, 28. 9., BA, Top Consult Group

Ochrana osobných údajov, 27. 9., BA 37, Ústav vzdelávania a služieb

Banskobystrický kraj

Manažment

Brief coaching pure, 28. – 30. 9., Banská Bystrica/Tajov, Co/Man, 1. systemická

Manažérske rozhovory, 4. – 5. 10., Tále, Timan

Procesný audit podľa VDA 6. 3, 4. – 5. 10., Banská Bystrica, TQM Slovakia

Six Sigma Green Belt, 3. – 5. 10., Banská Bystrica, TQM Slovakia

Ľudské zdroje a personalistika

Motivácia a vedenie tímu, 6. – 7. 10., Turecká, Timan

Rôzne

Profesionálny pracovník v hotelierstve, 6. – 7. 10., Tále, Timan, s. r. o.

Financie

Kalkulácie a riadenie zisku, 28. – 29. 9., Tále, Timan, s. r. o.

Košický kraj

Manažment

Motivačný seminár pre stredný manažment, 7. – 8. 10., Košice, Business Success

Interný auditor EMS podľa normy ISO 14001:2004, 27. – 28. 9., Košice, Vincotte Slovakia

IT a počítače

Tvorba webových stránok pomocou free-wareových nástrojov, 30. 9. – 1. 10., Košice, TeLeDom

Marketing a obchod

Neuveriteľný seminár o predaji, 30. 9. – 2. 10., Košice, Business Success

Nitriansky kraj

Manažment

Interný auditor systému environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14001:2004, 5. – 6. 10., Nitra, Astraia Certification

Prešovský kraj

Účtovníctvo a dane

Zákon o DPH – školenia v 22 mestách na Slovensku, 10. 10., konkrétne termíny seminárov vo vašom meste nájdete na www.jaspis.sk, Agentúra JASPIS, s. r. o.

Trenčiansky kraj

Manažment

FMEA – analýza možných chýb a dôsledkov, 4. 10., Považská Bystrica, Det Norske Veritas SK

4 metodiky – APQP, PPAP, FMEA a SPC, 28. – 29. 9., Považská Bystrica, Det Norske Veritas SK

Event marketing, 6. 10., eventive

Trnavský kraj

Ľudské zdroje a personalistika

Mediácia a facilitácia – alternatívne riešenie konfliktov, 3. – 5. 10., Trnava, AiO Education

Manažment

Interný auditor ISO 13485:2003, 12. – 14. 9., Piešťany, Det Norske Veritas SK

Žilinský kraj

Manažment

Finančné riadenie podniku v praxi, 28. – 29. 9., Žilina, Slovenské centrum produktivity

Odborné

Mapovanie toku hodnôt, 4. – 6. 10., Žilina, IPA Slovakia

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk.

Služby Strediska patentových informácií PATLIB v Centre VTI SR

Patentová knižnica v Bratislave na Patrónke ponúka firmám a vedcom užitočné a sofistikované služby.

Stredisko patentových informácií PATLIB v Centre vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) v Bratislave je súčasťou siete PATLIB, ktorú tvoria strediská patentových informácií zriadené vo všetkých členských štátoch Európskej patentovej organizácie. Základným poslaním týchto stredísk je umožniť záujemcom z odbornej a laickej verejnosti prístup k publikáciám a informáciám o ochrane priemyselného vlastníctva, poskytovať konzultačné a rešeršné služby a vyhotovovať kópie patentových dokumentov.

Účasť nášho strediska v pilotnom projekte Európskeho patentového úradu (11/2011 – 11/2013, ev. 2015) zameraného na preorientovanie stredísk PATLIB nám vytvorila priestor na poskytovanie špecializovaných sofistikovaných služieb. Ide napr. o rešerše z patentových online databáz, ktoré sú doplnené informatívnu rešeršnou správou, patentové štatistické analýzy s vizualizáciou výsledkov, monitoring konkurenčných firiem alebo právneho stavu patentových dokumentov, ako aj organizovanie praktických školení a seminárov pre záujemcov o elektronické informačné zdroje z oblasti priemyselno-právnej ochrany a prácu s databázami.

Počas prvého polroka trvania projektu sme uskutočnili päť zaujímavých školení na témy:

- Ako nájsť ten správny patent...
- Vyhľadávanie v patentových službách a databázach
- Čo umožňuje portál WIPO Gold
- Regionálne a národné patentové databázy (Nemecko, Ázia, Rakúsko)
- Patentové analýzy s vizualizáciou výsledkov, monitoring; prihlásenie patentu.

Prezentácie sú pre záujemcov dostupné na stránke www.cvtisr.sk, v časti PATLIB.

Stredisko sa chce zamerať aj na spoluprácu klientov a patentových zástupcov prostredníctvom tzv. patentových kliník, ako aj na podporu komercializácie práv duševného vlastníctva a na pomoc pri vyhľadávaní záujemcov o licencie.

Pilotný projekt kladie dôraz na vytváranie partnerských sietí v oblasti inovácií na národnej aj európskej úrovni a na podporu priamych kontaktov medzi odborníkmi. Stredisko patentových informácií PATLIB Centra VTI SR je jediným z piatich slovenských stredísk patentových informácií, ktoré participuje na tomto pilotnom projekte. Celkovo je do projektu zapojených 17 stredísk z 11 štátov. Odbornú prípravu ich pracovníkov zabezpečuje Európsky patentový úrad (EPÚ), ktorý okrem odborných školení v EPÚ organizuje aj virtuálne školenia a vysielá vlastných aj externých špecialistov do jednotlivých stredísk.

Informácie o službách strediska PATLIB, ako aj odkazy na dôležité informačné zdroje a databázy získate na www.cvtisr.sk, prípadne pri osobnej návšteve (študovňa špeciálnej literatúry je otvorená denne spravidla od 9.00 do 18.00 hod.)

PhDr. Mária Harachová, CVTI SR

STREDISKO PATENTOVÝCH INFORMÁCIÍ CENTRA VTI SR

- účastník pilotného projektu Európskeho patentového úradu (EPÚ) na preorientovanie centier PATLIB na pracoviská poskytujúce komplexné špecializované služby v oblasti zabezpečovania priemyselno-právnej ochrany duševného vlastníctva a jeho komercializácie.

POSKYTOVANÉ SLUŽBY

- **Základné služby** (konzultácie, prístup k patentovým dokumentom v študovni špeciálnej literatúry, zasielanie patentových e-dokumentov)
- **Patentové rešerše s rešeršnou správou** (na stav techniky, riešenie technického problému, na konkurenčné firmy)
- **Patentové štatistické analýzy s vizualizáciou** (analýzy technických trendov, aktivít konkurencie, pôvodných a cieľových trhov)
- **Monitorovacie služby** (zmeny právneho stavu, sledovanie stavu techniky a konkurencie)
- **Patentové kliniky** (koordinácia spolupráce klientov a patentových zástupcov, informačné zabezpečenie)
- **Pomoc pri komercializácii** (vytváranie kontaktov s možnými držiteľmi a poskytovateľmi licencií, zverejňovanie inovácií v databázach)
- **Semináre, školenia** (ochrana priemyselného vlastníctva, vyhľadávanie v online databázach)

Na Slovensku sa projekt realizuje na základe spolupráce Strediska PATLIB Centra VTI SR, EPÚ a Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Rozpočet: **100.000 €** (75 % EPÚ, 25 % Centrum VTI SR).

Realizácia: 11/2010 – 11/2013 (možnosť predĺženia do 11/2015).

Kontakt: patlib@cvtisr.sk
tel.: 02/69 253 108-110
www.cvtisr.sk

Centrum VTI SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava

Eugen Jurzyca

Rezort školstva chce prepojiť SOŠ s trhom práce

Ministerstvo školstva SR chce zverejňovať informácie o nezamestnanosti a nástupných platoch absolventov stredných odborných škôl (SOŠ) podľa jednotlivých odborov. Docieliť tým chce lepšie prepojenie tohto typu škôl s trhom práce. Informoval o tom šéf rezortu školstva Eugen Jurzyca.

„Znamená to, že deti aj rodičia, keď si vyberú študijný odbor na strednej škole, tak sa dozvedia, aká je pravdepodobnosť, že sa (jej absolventi) stanú nezamestnanými a s akým príjmom môžu rátať,“ uviedol počas diskusie na internete. Rezort chce využiť prepojenie databáz Sociálnej poisťovne, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a ministerstva školstva. Výsledkom by malo byť, že deti sa budú viac hlásiť na odbory, o ktoré má spoločnosť aj ekonomika vyšší záujem. „Číže stredné odborné školy budú v konečnom dôsledku oveľa lepšie napojené na potreby trhu práce,“ podčiarkol minister.

Povinná angličtina s problémami

Základné školy na Slovensku začali od nového školského roku s vyučovaním povinnej angličtiny od tretieho ročníka. Odborníci sa však zhodujú na tom, že sa často učí nekvalifikovane. Na to, aby mohli vyučovať angličtinu na prvom stupni, stačí učiteľom maturita z tohto jazyka. To, že angličtinu učí „hocikto“, môže mať podľa Anny Butašovej z Pedagogickej fakulty Univerzity

Komenského vážne dôsledky na rozvoj znalostí tohto jazyka u žiakov v prvých ročníkoch základnej školy. „Tendencia je taká, že kvalita výučby klesá na všetkých stupňoch. Ale prvý stupeň je kruciálny. Tam keď si deti naberú zlé návyky, už sa ich nikdy nezbavia,“ varovala docentka Butašová s odvolaním sa na analýzu Štátneho pedagogického ústavu (ŠPÚ) a ďalšie analýzy.

Akadémia médií: príprava aj pre marketing

Na Slovensku vznikla ďalšia vysoká škola, ktorá má za cieľ vzdelávanie budúcich novinárov. Akadémia médií v Bratislave rozšíri kolekciu súčasných siedmich vysokých škôl, ktoré sa venujú žurnalistickej výučbe. Bude mať dve katedry zamerané na mediálnu a marketingovú komunikáciu. Tie sa ďalej budú špecializovať na jednotlivé profesijné odbory žurnalistickej práce. Zriaďovateľom školy je Slovenský syndikát novinárov a fyzické osoby. „Jej osobitosťou bude oveľa tesnejšie zainteresovanie študentov na získavanie poznatkov z praxe počas štúdia,“ uviedol riaditeľ Akadémie vzdelávania Ján Füle.

Ján Füle

Centrum vzdelávania pre strojárstvo v ŽSK

Spojená škola na ulici Červenej armády v Martine sa v tomto školskom roku stala prvým Centrom odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a ostatnú kovospracujúcu výrobu v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK). Predseda ŽSK Juraj Blanár poukázal na prepojenie vyučovacieho procesu s praxou a potrebami trhu práce. „Počas roka plánujeme otvoriť ďalšie Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre

strojárstvo a elektrotechniku v Strednej odbornej škole technickej v Čadci. Centrum pre elektrotechniku by malo pribudnúť v Strednej odbornej škole elektrotechnickej v Žiline,“ informoval. Centrum má slúžiť aj žiakom iných odborných škôl v regióne Turca a aj pre záujemcov a firmy v rámci rekvalifikačných kurzov.

SOŠ Jozefa Čabelku

Stredná odborná škola (SOŠ) v Holiči nesie od septembra vo svojom názve meno Jozefa Čabelku, popredného metalurga, vedca, zakladateľa Výskumného ústavu zväračského (VÚZ) v Bratislave. Na budove školy je zároveň umiestnená pamätná tabuľa tohto významného holičského rodáka.

J. Čabelka (1910 – 1987) bol špičkovým svetovým odborníkom na zväranie. V roku 1947 získal cenu americkej nadácie J. F. Lincoln Arc Welding Foundation za objav tzv. krehkého lomu, ktorý pomohol vyriešiť problém s lámavosťou zváraných oceľových plášťov námorných lodí. V roku 1961 sa skončila jeho kariéra riaditeľa VÚZ po intervencii z vysokých politických miest Sovietskeho zväzu a po tomto termíne pôsobil najmä ako pedagóg.

Neoznačené články a fotografie na tejto strane sú zo servisu TASR.

Kto získal od Goodwillu hodnotné publikácie

Cestovný lexikón SR a praktický Autoatlas Slovenska, ktoré boli cenou predplatiteľskej súťaže z júnového čísla, získali títo vyžrebovaní predplatitelia Goodwillu:

- D&BB group, s. r. o. z Bratislavy
- Andrej Harag z Nitrianskeho Rudna
- Ladislav Németh z Bratislavy

Vyžrebovaným predplatiteľom blahoželáme!
Redakcia

Možnosť objednania predplatného: zaslaním vyplneného objednávkového kupónu na adresu:
Goodwill Publishing, s. r. o.
Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
faxom na číslo: 02/48 28 74 25
e-mailom: goodwill@goodwill.eu.sk

ÁNO, objednávam si ročné predplatné v cene 12 €/361,51 Sk

ADRESA PREDPLATITEĽA:

Meno a priezvisko: .....

Spoločnosť: .....

Ulica: ..... Mesto a PSČ: .....

IČO: ..... DIČ: .....

ADRESA NA DORUČENIE:

Meno a priezvisko: .....

Spoločnosť: .....

Ulica: ..... Mesto a PSČ: .....

IČO: ..... DIČ: .....

E-mail: ..... Telefón: .....

Dátum: ..... Podpis: .....

Platí aj podpísaná fotokópia objednávky.

Stavebné sporenie

bezpečné a výhodné

Stavebné sporenie v Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., pre vás znamená:

- bezpečné uloženie, výhodné zhodnocovanie a ochranu vašich vkladov až do výšky 100 000 €
- štátnu prémie pre všetkých členov rodiny a spoločenstvá vlastníkov bytov
- garantované úroky k vkladom aj štátnej prémii vo výške až 2 % ročne
- sporenie pre seniorov s možnosťou vyplácania renty - SENIOR EXTRA - ohodnotené finančnými odborníkmi v ankete Zlatá minca 2010 ako Objav roka 2009
- stavebné sporenie pre deti do 18 rokov v tarife JUNIOR EXTRA s extra istotou až do výšky 10 000 €
- výnos zo sporenia počas 6 rokov dosahuje priemerne ročne až 5,19 %
- po 6 rokoch sporenia môžete nasporené prostriedky využiť ľubovoľne, alebo môžete pokračovať vo výhodnom sporení naďalej
- nárok na stavebný úver s garantovanou ročnou úrokovou sadzbou už od 2,9 %
- stavebný úver do 40 000 € bez skúmania príjmov a bez záložného objektu

Bližšie informácie získate v ktorejkoľvek kancelárii obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., alebo v Centre telefonických služieb PSS, a. s., na telefónnom čísle 02/58 55 58 55.

PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA

www.pss.sk

Je čas postarať sa o svoje zdravie.

Zmerajte si hodnoty Kódu zdravého života,
aby ste vedeli čo potrebujete zmeniť.

Den Srdca

29. 9. 2011

Zoznam miest, kde vám hliadky zdravia urobia bezplatné merania
nájdete na www.tvojesrdce.sk

ORGANIZÁTOR

MOST
Miestna organizácia zdravotníctva

ZLATÍ PARTNERI

GENÉRALNI PARTNERI

PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

